

2024/2493

2024 9 27

## KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2024/2493

2024 m. rugsėjo 23 d.

**kuriuo dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB atnaujinimo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 96/61/EB<sup>(1)</sup>, ypač į jos 14 straipsnio 1 dalį ir 30f straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje (ES ATLPS), buvo peržiūrėta ir iš dalies pakeista Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959<sup>(2)</sup> siekiant ją suderinti su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1119<sup>(3)</sup>, kuriuo nustatytas tikslas iki 2030 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/958<sup>(4)</sup> ir Direktyva (ES) 2023/959 iš dalies pakeitus Direktyvą 2003/87/EB, Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066<sup>(5)</sup> turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas, kad į jį būtų įtrauktos reikiamos apibrėžtys ir nustatyta išsami išmetamųjų teršalų kiekio, susijusio su nebiologinės kilmės kuru iš atsinaujinančiųjų išteklių (toliau – RFNBO) ir perdirbtos anglies kuru (toliau – RCF), stebėsenos ir ataskaitų teikimo tvarka ir būtų užtikrintas tinkamas suderinimas su tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijais, nustatytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001<sup>(6)</sup>, taip pat nustatyta transportuojant CO<sub>2</sub> kitomis priemonėmis nei geologiniam saugojimui skirtais vamzdynais išmetamo teršalų kiekio, vykdam aviacijos veiklą išmetamo teršalų kiekio, įskaitant su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį, ir išmetamųjų teršalų, kuriems taikoma naujoji apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, apimanti pastatų, kelių transporto ir į ATLPS neįtrauktus pramonės sektorius, kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistema;
- (3) būtina, kad pagal naująją pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams taikomą apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą sąvokos „galutinis naudotojas“ apibrėžtyje, pateiktoje 3 straipsnio 69 punkte, būtų konkretnė nuoroda į Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio a e punktą pateiktą reguliuojamojo subjekto apibrėžtį;

<sup>(1)</sup> OL L 275, 2003 10 25, p. 32, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj?locale=lt>.

<sup>(2)</sup> 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo (OL L 130, 2023 5 16, p. 134, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj?locale=lt>).

<sup>(3)</sup> 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj?locale=lt>).

<sup>(4)</sup> 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/958, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, kiek tai susiję su aviacijos sektoriaus indėliu siekiant visos Sąjungos ekonomikos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslo ir tinkamu pasaulinės rinkos priemonės įgyvendinimu (OL L 130, 2023 5 16, p. 115, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/958/oj?locale=lt>).

<sup>(5)</sup> 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012 (OL L 334, 2018 12 31, p. 1, ELI: [https://eur-lex.europa.eu/eli/reg\\_impl/2018/2066/oj?locale=lt](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj?locale=lt)).

<sup>(6)</sup> 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj?locale=lt>).

- (4) Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 5 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas siekiant atspindėti tai, kad stebėseną ir ataskaitas laikomos išsamiomis tada, kai apima visą ŠESD kiekį, išmetamą proceso ir degimo metu iš visų stacionariojo įrenginio taršos šaltinių ir sukėliklių, priskiriamų Direktyvos 2003/87/EB I priede nurodytai veiklai ir kitai tiesiogiai susijusiai veiklai, kaip nurodyta tos direktyvos 3 straipsnio e punkte;
- (5) siekiant pagerinti informacijos apie biomasę, RFNBO, RCF ir mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą kokybę ir palengvinti nacionalinių ataskaitų teikimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999<sup>(7)</sup>, reikėtų, kad veiklos vykdytojai stebėtų su šių kuro rūšių taršia ir netaršia anglies dalimis siejamą išmetamųjų ŠESD kiekį ir įtrauktų į ataskaitas kaip papildomą informaciją. Tuo tikslu turėtų būti nustatyti parametrai, susiję su taršia ir netaršia biomase, RFNBO ir RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniu kuru, ir apie kiekvieną atitinkamą sukėliklį jie turėtų būti pranešami pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 24 straipsnyje nustatytą standartinę skaičiavimo metodiką ir to reglamento 25 straipsnyje nustatytą masės balanso sistemą. Būtinės konkrečios taisyklės, pagal kurias būtų nustatomi su sudėtimi susiję apskaičiavimo faktoriai, naudojami taršiai ir netaršiai biomasei, RFNBO ir RCF, taip pat mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniam kurui, įskaitant jų netaršią ir taršią anglies dalį, apskaičiuoti;
- (6) siekiant išvengti sistemingo per mažo bendro išmetamųjų ŠESD kiekio nustatymo masės balanso sistemoje, kai netaršios anglies yra tiek žaliavų, tiek išieigos srautuose, svarbu, kad veiklos vykdytojai nustatytų netaršios anglies kiekį išieigos srautuose. Turi būti aiškiai įrodoma, kad per mažo kiekio nustatymo buvo išvengta ir kad bendra susumuotų netaršios anglies dalių masė išieigos medžiagoje atitinka bendrą netaršios anglies dalių masę žaliavose;
- (7) Direktyvoje 2003/87/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2023/959, nustatyta, kad biomasės išmetamųjų teršalų koeficientas yra lygus nuliui, jei biomasė atitinka Direktyvoje (ES) 2018/2001 nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, taikomus biomasės kuro naudojimui, atsižvelgiant į visus būtinus taikymo pagal Direktyvą 2003/87/EB koregavimus, nustatytus tos direktyvos 14 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose. Siekiant paaiškinti sąlygas, kuriomis naudojant biomasę išmetamųjų ŠESD kiekis gali būti laikomas lygiu nuliui, ir suderinti su peržiūrėta Direktyva (ES) 2018/2001, Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 38 straipsnio 5 dalis turėtų būti iš dalies pakeista. Jei tam tikros rūšies biomasei atitinkami tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai netaikomi, ta biomasė gali būti iškart laikoma netaršia. Tačiau tokiu atveju veiklos vykdytojai vis tiek turėtų įrodyti, kad kriterijai netaikomi. Taikymo įrodymo ir tvarumo įrodymo vertinimas yra viena esminių patikros dalių, kai tikrintojas tikrina, ar teisingai taikoma stebėsenos metodika, įskaitant biomasės laikymą netaršia. Kai 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai yra taikomi, norint, kad biomasė būtų laikoma netaršia, šių kriterijų turi būti laikomasi. Tokiomis aplinkybėmis kriterijų neatitinkanti biomasė turėtų būti laikoma iškastiniu kuru. Nulinio išmetamųjų teršalų faktoriaus taikymas pagal ES ATLPS skiriasi nuo paramos schemų, apibrėžtų Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 5 punkte;
- (8) iš dalies pakeistos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001<sup>(8)</sup> 31a straipsniu sukuriamą Sąjungos duomenų bazę, kad būtų galima atsekti skystąjį ir dujinį kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių, RCF ir mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą, (toliau – Sąjungos duomenų bazė). Ne vėliau kaip 2024 m. lapkričio 21 d. Sąjungos duomenų bazę turėtų pradėti veikti visu pajėgumu. Kai reikalaujama laikytis tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, dėl biomasės nustatytų Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse, o dėl skystojo ir dujinio kuro iš atsinaujinančiųjų išteklių ir perdirbtos anglies kuro – tos direktyvos 29a straipsnyje, turėtų būti pateiktas tvarumo įrodymas pagal tos direktyvos 30 ir 31 straipsnius. Siekiant palengvinti šį procesą ir sumažinti administracinę naštą, valstybės narės turėtų galėti remtis ES ATLPS veiklos vykdytojų, orlaivių naudotojų ir reguliuojamųjų subjektų pateiktais iš

<sup>(7)</sup> 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj?locale=lt>).

<sup>(8)</sup> 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (OL L, 2023/2413, 2023 10 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

Sąjungos duomenų bazės paimtais įrodymais apie sandorius, susijusius su bet koku per ataskaitinius metus pirktu ir sunaudotu kuro kiekiu, kuris buvo susietas su atitinkamu iš Sąjungos duomenų bazės panaikintu kiekiu. Jei vėliau reikalavimų, susijusių su iš duomenų bazių panaikintų kiekių tvarumo įrodymu, nebesilaikoma, kompetentinga institucija atitinkamai pakoreguoja patikrintą išmetamųjų ŠESD kiekį;

- (9) pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 33 straipsnį, ėminiai turi būti atitinkamos partijos tipiniai ėminiai be nuokrypių. Jei imami nuolat iš kaminų išmetamų dujų ėminiai, analizės dažnumas turėtų būti suderintas su šiuo procesu ir nepertraukiamai apimti visus ataskaitinius metus;
- (10) Direktyva (ES) 2023/959 papildytas Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų veiklos rūšių sąrašas – į jį įtraukta bet kokios naftos (įskaitant ne mineralinę) perdirbimo, bet kokios geležies gamybos, aliuminio oksido gamybos, vandenilio gamybos ir CO<sub>2</sub> transportavimo ne vamzdiniais veikla. Siekiant užtikrinti suderinamumą su Direktyvos 2003/87/EB I priedu, Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 priedai turi būti atnaujinti;
- (11) Direktyvoje 2003/87/EB pripažįstamas galimas RCF ir RFNBO vaidmuo mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sektoriuose, kuriuose sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro yra sunku. Kad prisidėtų prie priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, mažesnis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio išmetimas naudojant šių rūšių kurą turi atitikti Direktyvos (ES) 2018/2001 29a straipsnyje nustatytą minimalų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą ir turi būti apskaičiuojamas pagal metodiką, nustatytą pagal tą straipsnį priimtame akte;
- (12) RCF arba RFNBO, kurio cheminėje sudėtyje yra anglies, pvz., elektrolizinio žibalo arba elektrolizinio metanolio, gamybai reikia anglies žaliavos. Kol anglies dioksido apmokestinimas taikomas ne visuose produkto, kuriame naudojamas surinktas anglies dioksidas, gyvavimo ciklo etapuose, ypač atliekų deginimo etape, pasikliaujant išmetamųjų teršalų apskaita jų išleidimo iš produktų į atmosferą momentu, apskaitomas išmetamųjų ŠESD kiekis būtų per mažas. Jei RFNBO arba RCF gaminamas iš CO<sub>2</sub>, surinkto vykdant veiklą, kuriai taikoma Direktyva 2003/87/EB, išmetamųjų ŠESD kiekis turėtų būti apskaitomas pagal tai veiklai taikomas taisykles. Siekiant išvengti dvigubos apskaitos ir nereikalauti du kartus sumokėti už tą patį išmetamųjų ŠESD kiekį, CO<sub>2</sub> kiekiui, išmestam naudojan RFNBO arba RCF, kuris atitinka Direktyvoje (ES) 2018/2001 nustatytus kriterijus, turėtų būti taikomas nulinis išmetamųjų teršalų faktorius;
- (13) mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras turi atitikti išmetamųjų ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijus, nustatytus Direktyvos (ES) 2024/1788 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių 2 straipsnio 13 punkte. Mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniui kurui gaminti reikalingos anglies žaliavos. atsižvelgiant į nuostatų dėl netaršios anglies, deginamos įrenginiuose, kuriems pagal I priedo 1 punktą ES ATLPS netaikoma dėl didelio biomasės naudojimo, peržiūrą ir siekiant ES ATLPS išvengti dvigubo skaičiavimo pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 5 straipsnį, jei degaluose esanti anglis jau apskaityta pagal ES ATLPS, įskaitant atvejus, kai jos išmetamųjų teršalų faktorius yra nulis, naudojant mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą išmetamas ŠESD kiekis turėtų būti laikomas nuliniu. ŠESD kiekis, išmetamas naudojant mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą, kuriame yra kitokios anglies, turėtų būti traktuojamas taip pat, kaip iškastinio kuro ŠESD. Būtina nustatyti netaršiu laikomo mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies nustatymo taisykles;
- (14) kai RCF arba RFNBO neatitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29a straipsnyje nustatytų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, laikoma, kad išmetamųjų ŠESD kiekis sumažėja nepakankamai, palyginti su iškastiniu kuru. Todėl deginant tokį RCF arba RFNBO išmetamų ŠESD kiekis turėtų būti traktuojamas taip pat, kaip iškastinio kuro ŠESD. Kadangi iškastinis kuras gali būti maišomas su RCF arba RFNBO, būtina nustatyti taisykles, pagal kurias būtų nustatoma netaršaus RCF arba RFNBO anglies dalis;
- (15) Įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066 turėtų būti nustatyta stebėsenos metodika, taikytina naudojant netaršų RFNBO, RCF ir mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą išmetamam ŠESD kiekiui. Turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl viso ŠESD kiekio, išmetamo naudojant netaršų RFNBO, RCF ir mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą, atskaitymo tuo atveju, kai veiklos vykdytojas naudoja matavimu grindžiamą metodiką bendram išmetamam CO<sub>2</sub> kiekiui nustatyti; rengdamos kuro iš atsinaujinančiųjų išteklių arba mažo anglies dioksido pėdsako kuro paramos schemas, valstybės narės išlaiko teisę nustatyti, kaip skatinti įvairaus RFNBO, RCF ar mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro naudojimą;

- (16) be to, kai kurui ir medžiagoms, kurių sudėtyje yra biomasės, taikoma matavimu grindžiama metodika, reikėtų nustatyti sąlygas, kada biomasės anglies dalis prilyginama netaršiai biomasės anglies daliai. Taip pat reikėtų pateikti paaiškinimus, kad kai šios sąlygos netenkinamos, veiklos vykdytojas turėtų laikytis su skaičiavimu grindžiamu metodu susijusių nuostatų;
- (17) kai pagal įrenginio pasiūlytą metodiką nuolat imami ėminiai iš kaminų dujų srauto ir tuo pačiu metu stacionarus įrenginys naudoja dujotiekiu tiekiamas gamtines dujas, siekiant išvengti dvigubos apskaitos iš biodujų išsiskiriantis CO<sub>2</sub> kiekis turėtų būti nustatomas atlikus laboratorinę analizę ir šis kiekis turėtų būti atitinkamai atimtas iš bendro netaršaus CO<sub>2</sub> kiekio, anksčiau nustatyto taikant skaičiavimu grindžiamą metodą;
- (18) pagal Direktyvą 2003/87/EB neigiamas išmetamųjų ŠESD kiekis nepripažįstamas. Siekiant, kad nesusidarytų neigiamas išmetamųjų ŠESD kiekis, veiklos vykdytojai neturėtų iš savo išmesto ŠESD kiekio atimti naudojant netaršų kurą išmesto CO<sub>2</sub> kiekio. Kai išmestas ŠESD kiekis surenkamas tiek iš netaršių, tiek iš taršių šaltinių, siekiant užtikrinti aiškumą ir paprastumą, iš taršių šaltinių išmestas CO<sub>2</sub> kiekis, kuris gali būti atskaitytas iš veiklos vykdytojo išmesto ŠESD kiekio, turėtų būti nustatomas pagal netaršaus ir taršaus išmetamųjų ŠESD kiekio proporciją;
- (19) Direktyvos 2003/87/EB I priede nurodyta veikla „[šiltnamio efektą sukeliančių dujų gabenimas į geologinio saugojimo saugyklą“ ir „anglies dioksido geologinis saugojimas“ apima viso CO<sub>2</sub> transportavimą ir saugojimą saugykloje, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB, neatsižvelgiant į CO<sub>2</sub> geografinę ir fizinę kilmę. Siekiant išvengti bet kokių stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistemos spragų ir suteikti paskatų CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros arba CO<sub>2</sub> saugyklų veiklos vykdytojams kuo labiau sumažinti nuotėkį, būtina paaiškinti, kad šie veiklos vykdytojai turėtų stebėti bet kokią iš jų prižiūrimų geologinių saugyklų išmetamą CO<sub>2</sub> kiekį ir teikti jo ataskaitas, net jei jis susidarė vykdamą veiklą, kuriai Direktyva 2003/87/EB netaikoma;
- (20) numatoma, kad į geologines saugyklas CO<sub>2</sub> bus transportuojamas įvairių rūšių transportu, todėl Direktyva (ES) 2023/959 išplėsta Direktyvos 2003/87/EB I priede nurodytos veiklos „[šiltnamio efektą sukeliančių dujų gabenimas į geologinio saugojimo saugyklą“ taikymo sritis įtraukiant visas transporto rūšis. Todėl būtina peržiūrėti su CO<sub>2</sub> transportavimo veikla susijusias stebėsenos ir ataskaitų teikimo nuostatas, siekiant užtikrinti, kad jos būtų taikomos CO<sub>2</sub> transportavimo visų rūšių transportu infrastruktūrai. Jei tam tikra transporto rūšis pagal Direktyvą 2003/87/EB taip pat priskiriama kitai veiklos rūšiai, siekiant išvengti išmetamųjų ŠESD kiekio dvigubos apskaitos, išmetamųjų ŠESD kiekis, priskiriamas kitai veiklai pagal tą direktyvą, neturėtų būti priskiriamas CO<sub>2</sub> transportavimo veiklai;
- (21) geologiniam saugojimui skirtas CO<sub>2</sub> gali būti transportuojamas dideliais atstumais. Todėl CO<sub>2</sub> gali būti ilgą laiką gabenamas tranzitu. Tokiomis aplinkybėmis tikslinga CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojui lanksčiai leisti iš išmetamųjų ŠESD kiekio, kuris turi būti nurodomas atitinkamų metų ataskaitoje, atimti bet kokių tų metų gruodžio 31 d. vis dar tranzitu gabenamą CO<sub>2</sub> kiekį, su sąlyga, kad CO<sub>2</sub> siunta pasieks paskirties vietą ir bus perkelta į saugyklą arba kitą ES ATLPS įrenginį ne vėliau kaip kitų metų sausio 31 d.;
- (22) persvarstytoje Direktyvoje 2003/87/EB iš dalies pakeista išmetamųjų teršalų kiekio (emisijos) apibrėžtis, įtraukiant ir šiltnamio efektą sukeliančias dujas, kurios nėra tiesiogiai išleidžiamos į atmosferą. Todėl pagal ES ATLPS jos taip pat turėtų būti laikomos išmetamosiomis ŠESD, nebent jos laikomos saugykloje pagal Direktyvą 2009/31/EB arba yra nuolat chemiškai surištos produkte, kurį įprastai naudojant, įskaitant įprastą veiklą, vykdomą pasibaigus produkto gyvavimo ciklui, į atmosferą jos nepatenka. Todėl Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 priedus reikia atitinkamai atnaujinti, kad būtų atsižvelgta į šiltnamio efektą sukeliančias dujas, kurios išmetamos ne tiesiogiai į atmosferą, o kitais būdais, kartu vengiant dvigubai apskaityti ŠESD, kurios nėra tiesiogiai išmetamos į atmosferą ir yra pakartotinai naudojamos tame pačiame įrenginyje arba kituose įrenginiuose, kuriems taikoma ES ATLPS. Siekiant išvengti nepagrįstų sutrikdymų įrenginiuose, kuriems šiais pakeitimais daromas poveikis, jų taikymas turėtų būti atidėtas iki 2025 m. sausio 1 d., kad būtų pakankamai laiko būtinoms pritaikymams atlikti;

- (23) nustatant sukėliklio oksidacijos arba konversijos koeficientą, į atmosferą išmetamas anglies monoksido (CO) kiekis turėtų būti laikomas moliniu CO<sub>2</sub> kiekio ekvivalentu. CO, kuris perkeliamas į produktą arba naudojamas kaip žaliava, nelaikomas išmetamosiomis ŠESD pagal Direktyvą 2003/87/EB;
- (24) Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalyje nustatyta, kad įpareigojimas atsisakyti apyvartinių taršos leidimų netaikomas išmetamųjų ŠESD kiekiui, kuris yra laikomas surinktu ir panaudotu taip, kad liktų nuolat chemiškai surištas produkte, kurį įprastai naudojant, įskaitant įprastą veiklą, vykdomą pasibaigus produkto gyvavimo ciklui, į atmosferą jis nepatenka. Būtina įtraukti bendrą nuostatą, pagal kurią veiklos vykdytojai galėtų nustatyti ir iš savo išmetamo ŠESD kiekio atimti CO<sub>2</sub> kiekį, kuris laikomas nuolat chemiškai surištu produkte, įtraukdami į pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalį priimtą deleguotąjį aktą, pakeičiant nuostatą, pagal kurią leidžiama atimti CO<sub>2</sub>, laikomą chemiškai surištu nusodintame kalcio karbonate;
- (25) atsižvelgiant į Direktyvos 2003/87/EB 14 straipsnio 5 dalį, su CO<sub>2</sub> nesusijusio poveikio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistema yra nuo anglies dioksido apmokestinimo atskira veikla. su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio moksliniai tyrimai ir inovacijos bei technologinių sprendimų paieška vykdomi nuo 1994 m. ir turėtų būti tęsiami. Atsižvelgiant į tai, kad yra nemažai netikrumo dėl poveikio, nesusijusio su CO<sub>2</sub>, labai svarbu pradėti vykdyti šio poveikio stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą siekiant užtikrinti mokslinį šio poveikio patvirtinimą;
- (26) nuo 2025 m. sausio 1 d. orlaivių naudotojai turėtų stebėti su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį, kurį daro lėktuvai su reaktyviniais varikliais, kad būtų galima apskaičiuoti kiekvieno skrydžio poveikį CO<sub>2</sub> ekvivalentu (CO<sub>2</sub>e). Apie tokį su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį orlaivių naudotojai turėtų pranešti kartą per metus. Tačiau, siekiant palengvinti su CO<sub>2</sub> nesusijusio poveikio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo pradžią, 2025 ir 2026 m. ataskaitos turėtų būti privalomos tik dėl maršrutų, apimančių du Europos ekonominėje erdvėje (EEE) esančius aerodromus, ir maršrutų iš EEE esančio aerodromo į Šveicariją arba Jungtinę Karalystę, nors į jas galima įtraukti ir visus maršrutus. Taigi 2025 ir 2026 m. galima teikti ataskaitas ir apie kitų skrydžių su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį;
- (27) siekiant kuo labiau sumažinti administracinę naštą, orlaivių naudotojai turėtų pateikti bendrą išmetamo CO<sub>2</sub> kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio poveikio stebėsenos planą;
- (28) kiekvieno skrydžio CO<sub>2</sub>e kiekis turėtų būti apskaičiuojamas naudojant trijų laikotarpių visuotinio atšilimo potencialą (VAP): VAP<sub>20</sub>, VAP<sub>50</sub> ir VAP<sub>100</sub>, kad būtų galima geriau suprasti tą poveikį klimatui, taikant veiksmingumą, kaip apibrėžta Įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066, ir Komisijos su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio sekimo sistemą (NEATS), siekiant patobulinti VAP parametrus;
- (29) apskaičiuodami su CO<sub>2</sub> nesusijusį poveikį CO<sub>2</sub> ekvivalentu, orlaivių naudotojai turėtų taikyti CO<sub>2</sub>e skaičiavimo metodą. Šis metodas apima modulius, skirtus degalų sudeginimui ir įvairiems išmetamiesiems teršalams (NO<sub>x</sub>, CO, HC) apskaičiuoti, taip pat modelius, pagal kuriuos CO<sub>2</sub>e apskaičiuojamas naudojant įvesties duomenis ir numatytąsias vertes, kaip aprašyta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 IIIa ir IIIb prieduose, jei esama duomenų spragų;
- (30) siekiant, kad nebūtų skatinamas nepakankamas ataskaitų teikimas, gali būti naudojamos konservatyvios numatytosios vertės. Jei orlaivių naudotojai reikalingų duomenų nėra, reikia toliau dėti pastangas, kad, remiantis geriausia turima informacija, ataskaitose būtų galima naudoti išmatuotas vertes. Kliaujantis numatytosiomis vertėmis sumažėja duomenų tikslumas;
- (31) pripažįstant, kad norint mažinti su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo administracines pastangas, svarbu užtikrinti tinkamas priemones, orlaivių naudotojams reikėtų leisti naudotis Komisijos teikiama informacinių technologijų priemone NEATS. Orlaivių naudotojai taip pat gali pasirinkti naudoti savo arba trečiųjų šalių informacinių technologijų priemones, jei tos priemonės atitinka Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066, visų pirma 56a straipsnio, nuostatas ir jei Komisija jas patvirtina;
- (32) orlaivių naudotojai stebėsenos duomenis, įskaitant skrydžio duomenis ir informaciją apie orlaivius, turėtų rinkti ir laikyti saugiai. Šiuo tikslu orlaivių naudotojai gali naudotis Komisijos IT priemone ir (arba) trečiųjų šalių ištekiais, užtikrindami konfidencialumo taisyklių laikymąsi ir prieinamumą tikrinimo tikslais;

- (33) tais atvejais, kai orlaivių naudotojai duomenų nepateikia, sistemoje NEATS turėtų būti galima automatiškai apskaičiuoti CO<sub>2</sub>e kiekį, remiantis iš išorės šaltinių surinktais duomenimis ir Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 IIIa ir IIIb prieduose aprašytomis numatytomis vertėmis;
- (34) jei IT priemonių nėra, orlaivių naudotojai turėtų kaip laikiną priemonę vykdyti esminės informacijos apie skrydžius ir orlaivio savybes stebėseną;
- (35) tuo atveju, kai bendro etaloninio skaitmeninės orų prognozės (angl. NWP) modelio nėra, orlaivių naudotojai su CO<sub>2</sub> nesusijusiam aviacijos poveikiui apskaičiuoti CO<sub>2</sub> ekvivalentu turėtų kaip laikiną priemonę naudoti supaprastintą lokacinį metodą;
- (36) siekiant kuo labiau sumažinti administracinę naštą, mažieji teršėjai su CO<sub>2</sub> nesusijusiam aviacijos poveikiui CO<sub>2</sub> ekvivalentu apskaičiuoti gali naudoti supaprastintą lokacinį metodą;
- (37) remiantis grįžtama informacija apie ES ATLPS įgyvendinimą, būtina dar labiau palengvinti orlaivių naudotojų tapatybės nustatymą pagal Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio o punktą ir į šį procesą įtraukti papildomą žingsnį;
- (38) siekiant suderinti Direktyvos 2003/87/EB 28a straipsnio 4 dalies ir šio reglamento nuostatas dėl mažųjų teršėjų apibrėžties, šis reglamentas turėtų būti atnaujintas, kad tos direktyvos 28 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus atitinkantys orlaivių naudotojai galėtų naudoti Eurokontrolės įdiegtas kuro apskaičiavimo priemones;
- (39) užtikrinant deramą išmetamo ŠESD kiekio stebėseną ir teisės aktų vykdymą svarbų vaidmenį atlieka ataskaitų teikimo reikalavimai. Siekiant supaprastinti tuos ataskaitų teikimo reikalavimus, orlaivių naudotojams turėtų būti nustatytos tinkamos ataskaitų dėl įvairių rūšių alternatyvių aviacinių degalų, įskaitant biokurą, RFNBO, RCF ir kitus degalus, atitinkančius pagal Direktyvos 2003/87/EB 3c straipsnio 6 dalį nustatytos ES ATLPS paramos sistemos reikalavimus, naudojimo teikimo taisyklės;
- (40) orlaivių naudotojai į ES ATLPS arba ICAO Tarptautinės aviacijos išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistemą (CORSIA) įtraukiami, jei viršija išmetamųjų ŠESD kiekio ribines vertes. Orlaivių naudotojai gali būti laikomi mažaisiais teršėjais arba jiems gali būti leidžiama naudoti supaprastintas priemones. Atsižvelgiant į ES ATLPS tikslą ir į ICAO CORSIA sistemos principus, apskaičiuojant šias išmetamųjų ŠESD kiekio ribines vertes neturėtų būti atsižvelgiama į galimą kuro, kurio išmetamųjų teršalų faktorius yra lygus nuliui, naudojimą. Todėl tikslinga nustatyti preliminarų išmetamųjų teršalų faktorių šioms ribinėms vertėms apskaičiuoti;
- (41) pagal Direktyvą (ES) 2023/959, apyvartinių taršos leidimų atsisakymas pagal naująją pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams taikomą apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą bus pradėtas 2028 m. ir bus susijęs su metiniu 2027 m. išmestu ŠESD kiekiu. Tačiau išmetamųjų ŠESD kiekio stebėseną ir ataskaitų teikimą pagal šią naująją apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą bus pradėti 2025 m. sausio 1 d. Siekiant sudaryti sąlygas valstybėse narėse tvarkingai įgyvendinti stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisykles, susijusias su pastatų, kelių transporto ir papildomiems sektoriams taikoma apyvartinių taršos leidimų sistema, jos turėtų būti nustatytos gerokai iš anksto. Siekiant sumažinti administracinę naštą, užtikrinti stebėsenos metodikų nuoseklumą ir pasinaudoti patirtimi, įgyta stacionariesiems įrenginiams ir aviacijos sektoriui taikant esamą apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, tikslinga nustatyti atitinkamas naujosios sistemos taisykles;
- (42) siekiant užtikrinti patikimą stebėsenos tikslumo lygį ir kuo labiau sumažinti reguliuojamųjų subjektų ir kompetentingų institucijų administracinę naštą, masto koeficientas turėtų būti taikomas priskyrus reguliuojamąjį subjektą ir kuro srautus kategorijai. Tai turėtų sudaryti sąlygas tikslesnei stebėsenai ir turėtų būti išvengta nereikalingų stebėsenos planų pakeitimų, o dėl to sumažėtų reguliuojamųjų subjektų ir kompetentingų institucijų administracinė našta;
- (43) siekiant sumažinti administracinę naštą, tikslinga nustatyti konkrečias taisykles mažataršiams reguliuojamiesiems subjektams ir suteikti kompetentingoms institucijoms lankstumo klasifikuojant reguliuojamuosius subjektus;

- (44) siekiant palengvinti naujų priemonių įgyvendinimą, tikslinga numatyti laikiną iki 2027 m. taikytiną nukrypti leidžiančią nuostatą dėl masto koeficiento taikymo po priskyrimo kategorijoms. Tikslinga užtikrinti, kad kompetentingos institucijos galėtų reguliuojamąjį subjektą priskirti mažataršiams reguliuojamiesiems subjektams arba leisti reguliuojamajam subjektui klasifikuoti save ir kiekvieną kuro srautą remiantis išmetamųjų ŠESD kiekiu, apskaičiuotu po masto koeficiento pritaikymo ir neįtraukiant iš netaršaus kuro susidariusio CO<sub>2</sub> kiekio, jei kompetentingai institucijai priimtiniu būdu galima įrodyti, kad klasifikuojant taikomas masto koeficientas ir ateityje išliks reprezentatyvus;
- (45) siekiant palengvinti tikrinimą, tikslinga užtikrinti, kad stacionarių įrenginių veiklos vykdytojai, orlaivių naudotojai, laivybos bendrovės ir reguliuojamieji subjektai kartu su metine išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaita pateiktų informaciją apie kurą, naudotą Direktyvos 2003/87/EB I priede nurodytai veiklai vykdyti. Atskiros įsigyto ir sunaudoto kuro kiekio ataskaitos neturėtų būti reikalaujama, todėl Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (46) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tam, kad reguliuojamieji subjektai tvarkingai ir nuosekliai teiktų stebėsenos planą kompetentingoms institucijoms, ir atsižvelgiant į nuostatas, kurios jau buvo priimtos Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2023/2122<sup>(9)</sup>, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066, visos šio reglamento nuostatos, susijusios su naująja pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams taikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, turėtų būti taikomos nuo 2024 m. liepos 1 d.;
- (47) Direktyvoje 2003/87/EB jau nustatyta, kad ŠESD kiekis, išmetamas dėl orlaivių naudotojų naudojamo RFNBO, bus laikomas netaršiu iki įsigaliojant šiai Įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2066 peržiūrai. Todėl, siekiant užtikrinti nuoseklumą, aiškumą ir vienodas sąlygas, taisyklės dėl naudojant RFNBO, RCF ir mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą išmetamų ŠESD kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo turėtų būti taikomos nuo 2024 m. sausio 1 d.;
- (48) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Klimato kaitos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

#### 1 straipsnis

Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 ir 2 straipsniai pakeičiami taip:

##### „1 straipsnis

Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl:

- i) išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio ir veiklos duomenų stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Direktyvą 2003/87/EB Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos prekybos laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. ir vėlesniais prekybos laikotarpiais;
- ii) su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Direktyvos 2003/87/EB 14 straipsnį nuo 2025 m. sausio 1 d.

##### 2 straipsnis

Šis reglamentas taikomas nurodytų išmetamųjų ŠESD, susijusių su Direktyvos 2003/87/EB I ir III prieduose išvardytų rūšių veikla, su stacionariųjų įrenginių veiklos duomenimis, su aviacijos veikla, įskaitant su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį, ir su vykdant tos direktyvos III priede nurodytą veiklą vartoti išleidžiamo kuro kiekiu, kiekio stebėsenai ir ataskaitų teikimui.

<sup>(9)</sup> 2023 m. spalio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/2122, kuriuo dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 (OL L, 2023/2122, 2023 10 18, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg\\_impl/2023/2122/oj](http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2122/oj)).

Jis taikomas:

- i) išmetamam ŠESD kiekiui, veiklos duomenims ir vartoti išleidžiamo kuro kiekiui nuo 2021 m. sausio 1 d.;
- ii) su CO<sub>2</sub> nesusijusiam aviacijos poveikiui nuo 2025 m. sausio 1 d.

Nuo 2025 m. su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsena ir ataskaitų teikimas apima visą su CO<sub>2</sub> nesusijusių poveikį, kurį sukelia Direktyvos I priede nurodyta aviacijos veikla, vykdoma iš EEE esančio aerodromo. Tačiau 2025 ir 2026 m. su CO<sub>2</sub> nesusijusio poveikio stebėsena ir ataskaitų teikimas privalomas tik dėl maršrutų, apimančių du EEE esančius aerodromus, ir maršrutų iš EEE esančio aerodromo į Šveicariją arba Jungtinę Karalystę. Apie kitų skrydžių su CO<sub>2</sub> nesusijusių aviacijos poveikį 2025 ir 2026 m. galima pranešti savanoriškai.“;

2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b) jei taikoma masės balanso metodika pagal šio reglamento 25 straipsnį, vienas iš šių elementų:

- i) tam tikro tipo kuras, žaliava ar produktas, kurio sudėtyje yra anglies;
- ii) pagal šio reglamento 49 straipsnį perduotas CO<sub>2</sub> kiekis;“;

b) 7 punktas pakeičiamas taip:

„7) apskaičiavimo faktoriai – apatinis šilumingumas, išmetamųjų teršalų faktorius, preliminarus išmetamųjų teršalų faktorius, oksidacijos koeficientas, konversijos koeficientas, anglies kiekis, iškastinio kuro anglies dalis, biomasės anglies dalis, netaršios biomasės anglies dalis, RFNBO arba RCF anglies dalis, netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalis, mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro dalis, netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, netaršios anglies dalis arba vienetų konversijos koeficientas;“;

c) 15 punktas pakeičiamas taip:

„15) konversijos koeficientas – trupmena išreikštas anglies, kuri išmetama kaip CO<sub>2</sub>, ir viso sukėliklyje iki prasidedant išmetimo procesui esančios anglies kiekio santykis, į atmosferą išmestą CO kiekį laikant moliniu CO<sub>2</sub> kiekio ekvivalentu. Jei išmestas CO<sub>2</sub> kiekis laikomas nuolat chemiškai surištu produkte, konversijos koeficientas yra proceso metu produkte kaip anglis surišto CO<sub>2</sub> kiekio ir viso CO<sub>2</sub> kiekio, esančio kaip anglis baigtime gaminti produkte, santykis;“;

d) įterpiami 23b–23h punktai:

„23b) alternatyvūs aviaciniai degalai – grynieji aviaciniai degalai, kurių sudėtyje esanti anglis yra kita nei iš šio reglamento III priedo 1 lentelėje išvardytų grynujų iškastinių degalų;

23c) netaršumo reitingas – mechanizmas, kurį taikant sumažinamas kuro ar medžiagos išmetamųjų teršalų faktorius, siekiant pripažinti:

- a) kalbant apie biomasę – jos atitiktį tvarumo arba išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, nustatytiems Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse, kaip nurodyta šio reglamento 38 straipsnio 5 dalyje;
- b) kalbant apie RFNBO arba RCF – jų atitiktį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, nustatytiems Direktyvos (ES) 2018/2001 29a straipsnyje, kaip nurodyta šio reglamento 39a straipsnio 3 dalyje;
- c) kalbant apie mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą – jo atitiktį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, nustatytiems Direktyvos (ES) 2024/1788 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių 2 straipsnio 13 punkte, ir prieš tai atliktą apyvartinių taršos leidimų atsiskaitymą pagal Direktyvą 2003/87/EB už surinktą anglies dioksidą, būtiną mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniui kurui gaminti, kaip nurodyta šio reglamento 39a straipsnio 4 dalyje, išskyrus atvejus, kai surinktas anglies dioksidas yra netarši anglis, apibrėžta 3 straipsnio 38f punkte;

23d) netaršus kuras – biokuras, skystieji bioproduktai, biomasės kuras, mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras, RFNBO arba RCF arba mišriojo kuro ar medžiagų dalys, atitinkantys taikytinus šio reglamento 38 straipsnio 5 dalyje, 39a straipsnio 3 dalyje arba 39a straipsnio 4 dalyje nurodytus kriterijus;

- 23e) perdirbtos anglies kuras (RCF) – perdirbtos anglies kuras, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 35 punkte;
- 23f) nebiologinės kilmės kuras iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (RFNBO) – iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės kuras, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 36 punkte;
- 23g) grynas kuras – nemišytas kuras, kurio sudėtyje yra tik viena iš šių anglies dalių:
- i) iškastinio kuro anglies dalis;
  - ii) taršios biomasės anglies dalis;
  - iii) netaršios biomasės anglies dalis;
  - iv) taršaus RFNBO arba RCF anglies dalis;
  - v) netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalis;
  - vi) taršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis;
  - vii) netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis;
  - viii) kuro, kurio sudėtyje esanti anglis yra kita nei iš šio reglamento III priedo 1 lentelėje nurodyto iškastinio kuro arba biomasės, RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, anglies dalis;
- 23h) mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras – dujinis ir skystasis kuras, kurio energinė vertė gaunama iš mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio, apibrėžto Direktyvos (ES) 2024/1788 2 straipsnio 13 punkte ir atitinkančio 70 proc. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo ribą, palyginti su RFNBO lyginamojo iškastinio kuro verte, nustatyta pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29a straipsnio 3 dalį priimtoje metodikoje, sertifikuotoje pagal Direktyvos (ES) 2024/1788 9 straipsnį;“;
- e) 34 ir 34a punktai pakeičiami taip:
- „34) mišrusis kuras – kuras, kurio sudėtyje esama bent dviejų iš šių elementų:
- i) anglies iš biomasės;
  - ii) anglies iš RFNBO arba RCF;
  - iii) anglies iš mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro;
  - iv) kitos iškastinio kuro anglies;
- arba kurio sudėtyje yra tiek netaršios anglies, tiek kitos anglies.
- 34a) mišrieji aviaciniai degalai – degalai, kurių sudėtyje yra bent dviejų skirtingų rūšių grynujų degalų;“;
- f) 36 ir 38 punktai pakeičiami taip:
- „36) preliminarus išmetamųjų teršalų faktorius – remiantis visu kuro ar medžiagos anglies kiekiu preliminariai nustatytas bendras jo/jos išmetamųjų teršalų faktorius, kurį padauginus iš iškastinio kuro anglies dalies apskaičiuojamas išmetamųjų teršalų faktorius;
- 38) biomasės anglies dalis – trupmena išreikštas anglies iš biomasės kiekio ir kuro ar medžiagos viso anglies kiekio santykis, nepriklausomai nuo to, ar biomasė atitinka šio reglamento 38 straipsnio 5 dalies kriterijus;“;
- g) 38a punktas išbraukiamas;
- h) įterpiami tokie 38b–38h punktai:
- „38b) netaršios biomasės anglies dalis – trupmena išreikštas anglies iš biomasės, atitinkančios šio reglamento 38 straipsnio 5 dalies kriterijus, kiekio ir kuro ar medžiagos viso anglies kiekio santykis;
- 38c) RFNBO arba RCF anglies dalis – trupmena išreikštas anglies iš RFNBO arba RCF kiekio ir kuro viso anglies kiekio santykis, nepriklausomai nuo to, ar RFNBO arba RCF atitinka šio reglamento 39a straipsnio 3 dalies kriterijus;

- 38d) netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalis – trupmena išreikštas anglies iš RFNBO arba RCF, atitinkančio šio reglamento 39a straipsnio 3 dalies kriterijus, kiekio ir kuro viso anglies kiekio santykis;
- 38e) netaršios anglies dalis:
- i) kalbant apie kurą – jo netaršios biomasės anglies dalies, netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies ir netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalies suma, neskaiciuojant anglies du kartus;
  - ii) kalbant apie medžiagą – jos netaršios biomasės anglies dalis.
- 38f) netarši anglis – anglis, esanti kure ar medžiagoje ir priklausanti to kuro ar medžiagos netaršios anglies daliai;
- 38g) mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis – trupmena išreikštas anglies iš mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekio ir kuro viso anglies kiekio santykis, nepriklausomai nuo to, ar mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras atitinka šio reglamento 39a straipsnio 4 dalies kriterijus;
- 38h) netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis – trupmena išreikštas anglies iš mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, atitinkančio šio reglamento 39a straipsnio 4 dalies kriterijus, kiekio ir kuro viso anglies kiekio santykis;“;
- i) 42 punktas pakeičiamas taip:
- „42) iškastinio kuro anglis – neorganinė ir organinė anglis, kuri nėra netarši anglis“;
- j) 55 punktas pakeičiamas taip:
- „55) CO<sub>2</sub> transportavimas – CO<sub>2</sub> transportavimas į geologinio saugojimo vietą, kuriai suteiktas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB;“;
- k) 63 punktas pakeičiamas taip:
- „63) CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūra – Reglamento (ES) 2024/1735 3 straipsnio 29 punkte apibrėžta infrastruktūra;“;
- l) įterpiamas 63b punktas:
- „63b) tranzitu vežamas CO<sub>2</sub> kiekis – bet koks perduotas CO<sub>2</sub> kiekis CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūroje, kuris per tą patį ataskaitinį laikotarpį nebuvo perduotas kitam įrenginiui arba CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrai;“;
- m) 69 punktas pakeičiamas taip:
- „69) galutinis naudotojas – taikant reguliuojamojo subjekto apibrėžtį pagal Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio a e punktą, šiame reglamente tai bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra galutinis kuro naudotojas ir kurio per metus sunaudojamas kuras neviršija 1 tonos CO<sub>2</sub>;“;
- n) pridedami šie 71–80 punktai:
- „71) su CO<sub>2</sub> nesusijęs aviacijos poveikis – su CO<sub>2</sub> nesusijęs aviacijos poveikis, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio v punkte;
- 72) vieno skrydžio CO<sub>2</sub>e – su CO<sub>2</sub> nesusijęs aviacijos poveikis, dėl kurio šildoma atmosfera, išreikštas per konkretų skrydį išmesto CO<sub>2</sub> kiekio ekvivalentu;
- 73) spinduliavimo poveikis – sukurtas planetos energijos balanso pokytis, matuojamas vatais kvadratiniam metrui (W/m<sup>2</sup>);
- 74) veiksmingumas – vidutinės pasaulio temperatūros pokytis, tenkantis vienam spinduliavimo poveikio, kurį daro klimato veiksnys, vienetui, palyginti su standartiniu CO<sub>2</sub> poveikiu, vertinant nuo tos pačios pradinės klimato būsenos;
- 75) CO<sub>2</sub>e skaičiavimo modelis – modelis, naudojamas bendram su CO<sub>2</sub> nesusijusiam aviacijos poveikiui klimatui apskaičiuoti pagal šio reglamento IIIa priedo 4 skirsnį;
- 76) meteorologinis metodas – šio reglamento IIIa priedo 4 skirsnyje nustatytas C metodas, kurį taikant visų pirma naudojami išsamesni meteorologiniai duomenys, taip pat skrydžio informacija, trajektorija, orlaivio savybės ir degalų savybės;

- 77) supaprastintas lokacinis metodas – šio reglamento IIIa priedo 4 skirsnyje nustatytas D metodas, pagal kurį visų pirma naudojami su skrendančio orlaivio vieta susiję duomenys, pvz., skrydžio informacija, trajektorija, taip pat pagrindiniai meteorologiniai duomenys ir orlaivio savybės;
- 78) su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio sekimo sistema (NEATS) – informacinių technologijų (IT) priemonė, kurią Komisija teikia orlaivių naudotojams, akredituotiems tikrintojams ir kompetentingoms institucijoms, siekdama palengvinti ir, kiek įmanoma, automatizuoti su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą pagal Direktyvos 2003/87/EB 14 straipsnio 5 dalį;
- 79) orlaivio savybės – kiekvienam skrydžiui nustatoma tam tikros rūšies informacija, apimanti bent orlaivio tipą, variklio (-ių) identifikatorių (-ius) ir orlaivio masę;
- 80) lėktuvus – jėgainės varomas sunkesnis už orą orlaivis, kurio keliamoji jėga skrendant atsiranda daugiausia dėl aerodinaminių reakcijų su paviršiais, kurie šiomis skrydžio sąlygomis išlieka nejudantys.“;

3) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Veiklos vykdytojai ir orlaivių naudotojai su išmetamųjų ŠESD kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėseną ir ataskaitų teikimu susijusius savo įpareigojimus pagal Direktyvą 2003/87/EB vykdo laikydamiesi šio reglamento 5–9 straipsniuose nustatytų principų.“;

4) 5 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Stebėseną ir ataskaitas turi būti išsamios ir apimti visas vykdant Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų rūšių veiklą ir kitą atitinkamą veiklą, įtrauktą pagal tos direktyvos 24 straipsnį, taip pat susijusią įrenginiui priskiriamą veiklą, iš visų taršos šaltinių bei sukėliklių proceso metu ir degimo metu išsiskiriančias ŠESD bei visas nurodytas su tomis veiklos rūšimis susijusias ŠESD, neskaičiuojant jų du kartus.“;

5) 6 straipsnyje įterpiama 3 dalis:

„3. Orlaivių naudotojai skaidriais būdais gauna, užrašo, kaupia, analizuoja ir dokumentais pagrindžia stebėsenos duomenis, įskaitant prielaidas, nuorodas, veiklos duomenis ir apskaičiavimo faktorius, kad jais remdamiesi tikrintojas ir kompetentinga institucija galėtų dar kartą nustatyti kiekvieno skrydžio su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį.“;

6) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„8 straipsnis

Veiklos vykdytojai ir orlaivių naudotojai sudaro sąlygas užtikrinti išmetamųjų ŠESD kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio duomenų, kurie bus pateikti ataskaitoje, pagrįstą patikimumą. Išmetamųjų ŠESD kiekį ir su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį jie nustato taikydami atitinkamas šiame reglamente išdėstytas stebėsenos metodikas.

Išmetamųjų ŠESD kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio ataskaitose ir susijusioje atskleidžiamoje informacijoje turi nebūti esminių netikslumų, apibrėžtų Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/2067 (\*) 3 straipsnio 6 dalyje, informacija turi būti atrinkta ir pateikta nešališkai ir turi būti patikimai ir proporcingai atspindėtas su įrenginio arba orlaivių naudotojo veikla susijęs išmetamųjų ŠESD kiekis ir su CO<sub>2</sub> nesusijęs aviacijos poveikis.

Renkantis stebėsenos metodiką, patobulinimai, kuriais siekiama didesnio tikslumo, įvertinami atsižvelgiant į papildomas išlaidas. Vykdam stebėseną ir teikiant ataskaitas turi būti siekiama kuo didesnio tikslumo, nebent tai būtų techniškai neįmanoma arba dėl to nepagrįstai išaugtų išlaidos.

(\*) 2018 m. gruodžio 19 d. 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2067 dėl duomenų patikros ir tikrintojų akreditavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB (OL L 334, 2018 12 31, p. 94, ELI: [https://eur-lex.europa.eu/eli/reg\\_impl/2018/2067/oj?locale=lt](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj?locale=lt)).“;

- 7) 11 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:
- „1. Kiekvienas veiklos vykdytojas ar orlaivių naudotojas vykdo išmetamųjų ŠESD kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėseną remdamasis stebėsenos planu, kompetentingos institucijos patvirtintu pagal šio reglamento 12 straipsnį, ir atsižvelgdamas į įrenginio veiklos arba orlaivių naudotojo veiklos, kurioms tas planas taikomas, pobūdį ir vykdymą.“;
- 8) 14 straipsnio 2 dalyje įterpiamas aa punktas:
- „aa) dėl vykdomos naujos veiklos atsiranda su CO<sub>2</sub> nesusijęs aviacijos poveikis“;
- 9) 15 straipsnio 4 dalis iš dalies keičiama taip:
- a) 4 dalies įvadinis sakinyss ir a punkto įvadinis sakinyss pakeičiami taip:
- „4. Reikšmingiems orlaivių naudotojo taikomo stebėsenos plano pakeitimams priskiriama:
- a) pakeitimai, susiję su išmetamųjų ŠESD kiekiu“;
- b) a punkto iv papunktis pakeičiamas taip:
- „iv) orlaivių naudotojo kaip mažojo teršėjo, apibrėžto šio reglamento 55 straipsnio 1 dalyje, statuso pasikeitimas ir orlaivių naudotojo ketinimo pasinaudoti supaprastintomis procedūromis pagal Direktyvos 2003/87/EB 28a straipsnio 4 dalį pasikeitimas.“;
- c) įterpiamas b punktas:
- „b) pakeitimai, susiję su aviacijos poveikiu, nesusijusiu su CO<sub>2</sub>:
- i) pasirinkto CO<sub>2</sub>e skaičiavimo metodo, nurodyto šio reglamento 56a straipsnio 4 dalyje, pasikeitimas, visų pirma pasikeitus IT priemonėms, naudojamoms taikant CO<sub>2</sub>e skaičiavimo modelį;
- ii) orlaivių naudotojo kaip mažojo teršėjo, apibrėžto šio reglamento 55 straipsnio 1 dalyje, statuso pasikeitimas.“;
- 10) 18 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, 19 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose, 19 straipsnio 5 dalyje, 38 straipsnio 1 dalyje ir 47 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose terminas „biomasė“ pakeičiamas terminu „netarši anglis“;
- 11) 19 straipsnio 6 dalis išbraukiama;
- 12) 24 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 1 dalis pakeičiama taip:
- „1. Pagal standartinę metodiką veiklos vykdytojas iš kiekvieno sukėlėjo degimo metu išsiskiriančių ŠESD kiekį apskaičiuoja veiklos duomenis, susijusius su sudeginto kuro kiekiu ir išreikšiamus teradžauliais remiantis apatiniu šilumingumu, padauginamas iš atitinkamo išmetamųjų teršalų faktoriaus, išreikšto CO<sub>2</sub> tonomis teradžauliui (t CO<sub>2</sub>/TJ) ir atitinkančio naudojamą apatinį šilumingumą, ir iš atitinkamo oksidacijos koeficiento.“;
- b) įterpiama 1a dalis:
- „1a. Teikdamas papildomos informacijos ataskaitas, veiklos vykdytojas taip pat apskaičiuoja kiekvieno deginimo sukėlėjo ir kuro, naudojamo kaip proceso žaliava, parametrus remdamasis šiais skaičiavimais:
- i) bendras preliminarus išmetamųjų ŠESD kiekis apskaičiuojamas veiklos duomenis, susijusius su sudeginto kuro kiekiu ir išreikštus tonomis arba normaliaisiais kubiniais metrais, padauginamas iš atitinkamo preliminarus išmetamųjų teršalų faktoriaus ir atitinkamo oksidacijos koeficiento;
- ii) naudojant biomasę išmetamų ŠESD kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų išmetamųjų ŠESD kiekį padauginus iš biomasės anglies dalies;
- iii) naudojant netaršią biomasę išmetamų ŠESD kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų išmetamųjų ŠESD kiekį padauginus iš netaršios biomasės anglies dalies;

- iv) naudojant RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą išmetamų ŠESD kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų išmetamųjų ŠESD kiekį padauginus iš RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies;
  - v) naudojant netaršų RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą išmetamų ŠESD kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų išmetamųjų ŠESD kiekį padauginus iš netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalies arba netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies;“;
- c) įterpiama 2a dalis:

„2a. Teikdamas papildomos informacijos ataskaitas, veiklos vykdytojas taip pat apskaičiuoja iš kiekvieno sukėliklio proceso metu išsiskiriančių ŠESD kiekio parametrus, apibūdintus šiais skaičiavimais:

- i) bendras preliminarus išmetamųjų ŠESD kiekis apskaičiuojamas veiklos duomenis, susijusius su medžiagos sąnaudomis, našumu arba gamybos išeiga, išreikštus tonomis arba normaliaisiais kubiniais metrais, padauginamas iš atitinkamo išmetamųjų teršalų faktoriaus, išreikšto t CO<sub>2</sub>/t arba t CO<sub>2</sub>/Nm<sup>3</sup>, ir iš atitinkamo konversijos koeficiento;
- ii) naudojant biomasę išmetamų ŠESD kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų išmetamųjų ŠESD kiekį padauginus iš atitinkamos biomasės anglies dalies;
- iii) naudojant netaršią biomasę išmetamų ŠESD kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų išmetamųjų ŠESD kiekį padauginus iš atitinkamos netaršios biomasės anglies dalies.“;

13) 25 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1) Pagal masės balanso metodiką veiklos vykdytojas kiekvieno į masės balanso sistemą įtraukto sukėliklio išmetamo CO<sub>2</sub> kiekį apskaičiuoja veiklos duomenis, susijusius su kuro, medžiagos arba perduoto CO<sub>2</sub>, patenkančių į arba paliekančių masės balanso sistemos ribas, kiekiu, padauginamas iš to kuro, medžiagos arba perduoto CO<sub>2</sub> anglies kiekio ir padauginamas iš 3,664 t CO<sub>2</sub>/t C, taikydamas šio reglamento II priedo 3 skirsnio nuostatas.“;

- b) įterpiama 1a dalis:

„1a. Teikdamas papildomos informacijos ataskaitas, veiklos vykdytojas taip pat apskaičiuoja kiekvieno sukėliklio, kuriam taikomas masės balansas, parametrus, apibūdintus šiais skaičiavimais:

- i) bendras preliminarus CO<sub>2</sub> kiekis apskaičiuojamas veiklos duomenis, susijusius su kuro ar medžiagos, patenkančių į arba paliekančių masės balanso sistemą, kiekiu, padauginant iš to kuro ar medžiagos anglies kiekio ir padauginant iš 3,664 t CO<sub>2</sub>/t C;
- ii) su biomase susijęs CO<sub>2</sub> kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų CO<sub>2</sub> kiekį padauginus iš biomasės anglies dalies;
- iii) su netaršia biomase susijęs CO<sub>2</sub> kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų CO<sub>2</sub> kiekį padauginus iš netaršios biomasės anglies dalies;
- iv) jei taikoma, su RFNBO, RCF ir mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniu kuru susijęs CO<sub>2</sub> kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų CO<sub>2</sub> kiekį padauginus iš RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies;
- v) jei taikoma, su netaršiu RFNBO, RCF ir mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniu kuru susijęs CO<sub>2</sub> kiekis apskaičiuojamas bendrą preliminarų CO<sub>2</sub> kiekį padauginus iš netaršios RFNBO arba RCF anglies dalies arba netaršios mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies.“;

c) įterpiama 3 dalis:

„3. Kai veiklos vykdytojas naudoja masės balanso metodą pagal šį straipsnį ir žaliavose arba kure yra netaršios anglies, o išeigos medžiagose yra anglies, veiklos vykdytojas kompetentingai institucijai pateikia duomenis apie netaršios anglies dalį išeigos srautuose. Kartu veiklos vykdytojas pateikia įrodymą, kad pagal taikomą stebėsenos metodiką nėra sistemingai nustatomas per mažas bendras įrenginio išmetamų ŠESD kiekis ir kad bendras anglies kiekis, atitinkantis netaršią anglies dalį visose aktualiose išeigos medžiagose, nėra mažesnis nei bendro anglies kiekio žaliavose ir kure netarši anglies dalis.

Pirmos pastraipos tikslais taikomos 39 straipsnio 3 ir 4 dalys dėl kaip žaliava naudojamų biodujų ir gamtinių dujų netaršios biomasės anglies dalies.“;

14) 30 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies paskutinė pastraipa išbraukiama;

b) įterpiamos 2a ir 3 dalys:

„2a. Veiklos vykdytojas biomasės anglies dalį nustato tik mišriame kure ar medžiagose, kurių sudėtyje yra biomasės. Kitų rūšių kurui ar medžiagoms taikoma numatytoji 0 % iškastinio kuro ar medžiagų biomasės anglies dalies vertė, o biomasės kurui ar medžiagoms, kurias sudaro tik biomasė, – numatytoji 100 % biomasės anglies dalies vertė.

Veiklos vykdytojas RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį nustato tik mišriame kure, kurio sudėtyje yra RFNBO, RCF ar mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro. Kitų rūšių kurui taikoma numatytoji 0 % RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies vertė, o kurui, kurį sudaro tik RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras, – numatytoji 100 % RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies vertė.

Veiklos vykdytojas nustato netaršios biomasės anglies dalį, netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalį ir netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį tik tuo atveju, jei veiklos vykdytojas nori pasinaudoti netaršumo reitingu.

3. Su sudėtimi susijusių apskaičiavimo faktorių tarpusavio priklausomybei veiklos vykdytojas taiko šias taisykles:

- i) jei kuro ar medžiagos sudėtyje yra biomasės, veiklos vykdytojas biomasės anglies dalį nustato pagal šio reglamento 39 straipsnį;
- ii) jei biomasės anglies dalis nėra lygi nuliui ir jei veiklos vykdytojas nori pasinaudoti netaršumo reitingu, veiklos vykdytojas nustato netaršios biomasės anglies dalį pagal šio reglamento 38 straipsnio 5 dalį;
- iii) jei kure yra RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, veiklos vykdytojas nustato RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį pagal šio reglamento 39a straipsnio 1 ir 2 dalis;
- iv) jei RFNBO arba RCF anglies dalis nėra lygi nuliui ir jei veiklos vykdytojas nori pasinaudoti netaršumo reitingu, veiklos vykdytojas nustato netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalį pagal šio reglamento 39a straipsnio 3 dalį;
- v) jei mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro dalis nėra lygi nuliui ir jei veiklos vykdytojas nori pasinaudoti netaršumo reitingu, veiklos vykdytojas nustato netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį pagal šio reglamento 39a straipsnio 4 dalį;
- vi) jei netaršios biomasės anglies dalis, netaršios RFNBO arba RCF anglies dalis arba netaršios mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis nėra lygi nuliui, veiklos vykdytojas apskaičiuoja netaršios anglies dalį kaip netaršios biomasės anglies dalies, netaršios RFNBO arba RCF anglies dalies ir netaršios mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies sumą. Iškastinės anglies dalis yra visų taršios anglies dalių suma;
- vii) veiklos vykdytojas išmetamųjų teršalų faktorių apskaičiuoja preliminarų išmetamųjų teršalų faktorių padaugindamas iš iškastinės anglies dalies.

Taikant vi punktą, jei veiklos vykdytojas neapskaičiuoja netaršios anglies dalies, iškastinės anglies dalis yra lygi 100 %.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, veiklos vykdytojas gali:

- i) nustatyti, kad biomasės anglies dalis yra lygi netaršios biomasės anglies daliai, jei pastaroji nustatoma remiantis masės balansu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį;
- ii) nustatyti, kad RFNBO arba RCF anglies dalis yra lygi netaršaus RFNBO arba RCF anglies daliai, jei pastaroji nustatoma remiantis masės balanso metodu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį;
- iii) nustatyti, kad mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis yra lygi netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies daliai, jei pastaroji nustatoma remiantis masės balansu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį.“;

- 15) 37 straipsnio 2 dalies paskutinė pastraipa pakeičiama taip:

„Jeigu naudojamas mišrusis kuras, veiklos vykdytojas pateikia įrodymų, kad taikant pirmos pastraipos a arba b punktus nebus nustatomas per mažas išmetamųjų ŠESD kiekis.“;

- 16) 2 skirsnio 5 poskirsnio pavadinimas pakeičiamas taip:

**„Biomasės, mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, RFNBO ir RCF traktavimas“;**

- 17) 38 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalies paskutinė pastraipa išbraukiama;

- b) 2 dalies pirma pastraipa išbraukiama;

- c) 4 dalis iš dalies keičiama taip:

- i) terminas „biomasės dalis“ pakeičiamas terminu „netaršios biomasės anglies dalis“;

- ii) paskutinė pastraipa išbraukiama;

- d) 5 dalis iš dalies keičiama taip:

- i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras turi atitikti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, nustatytus Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse, kad juos būtų galima įtraukti į sukėliklio netaršią biomasės dalį.“;

- ii) šešta pastraipa pakeičiama taip:

„Atitiktis Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytiems kriterijams vertinama pagal tos direktyvos 30 straipsnį ir 31 straipsnio 1 dalį. Galima laikyti, kad kriterijai atitinkami taip pat tada, kai veiklos vykdytojas pateikia įrodymų, kad jo įsigytą biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biodujų kiekį atitinkantis kiekis buvo panaikintas Sąjungos duomenų bazėje, sukurtoje pagal tos direktyvos 31a straipsnį, arba valstybės narės pagal tos direktyvos 31a straipsnio 5 dalį sukurtoje nacionalinėje duomenų bazėje. Jei vėliau nesilaikoma reikalavimų, susijusių su pirmiau minėtose duomenų bazėse panaikintų kiekių tvarumo įrodymu, kompetentinga institucija atitinkamai pakoreguoja patikrintą išmetamą ŠESD kiekį.“;

- iii) septinta pastraipa pakeičiama taip:

„Jei naudojama biomasė neatitinka šios dalies nuostatų, joje esančios anglies kiekis laikomas iškastine anglimi.“;

- iv) įterpiama aštunta pastraipa:

„Jei pagal šios dalies pirmą–šeštą pastraipas Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti kriterijai biomasei netaikomi, netaršios biomasės anglies dalis yra lygi jos biomasės anglies daliai.“;

- 18) 39 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kuro ar medžiagų, kurių sudėtyje yra biomasės, atveju veiklos vykdytojas gali daryti prielaidą, kad biomasės juose nėra, ir taikyti numatytąją 0 % biomasės anglies dalies vertę arba nustatyti biomasės anglies dalį pagal 2 dalį, taikydamas šio reglamento II priedo 2.4 skirsnįje nustatytas pakopas.“;

- b) 2 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Jeigu pagal privalomą pakopą veiklos vykdytojas turi atlikti analizę, kad nustatytų biomasės anglies dalį, tačiau taikyti pirmos pastraipos nuostatas techniškai neįmanoma arba jas taikant būtų patiriama nepagrįstai didelių išlaidų, jis kompetentingai institucijai patvirtinti pateikia alternatyvų biomasės anglies dalies apytikslio nustatymo metodą. Jeigu kuras ar medžiagos buvo gauti vykdant gamybos procesą su apibrėžtais ir atsekamais sąnaudų šlaisiais, veiklos vykdytojas apytikslių nustatymą gali grįsti į procesą patenkančios ir jį paliekančios iškastinio kuro anglies ir biomasės anglies medžiagos balansu.“;

- c) 2a dalis išbraukiama;

- d) 3 dalis iš dalies keičiama taip:

- i) pirmoje pastraipoje nuoroda į 43 straipsnio 4 dalį pakeičiama nuoroda į 43 straipsnio 4b dalį;

- ii) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Tai, kad tam tikras iš dujų tinklo gaunamų gamtinių dujų kiekis yra netaršios biodujos, veiklos vykdytojas gali nustatyti taikydamas 4 dalyje nustatytą metodiką. Šiomis aplinkybėmis, nukrypdamas nuo 30 straipsnio 3 dalies, veiklos vykdytojas gali laikyti, kad biomasės anglies dalis yra lygi netaršios biomasės anglies daliai.“;

- e) 4 dalis iš dalies keičiama taip:

- i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„4. Veiklos vykdytojas biodujų biomasės anglies dalį ir ją atitinkančią netaršios biomasės anglies dalį gali nustatyti remdamasis lygiavertės energinės vertės biodujų pirkimo įrašais, jei veiklos vykdytojas pateikia kompetentingai institucijai priimtinius įrodymus, kad:“;

- ii) paskutinė pastraipa pakeičiama taip:

„Siekdamas įrodyti atitiktį šiai daliai, veiklos vykdytojas gali naudoti duomenis, įrašytus į vienos ar kelių valstybių narių sukurto duomenų bazę, kuri leidžia atsekti biodujų perdavimą. Galima laikyti, kad atitiktis šios dalies reikalavimams įrodyta, jei veiklos vykdytojas pateikia įrodymų, kad jo išgytą biodujų kiekį atitinkantis kiekis buvo panaikintas Sąjungos duomenų bazėje, sukurtoje pagal tos Direktyvos (ES) 2018/2001 31a straipsnį, arba valstybių narių pagal tos direktyvos 31a straipsnio 5 dalį sukurtoje nacionalinėje duomenų bazėje. Jei vėliau nesilaikoma reikalavimų, susijusių su pirmiau minėtos duomenų bazės panaikintų kiekių tvarumo įrodymu, kompetentinga institucija atitinkamai pakoreguoja patikrintą išmetamųjų šesd kieki.“;

- 19) įterpiamas 39a straipsnis:

„39a straipsnis

**RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies ir netaršaus RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies nustatymas**

1. Jei veiklos vykdytojas negali pagal 2 dalį nustatyti kuro ar medžiagų, kurių sudėtyje yra RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies, jis daro prielaidą, kad RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro nėra, ir taiko numatytąją 0 % RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies vertę.

2. Veiklos vykdytojas, remdamasis masės balansu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį, nustato šiuos su kuro sudėtimi susijusius apskaičiavimo faktorius:

- i) netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalį arba netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį;
- ii) RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, jei veiklos vykdytojas nenori pasinaudoti netaršumo reitingu, RFNBO arba RCF anglies daliai arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies daliai nustatyti gali būti taikomi kiti metodai, pavyzdžiui, kuro ar medžiagų maišymo arba gamybos proceso medžiagų balanso metodas.

3. Kure, kuris pagal Direktyvą (ES) 2018/2001 laikomi RFNBO arba RCF ir atitinka tos direktyvos 29a straipsnyje nustatytus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, esanti anglis laikoma netaršia.

Atitiktis Direktyvos (ES) 2018/2001 29a straipsnyje nustatytiems kriterijams vertinama pagal tos direktyvos 30 straipsnį ir 31 straipsnio 1 dalį. Galima laikyti, kad kriterijai atitinkami taip pat tada, kai veiklos vykdytojas pateikia įrodymų, kad jo išgytą RFNBO arba RCF kiekį atitinkantis kiekis buvo panaikintas Sąjungos duomenų bazėje, sukurtoje pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 31a straipsnį, arba valstybės narės pagal tos direktyvos 31a straipsnio 5 dalį sukurtoje nacionalinėje duomenų bazėje. Jei vėliau nesilaikoma reikalavimų, susijusių su pirmiau minėtose duomenų bazėse panaikintų kiekių tvarumo įrodymu, kompetentinga institucija atitinkamai pakoreguoja patikrintą išmetamą ŠESD kiekį.

Jei RFNBO arba RCF kuras neatitinka pirmoje pastraipoje nurodytų kriterijų, jame esanti anglis laikoma iškastine anglimi.

4. Mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras laikomas netaršiu, kai dėl jo anglies kiekio prieš tai atsisakyta apyvartinių taršos leidimų pagal Direktyvą 2003/87/EB, išskyrus atvejus, kai surinktas anglies dioksidas yra netarši anglis, kaip apibrėžta šio reglamento 3 straipsnio 38f punkte.

Atitiktis Direktyvos (ES) 2018/2001 29a straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams vertinama pagal tos direktyvos 30 straipsnį ir 31 straipsnio 1 dalį. Galima laikyti, kad kriterijai atitinkami taip pat tada, kai veiklos vykdytojas pateikia įrodymų, kad jo išgytą mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekį atitinkantis kiekis buvo panaikintas Sąjungos duomenų bazėje, sukurtoje pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 31a straipsnį, arba valstybės narės pagal tos direktyvos 31a straipsnio 5 dalį sukurtoje nacionalinėje duomenų bazėje. Jei vėliau nesilaikoma reikalavimų, susijusių su pirmiau minėtose duomenų bazėse panaikintų kiekių tvarumo įrodymu, kompetentinga institucija atitinkamai pakoreguoja patikrintą išmetamą ŠESD kiekį.

Visais kitais atvejais mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies kiekis laikomas iškastine anglimi.

5. Veiklos vykdytojas gali į gamtinių dujų tinklą suleistų gamtinių dujų RFNBO arba RCF anglies dalį ir ją atitinkančią netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalį nustatyti naudodamasis lygiavertės energinės vertės RFNBO arba RCF pirkimo įrašais, jei veiklos vykdytojas pateikia kompetentingai institucijai priimtinius įrodymus, kad:

- a) tas pats RFNBO arba RCF kiekis nėra skaičiuojamas du kartus, visų pirma niekas kitas neteigia naudojantis išgytą RFNBO arba RCF, be kita ko, atskleisdamas kilmės garantiją, apibrėžtą Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 12 dalyje;
- b) veiklos vykdytojas ir RFNBO arba RCF gamintojas yra prijungti prie to paties dujų tinklo.

Galima laikyti, kad atitiktis šios dalies reikalavimams įrodyta, jei veiklos vykdytojas pateikia įrodymų, kad jo išgytą dujinio RFNBO arba RCF kiekį atitinkantis kiekis buvo panaikintas Sąjungos duomenų bazėje, sukurtoje pagal tos Direktyvos (ES) 2018/2001 31a straipsnį, arba valstybių narių pagal tos direktyvos 31 straipsnio 5 dalį sukurtoje nacionalinėje duomenų bazėje. Jei vėliau nesilaikoma reikalavimų, susijusių su pirmiau minėtose duomenų bazėse panaikintų kiekių tvarumo įrodymu, kompetentinga institucija atitinkamai pakoreguoja patikrintą išmetamųjų ŠESD kiekį“;

20) 43 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„4. Jeigu reikia, veiklos vykdytojas atskirai nustato visą CO<sub>2</sub> kiekį iš biomasės. Šiuo tikslu veiklos vykdytojas gali taikyti“;

ii) paskutinė pastraipa pakeičiama taip:

„Jeigu pagal veiklos vykdytojo pasiūlytą metodą iš kaminų dujų srauto reikia nuolat imti ėminius, taikomas standartas EN 15259 („Oro kokybė. Stacionariųjų šaltinių išmetamųjų teršalų matavimas. Reikalavimai, keliami matavimo skerspjūviams ir vietoms bei matavimo tikslams, planui ir

ataskaitai“). Ėminių ėmimo planas pagal 33 straipsnį turi atitikti analizės dažnumą pagal šio reglamento VII priedą ir juo turi būti užtikrinamas toks reprezentatyvumas, kad būtų apimti visi ataskaitiniai metai.“;

b) įterpiamos 4a, 4b ir 4c dalys:

„4a. Veiklos vykdytojas pagal 4 dalį nustatytą biomasės anglies dalį laiko netaršios biomasės anglies dalimi, jei visos kuro rūšys ar medžiagos, kurias naudojant išmetamas ŠESD kiekis, kuriam taikoma matavimu grindžiama metodika, atitinka šias sąlygas:

- i) pagal šio reglamento 38 straipsnio 5 dalies pirmą–šeštą pastraipą Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti kriterijai netaikomi arba
- ii) dėl panaudoto kuro ar medžiagos 100 % biomasės anglies dalies pateikti pagal šio reglamento 38 straipsnio 5 dalį taikomi įrodymai.

Laikoma, kad ii punkto sąlyga įvykdyta, jei biodujos stebimos pagal šio reglamento 39 straipsnio 4 dalį.

Jei i ir ii punktuose nurodytos sąlygos dėl kuro ar medžiagų, kuriuos naudojant išmetamas ŠESD kiekis, kuriam taikoma matavimu grindžiama metodika, neįvykdomos, veiklos vykdytojas šio kuro ar medžiagų netaršios biomasės anglies dalį nustato taikydamas skaičiavimu grindžiamą metodą pagal šio reglamento 24–39a straipsnius.

4b. Veiklos vykdytojas gali iš to taršos šaltinio bendro išmetamo ŠESD kiekio atimti naudojant netaršią biomasę išmetamą ŠESD kiekį, nustatytą pagal šio straipsnio 4a dalį.

Jeigu pagal veiklos vykdytojo pasiūlytą netaršios biomasės anglies dalies nustatymo metodą iš kaminų dujų srauto nuolat imami ėminiai ir įrenginyje naudojamos gamtinės dujos iš tinklo, veiklos vykdytojas nustato pagal šio reglamento 32–35 straipsnius naudojamų biodujų fizinių CO<sub>2</sub> kiekį ir atitinkamą CO<sub>2</sub> kiekį atima iš netaršaus CO<sub>2</sub> kiekio, nustatyto pagal šio straipsnio 4a dalį.

4c. Jeigu procese, kuriam taikoma matavimu grindžiama metodika, veiklos vykdytojas naudoja netaršų RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą, veiklos vykdytojas gali iš bendro išmetamo ŠESD kiekio atimti su netaršiu RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniu kuru susijusį išmetamą ŠESD kiekį.

Naudojant netaršų RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą išmetamas ŠESD kiekis nustatomas taikant skaičiavimu grindžiamą metodą pagal šio reglamento 24–39a straipsnius. Jis turi būti lygus atitinkamo kuro veiklos duomenims, padaugintiems iš preliminarus išmetamųjų teršalų faktoriaus ir netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalies arba netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies.“;

c) 5 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) atlikdamas skaičiavimus pagal tinkamą medžiagų balansą ir atsižvelgdamas į visus reikšmingus sąnaudų parametrus, įskaitant, išmetamo CO<sub>2</sub> atvejų, bent sunaudojamos medžiagos kiekį, paduodamo oro debitą ir proceso našumą, ir išeigos parametrus, įskaitant bent produkcijos išeigą ir deguonies (O<sub>2</sub>), sieros dioksido (SO<sub>2</sub>) ir azoto oksidų (NO<sub>x</sub>) koncentracijas“;

21) 44 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Veiklos vykdytojas kiekvieno parametro, kuris yra svarbus nustatant išmetamųjų ŠESD kiekį arba perduotą CO<sub>2</sub> kiekį pagal matavimu grindžiamą metodiką, įskaitant koncentracijos vertes ir debitą, visas valandines vidutines vertes apskaičiuoja naudodamas visus tą konkrečią valandą turimus duomenų taškus.“;

22) 46 straipsnyje ir I priedo 1 skirsnio 7 punkto a, b ir c papunkčiuose terminas „transportavimo vamzdynas“ pakeičiamas terminu „CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūra“;

23) 47 straipsnio 2 dalies paskutinė pastraipa išbraukiama;

24) 48 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalyje pirmą pastraipą pakeičiama taip:

„2. Jeigu būdingasis CO<sub>2</sub> susidaro vykdamant Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų rūšių veiklą arba veiklą, įtrauktą į sistemą pagal tos direktyvos 24 straipsnį, ir vėliau iš įrenginio kaip sukėlėjo dalis perduodamas kitam įrenginiui, kuriame vykdoma veikla, kuriai taikoma ta direktyva, jis nelaikomas to įrenginio, iš kurio jis perduodamas, išmetamu ŠESD kiekiu. Pagal šio reglamento 39 straipsnį nustatydamas būdingojo CO<sub>2</sub> netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalį arba netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį, įrenginio, iš kurio perduodamas būdingasis CO<sub>2</sub>, veiklos vykdytojas užtikrina, kad taikant pasirinktą stebėsenos metodiką nebūtų sistemingai nepakankamai įvertinamas bendras perduodančiojo įrenginio išmetamas ŠESD kiekis.“;

b) 3 dalies pirmą pastraipą pakeičiama taip:

„3. Iš įrenginio perduotą būdingojo CO<sub>2</sub> kiekį veiklos vykdytojai gali nustatyti tiek perduodančiajame, tiek priimančiajame įrenginyje. Tokiu atveju atitinkamai perduoto ir gauto būdingojo CO<sub>2</sub> kiekiai ir atitinkama netaršios biomasės anglies dalis, netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalis ir netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis turi sutapti.“;

25) 49 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Veiklos vykdytojas iš įrenginio išmetamų ŠESD kiekio atima visą CO<sub>2</sub> kiekį, kuris susidaro vykdamant į Direktyvos 2003/87/EB I priedą įtrauktą veiklą, nėra kilęs iš netaršios anglies ir nėra išmetamas iš įrenginio, o yra iš jo perkeliamas į bet kuri iš šių įrenginių:

- i) surinkimo įrenginį siekiant šį CO<sub>2</sub> transportuoti į geologinę saugyklą, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB, ir joje ilgą laiką saugoti;
- ii) CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą, siekiant šį CO<sub>2</sub> ilgą laiką saugoti geologinėje saugykloje, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB;
- iii) geologinę saugyklą, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB, siekiant šį CO<sub>2</sub> kiekį joje saugoti ilgą laiką.“;

b) 3 ir 4 dalys pakeičiamos taip:

„3. Pagal 1 dalį nustatydamas iš vieno įrenginio arba CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros į kitą įrenginį arba CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą perduotą CO<sub>2</sub> kiekį, veiklos vykdytojas, atsižvelgdamas į kitas šio reglamento IV priedo nuostatas, taiko arba skaičiavimu grindžiamą metodiką, arba matavimu grindžiamą metodiką pagal šio reglamento 43, 44 ir 45 straipsnius.

Kai taikoma matavimu grindžiama metodika, taršos šaltinis turi atitikti matavimo tašką, o išmetamųjų ŠESD kiekis turi būti išreiškiamas perduoto CO<sub>2</sub> kiekiu.

4. Naudodamas matavimu grindžiamą metodiką, kad nustatytų arba CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros į kitą įrenginį arba CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą perduotą CO<sub>2</sub> kiekį, veiklos vykdytojas taiko VIII priedo 1 skirsnyje apibrėžtą aukščiausią pakopą.

Tačiau jeigu veiklos vykdytojas nustato, kad šio reglamento VIII priedo 1 skirsnyje apibrėžtos aukščiausios pakopos techniškai neįmanoma taikyti arba ją taikant būtų patirta nepagrįstai didelių išlaidų, jis gali taikyti vienu lygiu žemesnę pakopą.“;

c) įterpiamos 6 ir 7 dalys:

„6. Jei į surinkimo įrenginį perduodamas CO<sub>2</sub>, susidaręs naudojant medžiagas ar kurą, kuriuose yra dalis netaršios anglies, iš perduodančio įrenginio pranešto išmetamųjų ŠESD kiekio pagal šio straipsnio pirmą dalį atimamas tik tai anglies daliai, kuri nėra netarši anglis, proporcingas CO<sub>2</sub> kiekis.

CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros arba saugyklos veiklos vykdytojas stebi bet koki pirmoje pastraipoje nurodyto CO<sub>2</sub>, įskaitant susidariusio vykdančią ne Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytą veiklą, išmetimą dėl nuotėkio, nevaldomą išmetimą ir apgalvotą išmetimą ir apie jį praneša taip, lyg tai būtų CO<sub>2</sub> iš iškastinio kuro.

7. CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas gali į tam tikro ataskaitinio laikotarpio ataskaitoje nurodomą išmetamųjų ŠESD kiekį įtraukti tranzitu gabenamo CO<sub>2</sub> kiekį, kuris į kitą įrenginį arba CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą perduotas ne vėliau kaip po to einančių metų sausio 31 d. Veiklos vykdytojas kasmet veda į CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą perduodamo ir iš jos išgabenamo CO<sub>2</sub> apskaitą ir atskirai nurodo tranzitu gabenamo CO<sub>2</sub> kiekį.“;

26) įterpiamas 49a straipsnis:

„49a straipsnis

**Produkte nuolat chemiškai surištas ŠESD kiekis**

1. Veiklos vykdytojas iš įrenginio išmetamųjų ŠESD kiekio atima visą CO<sub>2</sub> kiekį, kuris susidaro vykdančią Direktyvos 2003/87/EB I priedą įtrauktą veiklą, yra kilęs iš taršios anglies ir nėra išmetamas iš įrenginio, o yra nuolat chemiškai surištas produkte, nurodytame pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalį priimtame deleguotajame reglamente.

Jei CO<sub>2</sub> susidaro naudojant medžiagas ar kurą, kuriuose yra dalis netaršios anglies, veiklos vykdytojas iš įrenginio išmetamųjų ŠESD kiekio atima tik tokį CO<sub>2</sub> kiekį, kuris yra nuolat chemiškai surištas produkte, nurodytame pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalį priimtame deleguotajame reglamente, ir kuris yra proporcingas tai anglies daliai, kuri nėra netarši anglis.

2. Siekdamas nustatyti 1 dalyje nustatytas specifikacijas atitinkančiame produkte surištą CO<sub>2</sub> kiekį, veiklos vykdytojas taiko arba standartinę metodiką pagal šio reglamento II priedo 2 ir 4 skirsnius, arba masės balanso metodą pagal šio reglamento 25 straipsnį, savo skaičiavimuose kurą ir medžiagas, sunaudojamas procesui, kuriame CO<sub>2</sub> yra chemiškai surišamas, ir iš jo gaunamas, laikydamas atitinkamais sukėlikliais, kartu atsižvelgdamas į bet koki su procesu susijusį degimo metu išmetamą ŠESD kiekį. Šiuo tikslu taikoma aukščiausia šio reglamento II priede veiklai, kurią vykdančią susidaro CO<sub>2</sub>, nustatyta pakopa. Tačiau veiklos vykdytojas gali taikyti vienu lygiu žemesnę pakopą, jeigu jis kompetentingai institucijai priimtiniu būdu įrodo, kad šio reglamento II priede apibrėžtos aukščiausios pakopos techniškai neįmanoma taikyti arba ją taikant būtų patirta nepagrįstai didelių išlaidų.“;

27) IV skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

**„AVIACIJOS SEKTORIJE IŠMETAMŲ ŠESD KIEKIO IR SU CO<sub>2</sub> NESUSIJUSIO AVIACIJOS POVEIKIO STEBĖSENA“;**

28) 51 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirmą pastraipą pakeičiama taip:

„1. Kiekvienas orlaivių naudotojas vykdo ŠESD kiekio, išmesto ataskaitiniu laikotarpiu jam vykdančią visą į Direktyvos 2003/87/EB I priedą įtrauktą aviacijos veiklą, už kurią jis yra atsakingas, ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėseną ir teikia ataskaitas.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Siekiant nustatyti konkretų už skrydį atsakingą Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio o punkte apibrėžtą orlaivių naudotoją, naudojamas skrydžio plano 7 punkte nurodytas oro eismo valdymo tikslais naudojamas šaukinys. Šaukiniu orlaivių naudotojas identifikuojamas taip:

a) jeigu 7 punkte nurodytas oro transporto bendrovės ICAO paskyrimo numeris, konkretus orlaivių naudotojas yra ta oro transporto bendrovė, kuriai suteiktas tas ICAO paskyrimo numeris;

b) jeigu 7 punkte nurodytas orlaivio valstybinio priklausomumo arba bendrasis ženklas ir registracijos ženklas, kurie aiškiai nurodyti oro vežėjo pažymėjime (arba lygiavertčiame dokumente) arba valstybės išduotame dokumente, kuriame nurodytas orlaivio naudotojas, tuomet konkretus orlaivių naudotojas yra juridinis arba fizinis asmuo, kuriam išduotas oro vežėjo pažymėjimas (arba lygiavertis dokumentas), arba kuris yra nurodytas minėtame dokumente.“;

c) įterpiama 3a dalis:

„3a. Jei konkretaus orlaivių naudotojo neįmanoma nustatyti naudojant 3 dalyje nurodytą šaukinį, konkretus už skrydį atsakingas orlaivių naudotojas, apibrėžtas Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio o punkte, yra juridinis arba fizinis asmuo, su skrydžio kapitonu sudaręs darbo arba kitokią sutartį.“;

29) 52 straipsnio 1 dalies pirmos dvi pastraipos pakeičiamos taip:

„1. Orlaivių naudotojas ne vėliau kaip prieš keturis mėnesius iki į Direktyvos 2003/87/EB I priedą įtrauktos aviacijos veiklos pradžios kompetentingai institucijai pateikia išmetamųjų ŠESD kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsenos ir ataskaitų teikimo planą, kaip numatyta šio reglamento 12 straipsnyje.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, jei orlaivių naudotojas vykdo į Direktyvos 2003/87/EB I priedą įtrauktą aviacijos veiklą arba vykdo su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėseną ir teikia jos ataskaitas pirmą kartą, ir negalėjo jų numatyti prieš keturis mėnesius iki veiklos pradžios, jis pateikia kompetentingai institucijai stebėsenos planą nepagrįstai nedelsdamas, bet ne vėliau kaip praėjus šešioms savaitėms nuo tos veiklos pradžios. Orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai tinkamai pagrindžia, kodėl stebėsenos planas negalėjo būti pateiktas prieš keturis mėnesius iki veiklos pradžios.“;

30) 53 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kiekvienas orlaivių naudotojas jam vykdant aviacijos veiklą išmestą metinį CO<sub>2</sub> kiekį nustato tonomis išreikštą kiekvienos rūšies per metus sunaudotų gryųjų degalų kiekį padaugindamas iš atitinkamo išmetamųjų teršalų faktoriaus.

Kai orlaivių naudotojas naudoja mišriuosius aviacinius degalus, jis nustato teorinį kiekvienos rūšies gryųjų degalų kiekį bendrame tų mišriųjų aviacinių degalų kiekyje ir atitinkamus sudėties duomenis taip:

- i) jei degaluose yra biomasės, orlaivių naudotojas biomasės anglies dalį nustato pagal šio reglamento 54 straipsnį;
- ii) jei degaluose yra RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, orlaivių naudotojas RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį nustato pagal 54b straipsnį;
- iii) jei RFNBO arba RCF anglies dalis arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis nėra lygi nuliui ir jei orlaivių naudotojas nori pasinaudoti netaršumo reitingu, orlaivių naudotojas nustato netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalį arba netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį pagal 54c straipsnį;
- iv) jei netaršios biomasės anglies dalis, netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalis arba netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis nėra lygi nuliui, orlaivių naudotojas apskaičiuoja netaršios anglies dalį kaip netaršios biomasės anglies dalies, netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalies ir netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies sumą. Išskatinės anglies dalis yra visų taršios anglies dalių suma;
- v) orlaivių naudotojas kiekvienos rūšies gryųjų degalų kiekį apskaičiuoja bendrą mišriųjų aviacinių degalų kiekį padaugindamas iš atitinkamos jų dalies.

Taikant šios dalies iv punktą, jei orlaivių naudotojas netaršios anglies dalies neapskaičiuoja, išskatinės anglies dalis yra lygi 100 %.“;

b) įterpiamos 1a ir 1b dalys:

„1a. Nukrypstant nuo 1 dalies, siekdamas įvertinti šio reglamento 55 straipsnio 1 dalyje ir 55 straipsnio 2 dalyje, Direktyvos 2003/87/EB 28a straipsnio 4 dalyje ir Direktyvos 2003/87/EB I priedo lentelės įrašė „Aviacija“ nustatytas išmetamųjų ŠESD kiekio ribines vertes, orlaivių naudotojas išmesto CO<sub>2</sub> kiekį nustato per metus sunaudotų kiekvienos rūšies degalų kiekį padaugindamas iš tų degalų preliminarus išmetamųjų teršalų faktoriaus.

1b. Teikdamas ataskaitas pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/1603 (\*)<sup>3</sup> straipsnį, orlaivių naudotojas nustato ir pateikia ataskaitas dėl išmetų ŠESD kiekio, kuris nustatomas padauginant per metus sunaudotų kiekvienos rūšies degalų kiekį iš preliminarus išmetamųjų teršalų faktoriaus.

(\*) 2019 m. liepos 18 d. 2019 m. liepos 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1603, kuriuo dėl aviacijos išmetamųjų teršalų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo priemonių, kurias Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija priėmė siekdama įgyvendinti pasaulinę rinkos priemonę, papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, (OL L 250, 2019 9 30, p. 10, ELI: [https://eur-lex.europa.eu/eli/reg\\_del/2019/1603/oj?locale=lt](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2019/1603/oj?locale=lt)).“;

c) 6 dalies paskutinė pastraipa pakeičiama taip:

„Alternatyvių aviacinių degalų, kurie nėra biokuras, RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras, išmetamųjų teršalų faktorių orlaivių naudotojas nustato pagal šio reglamento 32 straipsnį. Tų degalų apatinis šilumingumas nustatomas ir pranešamas kaip papildomi duomenys.“;

31) įterpiamas 53a straipsnis:

„53a straipsnis

#### **Ataskaitų dėl naudojamų alternatyvių aviacinių degalų teikimo taisyklės**

1. Orlaivių naudotojas vykdo sunaudotų alternatyvių aviacinių degalų kiekio stebėseną ir ataskaitose nurodo kiekvienam skrydžiui ar aerodromų porai priskirtą šių degalų kiekį.

2. Jeigu alternatyvūs aviaciniai degalai pristatomi į orlaivį fiziškai identifikuojamomis partijomis, orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai priimtiniu būdu įrodo, kad alternatyvūs aviaciniai degalai priskiriami atitinkamam skrydžiui iš karto po to, kai jais papildomos degalų atsargos tam skrydžiui.

Jei vykdomi keli skrydžiai iš eilės ir degalų atsargos tarp tų skrydžių nepapildomos, orlaivių naudotojas padalija alternatyvių aviacinių degalų kiekį ir priskiria jį tiems skrydžiams proporcingai tų skrydžių metu išmestam ŠESD kiekiui, kuris apskaičiuojamas taikant preliminarų išmetamųjų teršalų faktorių.

3. Jei alternatyvių aviacinių degalų neįmanoma fiziškai priskirti aerodrome konkrečiam skrydžiui, orlaivių naudotojas priskiria alternatyvius aviacinius degalus savo skrydžiams, už kuriuos turi būti atsakyta apyvartinių taršos leidimų pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalį, proporcingai iš to aerodromo vykdomų tų skrydžių metu išmestam ŠESD kiekiui, kuris apskaičiuojamas taikant preliminarų išmetamųjų teršalų faktorių.

Šiuo atžvilgiu orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai priimtiniu būdu įrodo, kad tie alternatyvūs aviaciniai degalai buvo pristatyti į išvykimo aerodromo degalų tiekimo sistemą ataskaitiniu laikotarpiu arba likus 3 mėnesiams iki to ataskaitinio laikotarpio pradžios arba praėjus 3 mėnesiams nuo jo pabaigos.

4. 2 ir 3 dalių tikslais orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai priimtiniu būdu įrodo, kad:

- i) deklaruojamas bendras alternatyvių aviacinių degalų kiekis neviršija bendro degalų kiekio, kurį tas orlaivių naudotojas sunaudojo skrydžiams, už kuriuos turi būti atsakyta apyvartinių taršos leidimų pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalį ir kurie buvo pradėti iš aerodromo, kuriam buvo tiekiami alternatyvūs aviaciniai degalai;
- ii) skrydžiams, už kuriuos turi būti atsakyta apyvartinių taršos leidimų pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalį, sunaudotų alternatyvių aviacinių degalų kiekis neviršija bendro įsigytų alternatyvių aviacinių degalų kiekio, iš kurio atimamas visas trečiosioms šalims parduotas alternatyvių aviacinių degalų kiekis;

- iii) kiekvienos aerodromų poros skrydžiams priskirtų alternatyvių aviacinių degalų ir iškastinio kuro santykis neviršija didžiausio kiekio, kurį galima įmaišyti į tos rūšies degalus, sertifikuotus pagal pripažintą tarptautinį standartą;
- iv) tas pats alternatyvių aviacinių degalų kiekis neįtrauktas į apskaitą du kartus ir, visų pirma, kad įsigyti alternatyvūs aviaciniai degalai nebuvo deklaruoti kaip sunaudoti ankstesnėje ataskaitoje, kito orlaivių naudotojo arba kitoje anglies dioksido apmokestinimo sistemoje.

Taikant i–iii punktus, laikoma, kad visi (100 %) degalai, likę bakuose po skrydžio ir prieš įpilant degalų, yra iškastinio kuro degalai.

Siekdamas įrodyti atitiktį iv punkte nurodytiems reikalavimams, orlaivių naudotojas gali naudoti duomenis, įrašytus į Sąjungos duomenų bazę, sukurtą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 31a straipsnį, arba į valstybės narės pagal tos direktyvos 31a straipsnio 5 dalį sukurtą nacionalinę duomenų bazę.“;

- 32) 54 ir 54a straipsniai pakeičiami taip:

„54 straipsnis

#### **Biomasės anglies dalies biodegaluose nustatymas**

1. Orlaivių naudotojas nustato mišriųjų aviacinių degalų, kurių sudėtyje yra biodegalų, biomasės anglies dalį. Orlaivių naudotojas gali daryti prielaidą, kad biodegalų juose nėra, ir taikyti numatytąją 100 % iškastinio kuro dalies vertę, arba nustatyti biodegalų anglies dalį pagal 2 arba 3 dalį. Orlaivių naudotojas gryniesiems biodegalams taiko numatytąją 100 % biomasės anglies dalį.

Nukrypdamas nuo pirmos pastraipos, orlaivių naudotojas, naudojantis mišriuosius aviacinius degalus, kurių sudėtyje yra biodegalų, gali nuspręsti vykdyti biodegalų kiekio ir iškastinių aviacinių degalų kiekio kaip atskirų sukeliklių stebėseną, jei tai įmanoma dėl degalų tiekėjų pateiktų įrodymų.

2. Jeigu biodegalai fiziškai maišomi su iškastiniais degalais ir pristatomi į orlaivį fiziškai identifikuojamomis partijomis, orlaivių naudotojas gali atlikti analizę pagal 32–35 straipsnius, kad nustatytų biomasės anglies dalį, remdamasis atitinkamu standartu ir tuose straipsniuose nustatytais analizės metodais, jei to standarto ir tų analizės metodų naudojimui pritaria kompetentinga institucija. Jeigu orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai pateikia įrodymų, kad atliekant tokią analizę būtų patiriama nepagrįstai didelių išlaidų arba tai techniškai neįmanoma, orlaivių naudotojas biodegalų kiekio apskaičiavimą gali grįžti įsigyto iškastinių degalų ir biodegalų mišinio medžiagų balansu. Jei biomasės anglies dalis buvo nustatyta naudojant masės balanso metodą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį, nereikalaujama jokių nepagrįstų išlaidų ar techninių galimybių įrodymų.

3. Jei įsigytos biodegalų partijos nėra fiziškai pristatomos į konkretų orlaivį, orlaivių naudotojas naudojamų degalų biomasės anglies daliai nustatyti analizės nenaudoja. Orlaivių naudotojas biomasės anglies dalį gali nustatyti remdamasis lygiavertės energinės vertės biodegalų pirkimo įrašais.

54a straipsnis

#### **Specialios nuostatos dėl reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų**

1. Direktyvos 2003/87/EB 3c straipsnio 6 dalies tikslais komercinių orlaivių naudotojas parengia, dokumentais pagrindžia, įgyvendina ir taiko rašytinę procedūrą, kad galėtų vykdyti visų ikigarsiniams skrydžiams sunaudotų reikalavimus atitinkančių grynųjų aviacinių degalų kiekių (tonomis) stebėseną, ir savo metinėje išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitoje deklaruoja reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekius, juos pateikdamas atskirai kaip papildomus duomenis.

2. 1 dalies tikslais orlaivių naudotojas užtikrina, kad bet koks deklaruojamas reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekis būtų sertifikuotas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnį arba taikant kitą sertifikavimą, priimtą pagal Reglamentą (ES) 2023/2405. Kompetentinga institucija gali leisti orlaivių naudotojui naudoti duomenis, įrašytus į Sąjungos duomenų bazę, sukurtą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 31a straipsnį, arba į valstybės narės pagal tos direktyvos 31a straipsnio 5 dalį sukurtą nacionalinę duomenų bazę. Jei vėliau nesilaikoma reikalavimų, susijusių su pirmiau minėtose duomenų bazėse panaikintų kiekių tvarumo įrodymu, kompetentinga institucija atitinkamai pakoreguoja patikrintą grynųjų reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekių.

3. Naudodamas mišriuosius aviacinius degalus orlaivių naudotojas gali daryti prielaidą, kad juose nėra reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų, ir taikyti numatytąją 100 % iškastinės anglies dalies vertę arba nustatyti grynųjų reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekį pagal 3a dalį.

3a. Reikalavimus atitinkančių grynųjų aviacinių degalų kiekį orlaivių naudotojas nustato pagal šio reglamento 53 straipsnio 1 dalį sudedamas Direktyvos 2003/87/EB 3c straipsnio 6 dalies reikalavimus atitinkančių grynųjų alternatyvių degalų kiekius. Reikalavimus atitinkantys gryniesi degalai priskiriami kiekvienam skrydžiui arba aerodromų porai pagal 4 arba 5 dalį.

4. Jeigu reikalavimus atitinkantys aviaciniai degalai pristatomi į orlaivį fiziškai identifikuojamomis partijomis, orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad reikalavimus atitinkantys aviaciniai degalai priskiriami atitinkamam skrydžiui iš karto po to, kai jais papildomos degalų atsargos tam skrydžiui.

Jei vykdomi keli skrydžiai iš eilės ir degalų atsargos tarp tų skrydžių nepapildomos, orlaivių naudotojas reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekį paskirsto skrydžiams proporcingai tų skrydžių metu išmestam ŠESD kiekiui, kuris apskaičiuojamas taikant preliminarų išmetamųjų teršalų faktorių.

5. Jei reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų aerodrome neįmanoma fiziškai priskirti konkrečiam skrydžiui, orlaivių naudotojas paskirsto reikalavimus atitinkančius aviacinius degalus savo skrydžiams, už kuriuos turi būti atsisakyta apyvartinių taršos leidimų pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalį, ir skrydžiams, kuriems taikoma tos direktyvos 3c straipsnio 8 dalis, proporcingai iš to aerodromo vykdomų tų skrydžių metu išmestam ŠESD kiekiui, kuris apskaičiuojamas taikant preliminarų išmetamųjų teršalų faktorių.

Šiuo tikslu orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad tie reikalavimus atitinkantys aviaciniai degalai buvo pristatyti į išvykimo aerodromo degalų tiekimo sistemą ataskaitiniu laikotarpiu arba likus 3 mėnesiams iki to ataskaitinio laikotarpio pradžios arba praėjus 3 mėnesiams nuo jo pabaigos.

6. 4 ir 5 dalių tikslais orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad:

- a) deklaruojamas bendras reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekis neviršija bendro degalų kiekio, kurį tas orlaivių naudotojas sunaudavo skrydžiams, už kuriuos turi būti atsisakyta apyvartinių taršos leidimų pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalį, ir skrydžiams, kuriems taikoma tos direktyvos 3c straipsnio 8 dalis, kurie buvo pradėti iš aerodromo, kuriam buvo tiekiami reikalavimus atitinkantys aviaciniai degalai;
- b) skrydžiams, už kuriuos turi būti atsisakyta apyvartinių taršos leidimų pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalį, ir skrydžiams, kuriems taikoma tos direktyvos 3c straipsnio 8 dalis, sunaudotų reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekis neviršija bendro įsigytų reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekio, iš kurio atimamas visas trečiosioms šalims parduotas reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekis;
- c) kiekvienos aerodromų poros skrydžiams priskirtų reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų ir iškastinio kuro santykis neviršija didžiausio kiekio, kurį galima įmaišyti į tos rūšies degalus, sertifikuotus pagal pripažintą tarptautinį standartą;
- d) tas pats reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekis neįtrauktas į apskaitą du kartus ir, visų pirma, kad įsigyti reikalavimus atitinkantys aviaciniai degalai nebuvo deklaruoti kaip sunaudoti ankstesnėje ataskaitoje, kito orlaivių naudotojo arba kitoje anglies dioksido apmokestinimo sistemoje.

Taikant a, b ir c punktus, laikoma, kad visi (100 %) degalai, likę bakuose po skrydžio ir prieš įpilant degalų, yra reikalavimus neatitinkantys degalai.

Siekdamas įrodyti atitiktį d punkte nurodytiems reikalavimams, orlaivių naudotojas gali naudoti duomenis, įrašytus į Sąjungos duomenų bazę, sukurtą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 31a straipsnį, arba į valstybės narės pagal tos direktyvos 31a straipsnio 5 dalį sukurtą nacionalinę duomenų bazę.“;

33) įterpiami 54b ir 54c straipsniai:

„54b straipsnis

#### **RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies nustatymas**

1. Orlaivių naudotojas nustato mišrių aviacinių degalų, kuriuose yra RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinių degalų anglies dalį. Orlaivių naudotojas gali arba daryti prielaidą, kad RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro juose nėra, ir taikyti numatytąją 100 % iškastinio kuro anglies dalies vertę, arba nustatyti RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį pagal 2 arba 3 dalį. Orlaivių naudotojas grynajam RFNBO arba RCF arba grynajam mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniui kurui naudoja numatytąją 100 % RFNBO arba RCF anglies dalies vertę arba 100 % mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies vertę, nelygu, kuri taikytina.

Nukrypdamas nuo pirmos pastraipos, orlaivių naudotojas, naudojantis mišriuosius aviacinius degalus, kurių sudėtyje yra RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, gali nuspręsti RFNBO arba RCF kiekį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekį, ir kitų iškastinių aviacinių degalų kiekį stebėti kaip atskirus sukėliklius, jei tai įmanoma dėl degalų tiekėjų pateiktų įrodymų.

2. Jei RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras yra fiziškai sumaišyti su iškastiniais degalais ir pristatyti į orlaivį fiziškai identifikuojamomis partijomis, orlaivių naudotojas RFNBO arba RCF kiekį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekį apskaičiuoja remdamasis masės balanso metodu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį, atsižvelgdamas į įsigyto iškastinių degalų ir RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro mišinio sudėtį.

3. Jei įsigytų RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro partijos fiziškai nepristatomos konkrečiam orlaiviui, orlaivių naudotojas gali RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinių degalų anglies dalį nustatyti remdamasis lygiavertės energinės vertės RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro pirkimo įrašais.

54c straipsnis

#### **Sąlygos, kuriomis orlaivių naudotojai taiko netaršumo reitingą biodegalams, RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetiniui kurui**

1. Orlaivių naudotojas mišriųjų aviacinių degalų sudėtyje esančios biomasės anglies dalį gali skaičiuoti kaip netaršios biomasės anglies dalį tik tokiu mastu, koku biodegalų kiekis atitinka 38 straipsnio 5 dalyje nustatytus kriterijus.

2. Orlaivių naudotojas mišriųjų aviacinių degalų sudėtyje esančio RFNBO arba RCF anglies dalį skaičiuoti kaip netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalį tik tokiu mastu, koku RFNBO arba RCF kiekis atitinka 39a straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus.

3. Orlaivių naudotojas mišriųjų aviacinių degalų sudėtyje esančio mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį gali skaičiuoti kaip netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį tik tokiu mastu, koku mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekis atitinka 39a straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus.

4. Orlaivių naudotojas gali deklaruoti tik tokį netaršių biodegalų, netaršaus RFNBO arba RCF ir netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekį, kuris neviršija didžiausio degalų suvartojimo, nustatyto pagal šio reglamento 53a straipsnį, vykdant skrydžius, dėl kurių pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3 dalį reikia atsisakyti apyvartinių taršos leidimų.“;

34) 55 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„2. Nukrypdami nuo 53 straipsnio, mažieji teršėjai ir orlaivių naudotojai, kurių bendras metinis išmetamo CO<sub>2</sub> kiekis vykdam skrydžius, nenurodytus Direktyvos 2003/87/EB 28a straipsnio 1 dalies a punkte ir 3c straipsnio 8 dalyje, yra mažesnis nei 3 000 tonų CO<sub>2</sub>, gali sunaudojamą degalų kiekį apskaičiuoti pagal kiekvienos aerodromų poros atstumą, naudodamiesi Eurokontrolės ar kitos atitinkamos organizacijos įdiegtomis priemonėmis, kuriomis galima apdoroti visą susijusią oro eismo informaciją ir išvengti per mažo išmetamo ŠESD kiekio įvertinimo.“;

35) įterpiami 56a ir 56b straipsniai:

„56a straipsnis

#### **Su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio apskaičiavimas CO<sub>2</sub> ekvivalentu**

1. Kiekvienas orlaivių naudotojas vykdo su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio, kurį daro lėktuvai su reaktyviniais varikliais, stebėseną apskaičiuodamas kiekvieno skrydžio poveikį CO<sub>2</sub> ekvivalentu (CO<sub>2</sub>e).

2. Orlaivių naudotojas apskaičiuoja kiekvieno skrydžio CO<sub>2</sub>e vertę naudodamas VAP matavimo sistemą, visų pirma VAP<sub>20</sub>, VAP<sub>50</sub> ir VAP<sub>100</sub>, pagal kuriuos kiekvienam stebimam skrydžiui nustatomos trys VAP vertės (20, 50, ir 100 metų perspektyva).

3. Orlaivių naudotojas pasitelkia šiame reglamente ir NEATS apibrėžtą veiksmingumą siekdamas patikslinti 2 dalyje nurodytą VAP ir apskaičiuoti kiekvieno skrydžio poveikį CO<sub>2</sub>e, išskyrus atvejus, kai orlaivių naudotojas kompetentingai institucijai pateikia įrodymų, kad veiksmingumo naudoti neįmanoma.

4. Siekdamas apskaičiuoti kiekvieno skrydžio poveikį CO<sub>2</sub>e, kiekvienas orlaivių naudotojas taiko CO<sub>2</sub>e skaičiavimo metodą, apimančią šiuos elementus:

- a) IIIa priedo 3 skirsnyje aprašyta degalų degimo modulį ir išmetamų ŠESD kiekio nustatymo modulį;
- b) C metodą (meteorologinį metodą) ir D metodą (supaprastintą lokacinį metodą), kaip nurodyta IIIa priedo 4 skirsnyje;
- c) IIIa priedo 5 skirsnyje ir IIIb priede aprašytą numatytųjų verčių metodą, taikomą esant duomenų spragoms.

C metodas ir D metodas grindžiami šios dalies a punkte nurodytų modulių įvesties duomenimis, orlaivių naudotojo pateiktais duomenimis ir orlaivių naudotojo arba trečiosios šalies šaltinių atitinkamais meteorologiniais duomenimis.

5. Visi orlaivių naudotojai kiekvieno skrydžio poveikiui CO<sub>2</sub>e apskaičiuoti taiko C metodą.

6. Nukrypdami nuo 5 dalies, mažieji teršėjai, apibrėžti 55 straipsnio 1 dalyje, gali taikyti D metodą.

7. Norėdami savo skrydžiams taikyti CO<sub>2</sub>e skaičiavimo modelius, orlaivių naudotojai, naudodamiesi NEATS pagal IIIa priedo 2 skirsnį, savo ir trečiųjų šalių IT priemonėmis arba NEATS ir šių priemonių deriniu, turi atitikti visas šias sąlygas:

- a) šios priemonės turi atitikti IIIa priede nustatytus reikalavimus, susijusius su to priedo 3, 4 ir 5 skirsniuose nurodytu išmetamųjų ŠESD kiekio nustatymo modulių;
- b) tais atvejais, kai reikia išsamesnių meteorologinių duomenų, kaip apibrėžta IIIa priede, šios priemonės turi naudoti tą patį bendrą etaloninį skaitmeninės orų prognozės (NWP) modelį ir meteorologinius duomenis, kokie pateikti NEATS;
- c) šiomis priemonėmis turi būtų sudaromos sąlygos gauti stebimų duomenų tikrinimo tikslais ir palengvinamas jų gavimas pagal IIIa priedo 4 skirsnį;
- d) šiomis priemonėmis turi būti užtikrinama, kad stebimi duomenys būtų saugiai saugomi bent dvejus metus ir būtų taikomos atsarginių kopijų ir atkūrimo funkcijos;
- e) šios priemonės turi atitikti 75 straipsnio 1 dalyje nustatytus principus.

8. Jei orlaivių naudotojas planuoja naudoti 7 dalyje nurodytas priemones, išskyrus degalų deginimo modulį, jis turi pirmiausia Komisijai pateikti priemonių technines specifikacijas. Komisija įvertina priemonių specifikacijas ir, jei šios priemonės atitinka šio reglamento reikalavimus, jas patvirtina. Patvirtinus priemones, orlaivių naudotojas stebėsenos plane išsamiau aprašo priemonių technines specifikacijas ir darbo eigą.

#### 56b straipsnis

#### Duomenų stebėseną

1. Orlaivių naudotojas stebi IIIa priedo 4 skirsnyje nurodytus duomenis.

2. 1 dalyje nurodytus stebimus duomenis gauna orlaivių naudotojas, be kita ko, iš orlaivio skrydžio duomenų įrašymo įrangos, jei tokia yra.

3. Nukrypstant nuo 2 dalies, orlaivių naudotojas, vykdydamas kai kurių arba visų duomenų stebėseną, gali nuspręsti remtis šiais duomenimis:

- a) nepriklausomais trečiųjų šalių šaltiniais, pavyzdžiui, Eurokontrolė;
- b) NEATS, kaip aprašyta IIIa priedo 2 skirsnyje.

4. Jei trūksta duomenų ir orlaivių naudotojas įrodo, kad negali gauti tų duomenų NEATS ar kitais metodais, orlaivių naudotojas naudoja IIIa priedo 5 skirsnyje ir IIIb priede nurodytas numatytąsias vertes.

5. Orlaivių naudotojai suteikia tikrintojui prieigą prie visų patikrai reikalingų duomenų, įskaitant konfidencialius duomenis. Gavusi orlaivių naudotojo prašymą kompetentinga institucija orlaivių naudotojo pateiktą informaciją laiko konfidencialia.
6. Jei NEATS neįmanoma naudoti dėl to, kad neturima prie jos prieigos, orlaivių naudotojas stebi bent kiekvieno skrydžio informaciją ir orlaivio savybes. Tokiomis aplinkybėmis kiekvieno skrydžio CO<sub>2</sub>e skaičiavimą orlaivių naudotojas atlieka vėlesniame etape, bet ne vėliau nei Komisija suteikia prieigą prie NEATS.
7. Jei neįmanoma naudoti bendro etaloninio NWP modelio, nes jo nėra NEATS, orlaivių naudotojas, nukrypdamas nuo 56a straipsnio 5 dalies, taiko D metodą. Kai tik suteikiama prieiga prie etaloninio skaitinių orų prognozių modelio, orlaivių naudotojas taiko tinkamą metodą pagal 56a straipsnio 5 ir 6 dalis.
8. NEATS prireikus atnaujinama.“;
- 36) 58 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 1 dalis pakeičiama taip:
- „1. Veiklos vykdytojas arba orlaivių naudotojas sukuria, pagrindžia dokumentais, įgyvendina ir palaiko rašytines duomenų srauto valdymo procedūras, taikomas vykdant išmetamo ŠESD kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėseną ir teikiant ataskaitas, ir užtikrina, kad vykdant tą duomenų srauto valdymo veiklą parengiamoje metinėje išmetamo ŠESD kiekio ataskaitoje nebūtų netikslumų ir ji atitiktų stebėsenos planą, tas rašytines procedūras ir šį reglamentą.“;
- b) 2 dalies c punktas pakeičiamas taip:
- „c) kiekvieną duomenų srauto etapą nuo pirminių duomenų iki metinio išmetamųjų ŠESD kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio; šie etapai turi atspindėti duomenų srauto valdymo veiksmų seką ir tarpusavio sąveiką, įskaitant formules ir duomenų sumavimo etapus“;
- 37) 66 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) pavadinimas pakeičiamas taip:
- „Ataskaitose pateiktinų išmetamųjų ŠESD kiekio duomenų spragų šalinimas“;**
- b) 2 dalies paskutinė pastraipa pakeičiama taip:
- „Jeigu skrydžiai, kurių duomenyse yra spragų, nurodytų pirmose dviejose pastraipose, sudaro daugiau kaip 5 % visų metinių ataskaitoje nurodytų skrydžių, orlaivių naudotojas nepagrįstai nedelsdamas apie tai praneša kompetentingai institucijai ir imasi taisomųjų veiksmų stebėsenos metodikai tobulinti.“;
- 38) 68 straipsnis papildomas šiomis 5 ir 6 dalimis:
- „5. Orlaivių naudotojas tomis pačiomis sąlygomis, kaip nurodyta 1 dalyje, kompetentingai institucijai pateikia atskirą ataskaitą, pridėdamą prie metinės išmetamo ŠESD kiekio ataskaitos, kurioje nurodomas metinis su CO<sub>2</sub> nesusijęs aviacijos poveikis.
6. 5 dalyje nurodytoje atskiroje ataskaitoje pateikiama bent X priedo 2a skirsnyje nurodyta informacija.“;
- 39) 69 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:
- „1. Kiekvienas orlaivių naudotojas reguliariai tikrina, ar taikomą stebėsenos metodiką galima patobulinti.“;
- 40) 70 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:
- „1. Kompetentinga institucija apytiksliai nuosaikiai apskaičiuoja įrenginio arba orlaivių naudotojo išmetamųjų ŠESD kiekį, o kai tinkama, ir orlaivių naudotojo su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį šiais atvejais:“;
- b) 2 dalis pakeičiama taip:
- „2. Jeigu pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2018/2067 parengtoje tikrintojų ataskaitoje nurodyta, kad išmetamųjų ŠESD ataskaitoje yra neesminių netikslumų, kurių veiklos vykdytojas arba orlaivių naudotojas nepataisė prieš tikrintojui pateikiant patikros ataskaitą, kompetentinga institucija įvertina tuos netikslumus ir prireikus nuosaikiai įvertina atitinkamai įrenginio arba orlaivių naudotojo išmetamųjų ŠESD kiekį arba su CO<sub>2</sub> nesusijusį aviacijos poveikį. Kompetentinga institucija veiklos vykdytoją ar orlaivių naudotoją informuoja, ar reikia pataisyti metinę išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitą, ir nurodo, ką reikia pataisyti. Veiklos vykdytojas ar orlaivių naudotojas šią informaciją perduoda vertintojui.“;

41) 72 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Bendras metinis kiekvienos rūšies išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų: CO<sub>2</sub>, N<sub>2</sub>O ir PFC, kiekis, taip pat su CO<sub>2</sub> nesusijęs aviacijos poveikis nurodomas suapvalintas CO<sub>2</sub> arba CO<sub>2</sub>e tonomis. Bendras metinis įrenginio išmetamo ŠESD kiekis apskaičiuojamas kaip suapvalintų CO<sub>2</sub>, N<sub>2</sub>O ir PFC verčių suma.“;

42) 75d straipsnio 3 dalis iš dalies keičiama taip:

a) antroje pastraipoje terminas „biomasė“ pakeičiamas terminu „netaršus kuras“;

b) trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Šios dalies tikslais taikoma 38 straipsnio 5 dalis ir 39a straipsnio 3 dalis, jei reguliuojamasis subjektas turi atitinkamos informacijos apie deginimui naudojamo netaršaus kuro tvarumą ir atitiktį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams.“;

43) 75e straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies a ir b punktai pakeičiami taip:

a) „A kategorijos subjektas – subjektas, kurio 2027–2030 m. vidutinis patikrintas metinis išmetamųjų ŠESD kiekis, neįtraukus iš netaršaus kuro susidariusio CO<sub>2</sub>, dvejus metus iki ataskaitinio laikotarpio pradžios prieš taikant masto koeficientą buvo ne didesnis kaip 50 000 tonų CO<sub>2</sub>e“;

b) B kategorijos subjektas – subjektas, kurio 2027–2030 m. vidutinis patikrintas vidutinis metinis išmetamųjų ŠESD kiekis, neįtraukus iš netaršaus kuro susidariusio CO<sub>2</sub>, dvejus metus iki ataskaitinio laikotarpio pradžios prieš taikant masto koeficientą buvo didesnis nei 50 000 tonų CO<sub>2</sub>e.“;

b) 3 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) labai maži kuro srautai – reguliuojamojo subjekto pasirinkti kuro srautai, kurių bendras per metus išmetamo iškastinio CO<sub>2</sub> kiekis iki masto koeficiento taikymo sudaro mažiau nei 1 000 tonų“;

c) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Jeigu patikrintas vidutinis metinis išmetamųjų ŠESD kiekis, pagal kurį nustatoma 2 dalyje nurodyta reguliuojamojo subjekto kategorija, nežinomas arba nebeatitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodytų kiekių, reguliuojamasis subjektas savo kategorijai nustatyti naudoja nuosaikų vidutinio metinio išmetamo ŠESD kiekio įvertį, apskaičiuotą iki masto koeficiento taikymo ir neįtraukiant iš netaršaus kuro susidariusio CO<sub>2</sub> kiekio.“;

d) įterpiama 4a dalis:

„4a. Nukrypstant nuo 2, 3 ir 4 dalių, iki 2027 m. kompetentingos institucijos galėtų leisti reguliuojamajam subjektui klasifikuoti save ir kiekvieną kuro srautą remiantis išmetamųjų ŠESD kiekiu, apskaičiuotu pritaikius masto koeficientą ir neįtraukiant iš netaršaus kuro susidarančio CO<sub>2</sub> kiekio, jei reguliuojamasis subjektas kompetentingai institucijai priimtiniu būdu gali įrodyti, kad klasifikuojant taikomas masto koeficientas ir ateityje išliks reprezentatyvus.“;

e) 5 dalis išbraukiama;

44) 4 skirsnio pavadinimas pakeičiamas taip:

**„Biomasės, mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, RFNBO ir RCF traktavimas“;**

45) 75m straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas, pirma pastraipa ir įžanginis sakinyss pakeičiami taip:

„75m straipsnis

**Kuro srautų, kuriuose yra biomasės, mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, RFNBO ir RCF, išleidimas vartoti**

1. Taikomas 38 straipsnis, 39 straipsnis ir 39a straipsnio 1, 3 ir 4 dalys. Tuo tikslu“;

b) 3 dalyje terminas „biomasės anglies dalis“ pakeičiamas terminu „netarši anglies dalis“;

46) 75n straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kompetentinga institucija gali reguliuojamąjį subjektą laikyti mažataršiu reguliuojamuoju subjektu, jeigu tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

- a) 2027–2030 m. vidutinis patikrintas vidutinis metinis išmetamųjų ŠESD kiekis, neįtraukus iš netaršaus kuro susidariusio CO<sub>2</sub>, dvejus metus iki ataskaitinio laikotarpio pradžios prieš taikant masto koeficientą buvo mažesnis nei 1 000 tonų CO<sub>2</sub>e per metus.“;
- b) nuo 2031 m. vidutinis metinis to reguliuojamojo subjekto išmetamųjų ŠESD kiekis, nurodytas patikrintose prieš taiėjusio prekybos laikotarpio išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitose ir apskaičiuotas iki masto koeficiento taikymo ir neįtraukiant iš netaršaus kuro susidariusio CO<sub>2</sub> kiekio, buvo mažesnis nei 1 000 CO<sub>2</sub> tonų per metus;
- c) a punkte nurodytas vidutinis metinis išmetamųjų ŠESD kiekis nežinomas arba a punkto tikslu nebėra reprezentatyvus, bet ateinančius penkerius metus to reguliuojamojo subjekto metinis išmetamųjų ŠESD kiekis, apskaičiuotas iki masto koeficiento taikymo ir neįtraukiant iš netaršaus kuro susidariusio CO<sub>2</sub> kiekio, remiantis nuosaikiu apytikslio nustatymo metodu, bus mažesnis nei 1 000 tonų CO<sub>2</sub>e per metus.“;

b) įterpiama 1a dalis:

„1a. Nukrypdoma nuo 1 dalies, iki 2027 m. kompetentinga institucija galėtų reguliuojamąjį subjektą laikyti mažataršiu reguliuojamuoju subjektu remdamasi išmetamųjų ŠESD kiekiu, apskaičiuotu pritaikius masto koeficientą ir neįtraukiant iš netaršaus kuro susidarančio CO<sub>2</sub> kiekio, jei reguliuojamasis subjektas kompetentingai institucijai priimtiniu būdu gali įrodyti, kad klasifikuojant taikomas masto koeficientas ir ateityje išliks reprezentatyvus.“;

47) I priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) 4 punkto g papunktyje terminas „biomasė“ pakeičiamas terminu „netaršus kuras“;

ii) 7 punkto f papunktis pakeičiamas taip:

„f) kai taikoma, nuosaikaus apytikslio nustatymo metodo, taikomo nustatant būdingojo ar perduoto CO<sub>2</sub> netaršios anglies dalį ir netaršaus RFNBO arba RCF anglies dalį pagal 48, 49 arba 49a straipsnius, aprašymas;“;

iii) 8 punktas pakeičiamas taip:

„8) išsamus stebėsenos metodikos aprašymas, kai CO<sub>2</sub> chemiškai surištas pagal 49a straipsnį, prireikęs pateikiamas kaip taikomų rašytinių procedūrų aprašymas, įskaitant šiuos dalykus:

- a) procedūras, pagal kurias nustatoma, ar produktas, kuriame CO<sub>2</sub> yra nuolat chemiškai surištas pagal šio reglamento 49a straipsnio 1 dalį, atitinka pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalį priimtame deleguotajame reglamente nustatytus reikalavimus ir tų produktų naudojimo paskirtis;
- b) apskaičiavimo metodikos, pagal kurią nustatomi nuolat chemiškai surišti CO<sub>2</sub> kiekiai pagal 49a straipsnio 2 dalį, aprašymas.“;

iv) įterpiami 9 ir 9a punktai:

„9) jei taikoma, procedūros, taikytos vertinant, ar netaršūs sukėlikliai atitinka 38 straipsnio 5 dalies arba 39a straipsnio 3 dalies, arba 39a straipsnio 4 dalies nuostatas, aprašymas;

9a) jei taikoma, procedūros, naudotos netaršių biudujų kiekiams nustatyti remiantis pirkimo įrašais pagal 39 straipsnio 4 dalį, arba netaršaus RFNBO arba RCF kiekiams nustatyti pagal 39a straipsnio 5 dalį, aprašymas;“;

b) 2 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) 1 punktas iš dalies keičiamas taip:

— c punktas pakeičiamas taip:

„c) procedūrų, sistemų ir atsakomybės, susijusių su tuo, kad išsamus taršos šaltinių sąrašas būtų nuolat per stebėsenos metus atnaujinamas, aprašymas siekiant užtikrinti nuosavų ir išsinuomotų orlaivių išmetamųjų ŠESD kiekio ir su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsenos ir teikiamų ataskaitų išsamumą;“;

— k, l ir m punktai pakeičiami taip:

„k) patvirtinimas, ar orlaivių naudotojas ketina pasinaudoti kuriomis nors iš priemonių, nurodytų šio reglamento 55 straipsnio 2 dalyje, ir ar orlaivių naudotojas ketina pasinaudoti supaprastintomis procedūromis pagal Direktyvos 2003/87/EB 28a straipsnio 4 dalį;“;

l) kai taikytina, procedūros, taikomos vertinant, ar netaršūs biodegalai, RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras atitinka šio reglamento 54c straipsnį, aprašymas;

m) kai taikytina, procedūros, pagal kurią nustatomi alternatyvių aviacinių degalų kiekiai pagal 53 straipsnio 1 dalį ir užtikrinama, kad gryniesiems degalams, apie kuriuos pranešta, atitiktų šio reglamento 53a straipsnyje nustatytas sąlygas, aprašymas;“;

— o punktas pakeičiamas taip:

„o) kai taikytina, procedūros, pagal kurią nustatomi reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekiai pagal 54a straipsnio 3 dalį ir užtikrinama, kad degalai, apie kuriuos pranešta, atitiktų šio reglamento 54a straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytas sąlygas, aprašymas;“;

— įterpiami šie p ir q punktai:

„p) patvirtinimas, ar orlaivių naudotojas vykdo kokius nors skrydžius pagal 56a straipsnio 1 dalį;

q) patvirtinimas, ar orlaivių naudotojas ketina naudoti tik NEATS su CO<sub>2</sub> nesusijusiam aviacijos poveikiui nustatyti, ar jis ketina visiems ar daliai stebimų duomenų naudoti nuosavas arba trečiosios šalies IT priemones, kaip aprašyta 56a straipsnio 7 dalyje;“;

ii) 2 punkto įžanginis sakinyss pakeičiamas taip:

„2. Išmetamųjų ŠESD kiekio stebėsenos tikslais į stebėsenos planą įtraukiama toliau nurodyta informacija apie orlaivių naudotojus, kurie pagal 55 straipsnio 1 dalį nelaikomi mažaisiais teršėjais arba neketina naudoti mažiesiems teršėjams skirtos priemonės pagal 55 straipsnio 2 dalį;“;

iii) įterpiamas 3 punktas:

„3. Su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsenos tikslais į stebėsenos planą, kai aktualu, įtraukiama ši informacija apie orlaivių naudotojus, kurie su CO<sub>2</sub> nesusijusiam aviacijos poveikiui nustatyti naudoja ne tik NEATS:

a) degalų deginimo ir išmetamųjų ŠESD kiekio apskaičiavimo modulio, CO<sub>2</sub>e skaičiavimo modelio ir susijusių IT priemonių, kurias orlaivių naudotojai ketina naudoti, aprašymas;

b) duomenų, susijusių su šio reglamento IIIa priedo 4 skirsnyje aprašytu CO<sub>2</sub>e skaičiavimo modeliu, stebėsenos proceso aprašymas ir struktūrinė schema;

c) rašytinės procedūros, kuria užtikrinama, kad CO<sub>2</sub>e skaičiavimo modeliams pagal šio reglamento IIIa priedą būtų naudojami tinkami įvesties duomenys ir kad būtų atsižvelgta į visų kitų nei CO<sub>2</sub> veiksmų poveikį klimatui, daromą kiekvieno skrydžio metu, aprašymas;

d) rašytinės procedūros, taikomos nustatant ir vertinant duomenų spragas ir joms užpildyti taikant šio reglamento IIIa priedo 5 skirsnyje ir IIIb priede aprašytas numatytąsias vertes, aprašymas;“;

c) 4 skirsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. kai taikytina, procedūros, pagal kurią įvertinta, ar netaršaus kuro srautai atitinka 38 straipsnio 5 dalies arba 39a straipsnio 3 dalies, arba 39a straipsnio 4 dalies ir, kai aktualu, 75m straipsnio 2 dalies nuostatas, aprašymas;“;

48) II priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) 2 dalis pakeičiama taip:

„Jei 1 lentelėje nėra Direktyvos 2003/87/EB I priede nurodytos veiklos rūšies ir masės balansas, nustatytas šio reglamento 25 straipsnyje, netaikomas, tos rūšies veiklai veiklos vykdytojas taiko 1 lentelės skiltyje „Kuro deginimas ir kaip proceso žaliava naudojamas kuras“ nurodytas pakopas.“;

ii) 1 lentelė iš dalies keičiama taip:

— vienuoliktos eilutės antraštės pavadinimas „**Naftos perdirbimas**“ pakeičiamas taip:

„**Naftos (įskaitant ne mineralinę) perdirbimas**“;

— penkiasdešimt pirmos eilutės antraštė „**Pirminio aliuminio gamyba**“ pakeičiama taip:

„**Pirminio aliuminio arba aliuminio oksido gamyba**“;

— lentelės pabaigoje įtraukiama tokia eilutė:

**„CO<sub>2</sub> surinkimas, perdavimas ir geologinis saugojimas saugykloje, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB**

|                                                                        |                                                                                                                                                                                                   |          |          |         |         |
|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------|---------|---------|
| Perduoto CO <sub>2</sub> masės balansas                                | I įrenginį, transportavimo infrastruktūrą arba saugyklą perduotas arba iš jos išvežtas CO <sub>2</sub> kiekis, apgalvotai išmestas, nutekėjęs arba nevaldomai išmestas CO <sub>2</sub> kiekis [t] | ± 7,5 %  | ± 5 %    | ± 2,5 % | ± 1,5 % |
| CO <sub>2</sub> apgalvotas išmetimas, nuotėkis ir nevaldomas išmetimas | Apgalvotai išmestas, nutekėjęs arba nevaldomai išmestas CO <sub>2</sub> kiekis [t]                                                                                                                | ± 17,5 % | ± 12,5 % | ± 7,5 % |         |

b) 2.1 skirsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Jeigu nustatoma mišraus kuro ar medžiagos biomasės anglies dalis arba RFNBO arba RCF anglies dalis, arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, apibrėžtos pakopos siejamos su preliminarium išmetamųjų teršalų faktoriumi. Iškastinio kuro ir medžiagų pakopos siejamos su išmetamųjų teršalų faktoriumi.“;

c) 2.4 skirsnis pakeičiamas taip:

**„2.4. Biomasės anglies dalies pakopos**

**1 pakopa.** Veiklos vykdytojas taiko taikytiną kompetentingos institucijos ar Komisijos paskelbtą vertę arba vertes pagal 31 straipsnio 1 dalį.

**2 pakopa.** Veiklos vykdytojas taiko apytikslio nustatymo metodą, patvirtintą pagal 39 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą.

**3a pakopa.** Veiklos vykdytojas atlieka analizes pagal 39 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą ir pagal 32–35 straipsnius.

**3b pakopa.** Jeigu kuras buvo gautas vykdamas gamybos procesą su nustatytais ir atsekamais žaliavų srautais, veiklos vykdytojas skaičiuodamas gali remtis į procesą patenkančios ir jį paliekančios iškastinio kuro anglies ir biomasės anglies medžiagų balansu, pvz., taikydamas masės balanso sistemą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį.

Jeigu veiklos vykdytojas pagal šio reglamento 39 straipsnio 1 dalį daro prielaidą, kad iškastinės anglies dalis sudaro 100 %, biomasės anglies daliai jokia pakopa netaikoma.“;

d) įterpiamas 2.5 skirsnis:

**„2.5. RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies pakopos**

**1 pakopa.** Veiklos vykdytojas nustato RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį remdamasis masės balanso metodu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį.

Jeigu veiklos vykdytojas pagal šio reglamento 39a straipsnio 1 dalį daro prielaidą, kad iškastinės anglies dalis sudaro 100 %, RFNBO arba RCF anglies daliai arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies daliai jokia pakopa netaikoma.“;

e) 3.1 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Jeigu nustatoma mišraus kuro ar medžiagos biomasės anglies dalis arba RFNBO arba RCF anglies dalis arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, apibrėžtos pakopos siejamos su bendru anglies kiekiu. Biomasės anglies dalis nustatoma naudojant šio priedo 2.4 skirsnyje apibrėžtas pakopas. RFNBO arba RCF anglies dalis arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis nustatoma naudojant šio priedo 2.5 skirsnyje apibrėžtas pakopas.“;

ii) antraštės „2b pakopa“ pirmas sakinyss pakeičiamas taip:

„2b pakopa. Veiklos vykdytojas anglies kiekį nustato pagal kuro išmetamųjų teršalų faktorius, remdamasis vienu iš toliau pateiktų nustatytų pakaitinių dydžių ir empirine koreliacija, nustatoma bent kartą per metus pagal šio reglamento 32–35 straipsnius.“;

f) pridedamas 3.4 skirsnis:

**„3.4. RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies pakopos**

Taikomos šio priedo 2.5 skirsnyje apibrėžtos pakopos.“;

g) g) 4 skirsnyje prieš 4.1 skirsnį įterpiama ši pastraipa:

„Nukrypdami nuo šio skirsnio ir jo poskirsninių nuostatų, veiklos vykdytojai proceso metu iš medžiagų išsiskiriančių ŠESD kiekį gali laikyti netaislingu, jei tos medžiagos atitinka visas šias sąlygas:

i) neatitinka RFNBO, RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro apibrėžčių;

ii) buvo pagamintos kitame įrenginyje, kuriam taikoma Direktyva 2003/87/EB;

iii) CO<sub>2</sub> buvo chemiškai surištas medžiagoms gaminti;

iv) įrenginys, iš kurio išmestas iii punkte nurodytas CO<sub>2</sub>, įtraukė šį CO<sub>2</sub> į savo metinę išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitą;

v) neatitinka produkto, nurodyto deleguotajame reglamente, priimtame pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 3b dalį, specifikacijos.“;

h) įterpiamas toks 4.7 skirsnis:

**„4.7. RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies pakopos**

Taikomos šio priedo 2.5 skirsnyje apibrėžtos pakopos.“;

49) Ila priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 2.1 skirsnyje po pirmos pastraipos įterpiama antra pastraipa:

„Jeigu nustatoma mišraus kuro RFNBO arba RCF anglies dalis arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, nustatytos pakopos siejamos su preliminariniu išmetamųjų teršalų faktoriumi.“;

b) įterpiamas 2.3a skirsnis:

**„2.3a RFNBO arba RCF anglies dalies arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalies pakopos**

1 pakopa. Veiklos vykdytojas RFNBO arba RCF anglies dalį arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalį nustato remdamasis masės balanso metodu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 1 dalį.

Jeigu veiklos vykdytojas pagal šio reglamento 39a straipsnio 1 dalį daro prielaidą, kad iškastinės anglies dalis sudaro 100 %, RFNBO arba RCF anglies daliai arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies daliai jokia pakopa netaikoma.“;

50) III priedo pavadinimas pakeičiamas taip:

**„Aviacijos sektoriuje išmetamų ŠESD kiekio stebėsenos metodikos (53 straipsnis)“;**

51) įterpiami IIIa ir IIIb priedai:

„IIIa PRIEDAS

**Su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsenos metodikos (56a straipsnis)**

1. APIBRĖŽTYS, SUSIJUSIOS SU AVIACIJOS POVEIKIU, NESUSIJUSIU SU CO<sub>2</sub>

1. skrydžio informacija – bent šio reglamento 51 straipsnyje nurodytas šaukinys, skrydžio išvykimo ir atvykimo diena ir laikas, išreikšti suderintuoju pasauliniu laiku (UTC), taip pat kilmės ir paskirties oro uostų ICAO kodai bei (arba) Tarptautinės oro transporto asociacijos (IATA) vietovės kodai, pagal kuriuos galima identifikuoti konkretų skrydį;
2. skrydžio etapo informacija – duomenų (pvz., orlaivio 4D padėties, degalų srauto) suskirstymas pagal eksploatacinius skrydžio etapus (kilimas, aukštėjimas, skridimas kreiseriniu greičiu ir kt.);
3. ribiniai skrydžio parametrai – aukščio, orlaivio greičio ir apkrovos koeficiento ribos kiekvienu skrydžio etapu;
4. tikrasis oro greitis – orlaivio greitis metrais per sekundę (m/s) oro masės, per kurią jis skrenda, atžvilgiu;
5. orlaivio 4D padėtis – keturmatė orlaivio padėtis, apibrėžiama pagal jo platumą dešimtainiu laipsniu, ilgumą dešimtainiu laipsniu ir barometrinį aukštį bet kuriuo metu nuo skrydžio pradžios iki pabaigos;
6. laiko žyma – momentinė duomenų (pvz., orlaivio 4D padėties, degalų srauto) kopija, atitinkanti bet kokią skrydžio laiko momentą sekundėmis, kuris turi būti vertinamas kartu su laiko intervalu;
7. laiko intervalas – ne ilgesnis kaip 60 sekundžių laikas tarp dviejų laiko žymų skrydžio metu sekundėmis;
8. naujausias skrydžio planas – naujausias turimas skrydžio planas, patvirtintas atitinkamos oro navigacijos tarnybos konkrečiam skrydžiui prieš jį vykdant. Naujausias skrydžio planas gali būti Eurokontrolės nustatytas modelis *Regulated Tactical Flight Model* (RTFM)) arba *Filed Tactical Flight Model* (FTFM)), arba kitas pagal duomenų tikslumą jiems lygiavertis modelis;
9. įvykdyto skrydžio trajektorija – trajektorija, kuria orlaivis skrido nuo kilmės (išskridimo) iki paskirties (atvykimo) vietos, sudaryta iš visų skrydžio metu užregistruotų laiko žymų. Įvykdyto skrydžio trajektorija gali būti gaunama iš skrydžio duomenų įrašymo įrangos arba trečiosios šalies. Jei įmanoma, jos duomenų tikslumas turėtų būti lygiavertis Eurokontrolės skrydžio modeliui *Current Tactical Flight Model* (CTFM);
10. skrydžio duomenų įrašymo įranga – specialus elektroninis prietaisas, sumontuotas orlaivyje įvairiems parametrams ir įvykiams skrydžio metu registruoti. Šie parametrai gali būti, be kita ko, skrydžio valdymo įvesties duomenys, orlaivio eksploatacinių charakteristikų informacija, variklio duomenys, navigacijos informacija;
11. trimačiai spinduliuotės kintamieji – kintamieji, pvz., spinduliavimo srauto tankis, spinduliavimo kaitinimo greitis, kuriais apibūdinama, kaip spinduliuotė kinta erdvėje, įskaitant Žemės paviršių ir atmosferą, ir kaip ji kinta bėgant laikui;
12. slėgis – jėga paskaliais (Pa), kurią sukuria oro svoris atmosferoje virš tam tikro taško, kuriame yra orlaivis bet kuriuo skrydžio momentu, atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;
13. aplinkos oro temperatūra – oro aplink orlaivį temperatūra kelvinais (K) bet kuriuo skrydžio momentu, atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;

14. savitasis oro drėgnis – vandens garų ir bendrosios oro masės aplink orlaivį bet kuriuo skrydžio momentu santykis kilogramais (kg/kg), atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;
15. tarptautinė standartinė atmosfera (ISA) – standartas, su kuriuo lyginama faktinė atmosfera bet kuriame taške ir bet kuriuo laiku, remiantis konkrečiomis slėgio, tankio ir temperatūros vidutiniame jūros lygyje vertėmis, kurių kiekvienas mažėja didėjant aukščiui;
16. pagrindiniai meteorologiniai duomenys – kiekvienam skrydžiui nustatoma tam tikros rūšies informacija, apimanti bent slėgį, aplinkos oro temperatūrą ir savitąjį oro drėgnį, ir naudojama degalų sudeginimo ir išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo moduluose. Šiuo atveju šios vertės gali būti apskaičiuojamos taikant bent jau standartizuotą, nuo aukščio priklausomą pataisą ir (arba) gali būti grindžiamos trečiųjų šalių pastebėjimais po skrydžio;
17. santykinis oro drėgnis virš ledo – vandens garų koncentracija ore (išreikšta procentais), palyginti su jų koncentracija ledo soties taške;
18. vėjas rytų kryptimi, šiaurės kryptimi – horizontalusis oro greitis rytų arba šiaurės kryptimi metrais per sekundę bet kuriuo skrydžio momentu, atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;
19. vertikalusis greitis – oro judėjimo į viršų arba žemyn greitis (Pa/s), kai neigiamos vertikalios greičio vertės rodo judėjimą aukštyn. Būtinai apskaičiuojant, pvz., advekciją ir vėjo poslinkį;
20. savitasis ledo debesų vandens kiekis – ledo debesų dalelių masė, tenkanti vienam kilogramui bendros drėgno oro masės (kg/kg) aplink orlaivį bet kuriuo skrydžio momentu, atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;
21. geopotencialas – gravitacinis lauko stipris, kurį orlaivis patiria įvairiuose aukščiuose bet kuriuo skrydžio momentu, kvadratiniais metrais per sekundę kvadratu ( $m^2/s^2$ ), atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;
22. išeinamoji ilgųjų bangų spinduliuotė – visa Žemės atmosferos sistemos į kosmosą skleidžiama spinduliuotė ( $W/m^2$ ) bet kuriuo skrydžio momentu, atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;
23. atspindėtoji Saulės spinduliuotė – saulės šviesos dalis, kurią Žemės paviršius, debesys, aerosoliai ir kitos atmosferinės dalelės atspindi atgal į kosmosą, ( $W/m^2$ ) bet kuriuo skrydžio momentu, atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;
24. tiesioginė Saulės spinduliuotė – saulės šviesos dalis, tiesiogiai iš Saulės pasiekianti Žemės paviršių neišskaidyta ir neatspindėta atmosferos ar debesų, ( $W/m^2$ ) bet kuriuo skrydžio momentu, atsižvelgiant į trimačius spinduliuotės kintamuosius;
25. bendras etaloninis skaitmeninės orų prognozės (NWP) modelis – meteorologijoje naudojama skaičiavimo sistema, kurią sudaro algoritmai ir matematinės formulės, įdiegti programinėje įrangoje, skirtoje atmosferos sąlygoms imituoti ir prognozuoti nustatytoje erdvėje ir laike (erdviniame tinklelyje). Išsamesnių meteorologinių duomenų atveju Komisija bendrą etaloninį NWP modelį pateikia per NEATS;
26. išsamesni meteorologiniai duomenys – kiekvienam skrydžiui nustatoma tam tikros rūšies informacija, apimanti bent slėgį, aplinkos oro temperatūrą, savitąjį oro drėgnį, santykinį oro drėgnį virš ledo, rytų ir šiaurės krypties vėją, vertikalų greitį, savitąjį ledo debesų vandens kiekį, geopotencialą, išeinamąją ilgųjų bangų spinduliuotę, atspindimą ir tiesioginę saulės spinduliuotę, paimta iš bendro etaloninio NWP modelio, kurį Komisija teikia per NEATS;
27. variklio identifikatorius – orlaivio variklio unikalus identifikatorius, nurodytas ICAO variklių išmetamųjų ŠESD kiekio duomenų bazėje arba lygiaverčiame dokumente, pagal kurį galima vienareikšmiškai identifikuoti orlaivio variklius pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartizuotus sąrašus;
28. orlaivio masė – orlaivio masė kilogramais per visą trajektoriją, kuri bet kuriuo skrydžio momentu lygi skaičiui, gautam iš orlaivio kilimo masės atėmus sudegintų degalų kiekį. Jei orlaivio masė nežinoma, ją galima apytikriai nustatyti remiantis orlaivio kilimo mase arba apkrovos koeficientu ir arba nustatytu degalų srautu, arba degalų srautu, apskaičiuotu orlaivio eksploatacines charakteristikas imituojančioje programoje taikant degalų sudeginimo modelį;

29. orlaivio kilimo masė – orlaivio masė įsriedėjimo kylant pradžioje, įskaitant visus tuo metu vežamus objektus ir asmenis (kilogramais). Naudojamas orlaivio masei apytikriai apskaičiuoti, jei ji nepateikta. Jei orlaivio kilimo masė nežinoma, ją galima apytikriai nustatyti pagal apkrovos koeficientą;
30. didžiausia orlaivio kilimo masė – didžiausia orlaivio gamintojo nurodyta kilimo masė (kilogramais), kuriai esant orlaivio pilotui leidžiama kilti;
31. didžiausia orlaivio apkrovos masė – didžiausia keleivių ir susijusio bagažo masė, krovinių masė, įskaitant paštą ir rankinį bagažą, kurią galima vežti orlaiviu. Didžiausios orlaivio apkrovos masės vertės galima gauti taikant degalų sudegimo modulį;
32. apkrovos koeficientas – keleivių, krovinių ir bagažo, įskaitant paštą ir rankinį bagažą, svoris, išreikštas didžiausios orlaivio apkrovos masės dalimi. Apkrovos koeficientas naudojamas apytikriai orlaivio kilimo masei apskaičiuoti, jei pastaroji nepateikiama. Jei apkrovos koeficientas nežinomas, naudojama konservatyvi numatytoji vertė pagal IIIa priedo 5 skirsnį;
33. degalų srautas – per orlaivio degalų sistemą į orlaivio variklius skrydžio metu pratekanti degalų masė kilogramais per sekundę. Jis gali būti modeliuojamas planuojant skrydį, matuojamas skrydžio metu arba apskaičiuojamas pagal degalų sudegimo modulį;
34. orlaivio variklio efektyvumas – orlaivio variklio sukuriama naudingosios traukos procentinė dalis, palyginti su iš degalų gaunama energija;
35. orlaivio eksploatacinės charakteristikos – tam tikros rūšies informacija, apimanti degalų srautą ir orlaivio variklio efektyvumą visomis laiko žymomis;
36. skrydžio degalų vandenilio ir anglies (H/C) santykis – vandenilio atomų skaičius (H) vienam anglies atomui (C) vienoje konkrečiam skrydžiui naudojamų degalų molekulėje;
37. skrydžio degalų aromatinių medžiagų kiekis – aromatinių angliavandenilių, esančių konkrečiam skrydžiui naudojamuose degaluose, procentinė dalis;
38. skrydžio degalų savybės – kiekvienam skrydžiui nustatoma tam tikros rūšies informacija, apimanti vandenilio ir anglies santykį, aromatinių medžiagų kiekį ir orlaivyje esančių degalų apatinį šilumingumą.

## 2. SU CO<sub>2</sub> NESUSIJUSIO AVIACIJOS POVEIKIO SEKIMO SISTEMA (NEATS)

Komisija suteikia prieigą prie NEATS orlaivių naudotojams, akredituotiems tikrintojams ir kompetentingoms institucijoms, siekdama palengvinti ir, kiek įmanoma, automatizuoti su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą, kad būtų kuo labiau sumažinta administracinė našta.

NEATS yra suderinta su šio reglamento 75 straipsnio 1 dalyje nustatytais principais ir kiekvienam orlaivių naudotojui, tikrintojui ir kompetentingai institucijai suteikia specialią ir saugią naudotojo sąsają.

### *Stebėseną*

Naudojant NEATS supaprastinamas stebėsenos procesas, nes į šią sistemą tiesiogiai integruoti turimi trečiųjų šalių surinkti skrydžių trajektorijų ir oro sąlygų duomenys arba suteikiama prieiga prie jų, kad orlaivių naudotojų stebėseną būtų sumažinta iki orlaivio savybių ir, jei reikia, degalų savybių, apibrėžtų IIIa priedo 1 skirsnyje, arba šie veiksmai taptų visiškai automatizuoti, jei naudojamos numatytosios vertės.

Į NEATS integruoti šio reglamento 56a straipsnio 4 dalyje išvardyti CO<sub>2</sub>e skaičiavimo metodai ir pateikiamas bendras etaloninis NWP modelis, kai reikia išsamesnių meteorologinių duomenų (C metodas). Taip apskaičiuojamas kiekvieno skrydžio CO<sub>2</sub>e kiekis, kuris yra stebėsenos duomenų dalis.

### *Ataskaitų teikimas*

Naudojant NEATS supaprastinamas šio reglamento 68 straipsnio 5 dalyje nurodytas ataskaitų teikimo procesas. Priemonė kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje automatiškai sugeneruoja XML lentelę, nurodytą šio reglamento X priedo 2a skirsnio 9 punkte, ir taip sumažinama su ataskaitų teikimu susijusi administracinė našta.

### *Tikrinimas*

Naudojant NEATS supaprastinami atitinkamai tikrintojo ir kompetentingos institucijos atliekami patikrinimai ir kryžminės patikros. Ji suteikia galimybę patikrinti kiekvieno skrydžio CO<sub>2</sub>e kiekį, kartu apsaugant konfidencialius duomenis.

### *Duomenų saugojimas*

Naudojant NEATS galima saugoti visus duomenis (gautus iš orlaivių naudotojų ir trečiųjų šalių), saugiai juos koduoti ir nepaviešinti konfidencialių duomenų, jei orlaivių naudotojas juos įkelia į NEATS ir nurodo, kad šie duomenys yra konfidencialūs.

### *Skaidrumas*

Apskaičiuojant su CO<sub>2</sub> nesusijusio poveikio CO<sub>2</sub>e vertę, NEATS remiamasi pažangiausiais modeliais. Orlaivių naudotojai gali patys sukurti priemones arba naudoti trečiųjų šalių sukurtas priemones, jei jos atitinka šiame priede nustatytus reikalavimus.

NEATS duomenys perduodami į viešą interneto svetainę, kurioje apibendrinami kiekvieno skrydžio ir kiekvieno orlaivių naudotojo nekonfidencialūs duomenys ir CO<sub>2</sub>e vertės.

3. DEGALŲ SUDEGINIMO IR IŠMETAMŲJŲ ŠESD KIEKIO APSKAIČIAVIMO MODULIAI, TAIKOMI NUSTATANT SU CO<sub>2</sub> NESUSIJUSĮ AVIACIJOS POVEIKĮ

### *Degalų sudegimo modulis*

Degalų sudegimo modulis grindžiamas kinetiniu orlaivio eksploatacinių savybių modeliavimo metodu, leidžiančiu tiksliai numatyti orlaivio trajektorijas ir susijusias degalų sąnaudas visiems ribiniams skrydžio parametrams visais skrydžio etapais. Modelyje apdorojami teoriniai pagrindai, pagal kuriuos apskaičiuojami orlaivio eksploataciniai parametrai, įskaitant informaciją apie pasipriešinimą, pakėlimą, svorį, trauką, degalų sąnaudas, taip pat orlaivio aukštėjimo, skridimo kreiseriniu greičiu ir žemėjimo etapų greitį, darant prielaidą, kad orlaivis naudojamas įprastai. Be to, svarbūs įvesties duomenys yra konkreitiems orlaiviams taikomi koeficientai, leidžiantys planuojant apskaičiuoti konkrečių tipų orlaivių skrydžio trajektorijas.

### *Išmetamo ŠESD kiekio nustatymo modulis*

Naudojant išmetamo ŠESD kiekio nustatymo modulį galima apskaičiuoti orlaivių variklių išmetamą NO<sub>x</sub>, HC ir CO kiekį pagal koreliacijos lygtis nenaudojant patentuotų lėktuvų ir variklio eksploatacinių savybių modelių ir patentuoto variklio išmetamo ŠESD kiekio apibūdinimo. Pagal šį modulį taikomi variklio išmetamų teršalų indeksai (EI) iš ICAO variklio tipo sertifikavimo iš anksto nustatytomis etaloninėmis sąlygomis ant žemės ir atitinkami EI įverčiai skrydžio sąlygomis, atsižvelgiant į tarptautinės standartinės atmosferos (ISA) sąlygas, taikant pataisos koeficientus, susijusius su ISA temperatūros, slėgio ir drėgmės sąlygų skirtumais.

4. SU CO<sub>2</sub> NESUSIJUSIO AVIACIJOS POVEIKIO CO<sub>2</sub>e APSKAIČIAVIMO MODELIAI

### **Bendrieji kriterijai**

Taikydamas CO<sub>2</sub>e skaičiavimo modelius, orlaivių naudotojas atsižvelgia į kiekvieno skrydžio visų kitų nei CO<sub>2</sub> veiksmų poveikį klimatui, įskaitant skrydžio trajektorijas (pagal skrydžio planą ir įvykdyto skrydžio trajektoriją), taip pat orlaivio ir skrydžio degalų savybes. Kiekvieno skrydžio metu išmetamas ŠESD kiekis apskaitomas kaip impulsinis ŠESD išmetimas. Taikant CO<sub>2</sub>e skaičiavimo modelius, su skrydžio trajektorija susiję orlaivių išmetamo ŠESD kiekio duomenys naudojami apskaičiuojant visus šiuos elementus:

- a) sudėties pokyčius;
- b) spinduliavimo poveikio pokyčius laiko atžvilgiu, kuriuos lemia sudėties pokyčiai;
- c) temperatūros arti paviršiaus pokyčius, kuriuos lemia nuo skrydžio trajektorijos priklausantis orlaivių išmetamų ŠESD kiekis.

Turi būti stengiamasi išlaikyti mažą administracinę ir skaičiavimo naštą, kad naudotis galėtų visi suinteresuotieji subjektai. Modelis (-iai) turi būti skaidrus (-ūs) ir tinkamas (-i) naudoti.

Priklausomai nuo modelio, yra dviejų rūšių reikalavimų sąrašai:

**C metodas**

Taikant meteorologinį metodą, išsamus visų orlaivio išmetamų teršalų, išskyrus CO<sub>2</sub>, poveikis klimatui konkrečioje vietoje ir konkrečiu laiku vertinamas atsižvelgiant į tuometinę meteorologinę informaciją, kad planuojant konkrečius skrydžius būtų galima apskaičiuoti klimato atžvilgiu optimizuotas keturmates trajektorijas. Kad būtų galima išsamiai įvertinti poveikį klimatui konkrečiomis atmosferos sąlygomis, modeliuose turi būti aiškiai atsižvelgiama į įvairius orlaivių tipus, varymo sistemų tipus ir degalų savybes. Turi būti įtraukti konkrečių skrydžių kondensacinių pėdsakų susidarymo, gyvavimo ciklo ir poveikio klimatui įverčiai, taip pat išmesto H<sub>2</sub>O ir NO<sub>x</sub> išlikimo trukmė ir jų poveikis atmosferos sudėčiai. Kad būtų galima pateikti pažangią informaciją kasdieniam skrydžių planavimui, modelis (-iai) turi būti skaičiavimo požiūriu našus (-ūs).

Kiekvienas orlaivių naudotojas turi stebėti šiuos kiekvieno skrydžio duomenis:

- a) skrydžio informaciją;
- b) skrydžio trajektoriją, atitinkančią bent naujausią skrydžio planą;
- c) išsamesnius meteorologinius duomenis;
- d) orlaivio savybes;
- e) (neprivaloma) informaciją apie orlaivio eksploatacines savybes. Pageidautina, kad būtų naudojamas suplanuotas degalų srautas, siekiant, kad tai derėtų su turimais naujausio skrydžio plano duomenimis;
- f) skrydžio degalų savybes.

**D metodas**

Taikydamas supaprastintą lokacinį metodą, orlaivių naudotojas turi taikyti klimato atsako modelį (-ius) visam kiekvieno skrydžio su CO<sub>2</sub> nesusijusiam poveikiui įvertinti klimatologiniu požiūriu. Priemonė (-ės) naudojama siekiant įvertinti bendrų maršrutų parinkčių naudą klimatui, kartu atsižvelgiant į bendruosius orlaivių, varymo sistemų tipų ir degalų savybių skirtumus pagal jų fizinius parametrus. Taikant supaprastintą lokacinį metodą bet kokie dideli atskirų skrydžių CO<sub>2</sub>e nuokrypiai ilguoju laikotarpiu priartės prie vidurkio. Modeliu (-iais) turėtų būti užtikrinama, kad reikėtų įdėti mažiau pastangų, susijusių su duomenų įvestimis, skaičiavimu ir tvarkymu, palyginti su meteorologiniu (-iais) modeliu (-iais).

Nukrypstant nuo C metodo, mažieji teršėjai, apibrėžti šio reglamento 55 straipsnio 1 dalyje, gali stebėti šiuos kiekvieno skrydžio duomenis:

- a) skrydžio informaciją;
- b) skrydžio trajektoriją, apibrėžiamą pagal įvykdyto skrydžio trajektoriją;
- c) pagrindinius meteorologinius duomenis;
- d) orlaivio savybes;
- e) (neprivaloma) orlaivio charakteristikų informaciją skrydžio metu;
- f) (neprivaloma) skrydžio degalų savybes.

**5. NUMATYTŲJŲ VERČIŲ NAUDOJIMAS NUSTATANT SU CO<sub>2</sub> NESUSIJUSĮ AVIACIJOS POVEIKĮ**

Paliekant teisę kompetentingai institucijai ir Komisijai atlikti papildomą tikrinimą, pagal numatytąsias vertes apskaičiuojama skrydžio CO<sub>2</sub>e vertė visada bus didesnė, palyginti su verte, kurią galima gauti naudojant stebėsenos duomenis.

**1. Skrydžio trajektorija:**

- a) taikant C metodą, pateikiamas naujausias skrydžio planas. Jei RTFM arba lygiaverčio modelio nėra, naudojamas FTFM arba lygiavertis modelis. Tokiu atveju, kai nėra laiko žymos duomenų, jie gali būti apskaičiuojami tiesiškai interpoliuojant išmatuotus duomenis, gautus iš dviejų matavimo laikotarpių, kurie yra prieš pat nagrinėjamą laiko žymą ir iš karto po jos, toje pačioje skrydžio fazėje, su sąlyga, kad dėl to konkrečiu skrydžio etapu, ypač skrendant kreiseriniu greičiu, gaunama tolygi skrydžio trajektorija;
- b) taikant D metodą:
  - i) visada pateikiama įvykdyto skrydžio trajektorija. Jei nėra CTFM arba lygiaverčio modelio, gali būtų naudojamas RTFM arba FTFM;

- ii) kai nėra laiko žymos duomenų, jie gali būti apskaičiuojami tiesiškai interpoliuojant išmatuotus duomenis, gautus iš dviejų matavimo laikotarpių, kurie yra prieš pat nagrinėjamą laiko žymą ir iš karto po jos, toje pačioje skrydžio fazėje, su sąlyga, kad dėl to konkrečiu skrydžio etapu, ypač kreiserinio skrydžio etapu, gaunama tolygi skrydžio trajektorija.

2. Orlaivio savybės:

- a) variklio identifikatorius: jei variklio identifikatorius ar lygiavertis žymuo nepateikiamas, naudojamos konservatyvios numatytosios kiekvieno orlaivio tipo vertės, apibrėžtos šio reglamento IIIb priede;
- b) orlaivio masė: jei orlaivio masė nenurodyta, orlaivių naudotojas gali modeliuoti orlaivio masę pagal orlaivio kilimo masę. Jei nei orlaivio masė, nei kilimo masė nežinoma, orlaivio kilimo masei apskaičiuoti gali būti naudojamas apkrovos koeficientas. Jei apkrovos koeficientas nenurodytas, naudojama numatytoji vertė, kuri yra 1.

3. Orlaivio eksploatacinės savybės

Degalų srautas: jei degalų srauto informacija nėra teikiama iš skrydžio duomenų įrašymo įrangos, orlaivių naudotojas gali naudoti kitas priemones degalų srautui nustatyti pagal šio reglamento IIIa priedo 1 skirsnį, kuriame apibrėžiamas degalų srautas, atsižvelgiant į trauką, kuri priklauso nuo orlaivio masės ir tikrojo oro greičio.

4. Skrydžio degalų savybės

Jei skrydžio degalų savybės nenurodomos, daroma prielaida, kad jos atitinka A-1 reaktyvinių degalų viršutines ribas pagal ASTM standartinę aviacijos turbininių degalų specifikaciją:

- a) aromatinių medžiagų kiekis: 25 tūrio proc.;
- b) sieros: 0,3 masės proc.;
- c) naftalenas: 3 tūrio proc.

IIIb PRIEDAS

Konservatyvūs numatytieji skirtingų orlaivių tipų variklių kodai

| ICAO | Pirmasis unikalus identifikatorius (UID) |
|------|------------------------------------------|
| A148 | 13ZM003                                  |
| A19N | 01P22PW163                               |
| A20N | 01P22PW163                               |
| A21N | 01P20CM132                               |
| A306 | 1PW048                                   |
| A30B | 1GE007                                   |
| A310 | 1PW027                                   |
| A318 | 7CM049                                   |
| A319 | 1IA001                                   |
| A320 | 1IA001                                   |
| A321 | 3IA008                                   |
| A332 | 4PW067                                   |
| A333 | 4PW067                                   |
| A337 | 3RR029                                   |
| A338 | 04P24RR146                               |
| A339 | 02P23RR141                               |
| A343 | 2CM015                                   |
| A346 | 8RR045                                   |
| A358 | 01P18RR125                               |
| A359 | 01P21RR125                               |
| A35K | 01P21RR125                               |
| A388 | 9EA001                                   |
| A3ST | 1GE021                                   |
| AN72 | 1ZM001                                   |
| B38M | 01P20CM138                               |
| B39M | 01P20CM138                               |
| B463 | 1TL003                                   |
| B701 | 1PW001                                   |
| B703 | 1PW001                                   |
| B721 | 1PW008                                   |
| B731 | 01P20CM138                               |
| B732 | 1PW008                                   |
| B733 | 1CM007                                   |
| B734 | 1CM007                                   |
| B735 | 1CM007                                   |
| B736 | 3CM031                                   |

|      |            |
|------|------------|
| B737 | 2CM015     |
| B738 | 2CM015     |
| B739 | 3CM034     |
| B741 | 8PW088     |
| B742 | 1RR011     |
| B743 | 1PW029     |
| B744 | 1RR010     |
| B748 | 13GE157    |
| B74S | 8PW088     |
| B752 | 1RR011     |
| B753 | 3RR034     |
| B762 | 1PW026     |
| B763 | 5GE085     |
| B764 | 5GE085     |
| B772 | 3GE060     |
| B773 | 2RR024     |
| B77L | 01P21GE217 |
| B77W | 01P21GE217 |
| B778 | 01P21GE217 |
| B779 | 01P21GE217 |
| B788 | 02P23RR138 |
| B789 | 02P23RR138 |
| B78X | 02P23RR138 |
| BCS1 | 16PW111    |
| BCS3 | 16PW111    |
| C550 | 1PW037     |
| C560 | 1PW037     |
| C650 | 1AS002     |
| C680 | 7PW077     |
| C68A | 7PW077     |
| C700 | 01P18HN013 |
| C750 | 6AL024     |
| CL30 | 11HN003    |
| CL35 | 01P14HN011 |
| CL60 | 10GE130    |
| CRJ2 | 01P05GE189 |
| CRJ7 | 01P11GE202 |
| CRJ9 | 01P08GE190 |
| CRJX | 01P08GE193 |
| E135 | 01P10AL033 |

|      |            |
|------|------------|
| E145 | 6AL006     |
| E170 | 01P08GE197 |
| E190 | 10GE130    |
| E195 | 10GE130    |
| E290 | 04P20PW200 |
| E295 | 04P20PW201 |
| E35L | 6AL006     |
| E545 | 11HN003    |
| E550 | 01P14HN016 |
| E55P | 01P14HN016 |
| E75L | 01P08GE197 |
| E75S | 01P08GE197 |
| F100 | 1RR020     |
| F2TH | 01P07PW146 |
| F900 | 1AS001     |
| FA10 | 1AS002     |
| FA50 | 1AS002     |
| FA7X | 03P16PW192 |
| FA8X | 03P15PW193 |
| G280 | 01P11HN012 |
| GA5C | 01P22PW142 |
| GA6C | 01P22PW141 |
| GALX | 7PW077     |
| GL5T | 4BR004     |
| GL7T | 21GE185    |
| GLEX | 4BR004     |
| GLF4 | 11RR048    |
| GLF5 | 4BR004     |
| GLF6 | 4BR004     |
| H25B | 1AS001     |
| H25C | 7PW077     |
| HA4T | 01P07PW146 |
| IL62 | 1KK001     |
| IL86 | 1KK003     |
| LJ35 | 1AS001     |
| LJ45 | 1AS002     |
| LJ55 | 1AS002     |

|      |            |
|------|------------|
| MD11 | 5GE085     |
| MD90 | 1IA001     |
| RJ85 | 1TL004     |
| SU95 | 01P11PJ004 |
| T154 | 1KK001“    |

52) IV priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 2 skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

„DIREKTYVOS 2003/87/EB I PRIEDE NURODYTAS NAFTOS PERDIRBIMAS“;

b) 5 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

1) 5 skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

„DIREKTYVOS 2003/87/EB I PRIEDE NURODYTA GELEŽIES IR PLIENO GAMYBA“;

2) 5 skirsnio B punkto pirmoje pastraipoje terminas „luitinis ketus“ pakeičiamas terminu „geležis“;

c) 6 skirsnio A punkto pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Veiklos vykdytojas šio skirsnio nuostatų netaiko gaminant geležį ir plieną ir pirminį aliuminį išmetamo CO<sub>2</sub> kiekio stebėsenai ir ataskaitų teikimui.“;

d) 7 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) pavadinimas pakeičiamas taip:

„DIREKTYVOS 2003/87/EB I PRIEDE NURODYTOS PIRMINIO ALIUMINIO ARBA ALIUMINIO OKSIDO GAMYBOS AR APDIRBIMO METU IŠMETAMAS CO<sub>2</sub> KIEKIS“;

ii) A punkto pirma ir antra pastraipos pakeičiamos taip:

„Šio skirsnio nuostatas veiklos vykdytojas taiko vykdydamas CO<sub>2</sub> išmetamo gaminant aliuminio oksidą (Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub>), elektrodus, naudojamus atliekant pirminio aliuminio lydymą, įskaitant pavienius šių elektrodų gamybos įrenginius, kiekio ir elektrodų sąnaudų elektrolizės metu stebėseną ir teikdamas ataskaitas.

Veiklos vykdytojas į stebėseną įtraukia bent šiuos galimus CO<sub>2</sub> išmetimo šaltinius: šilumos ar garo gamybai naudojamą kurą, Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub> gamybą, elektrodų gamybą, Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub> redukciją vykstant elektrolizei, kuriai naudojami elektrodai, natrio karbonato ar kitų karbonatų naudojimą plaunant išmetamąsias dujas.“;

e) 10 skirsnio A punkto antra pastraipa pakeičiama taip:

„Jei sudegintos kalkės ir iš kalkakmenio gautas CO<sub>2</sub> yra naudojami gryninimo procesams, CO<sub>2</sub> laikomas išmestu, išskyrus atvejus, kai CO<sub>2</sub> yra surištas produkte, kuris atitinka šio reglamento 49a straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas.“;

f) 17 skirsnio B punkto antra pastraipa pakeičiama taip:

„Jeigu gaminant amoniaką išsiskyręs CO<sub>2</sub> naudojamas kaip karbamido ar kitų cheminių medžiagų gamybos žaliava arba jeigu jis iš įrenginio perduodamas, kad būtų naudojamas bet kuria kita į 49 straipsnio 1 dalį neįtraukta paskirtimi, atitinkamas CO<sub>2</sub> kiekis laikomas išmestu iš to įrenginio, kuriame jis susidarė, išskyrus atvejus, kai CO<sub>2</sub> yra surištas produkte, kuris atitinka šio reglamento 49a straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas.“;

g) 20 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) A punkto b ir c papunkčiai pakeičiami taip:

„b) žaliavas, įskaitant kalcinuojant kalkakmenį išleidžiamas dujas;

c) išmetamąsias dujas, susidarančias po saturavimo atliekamo plovimo arba filtravimo metu.“;

ii) B punktas pakeičiamas taip:

„B. **Konkrečios stebėsenos taisyklės**

Degimo proceso metu, įskaitant kaminų dujų plovimą, išsiskiriančių ŠESD kiekio stebėseną vykdoma pagal šio priedo 1 skirsnį. Proceso metu iš žaliavų sudedamųjų dalių ir priedų išsiskiriančių ŠESD kiekio stebėseną vykdoma pagal šio reglamento II priedo 4 skirsnį.

Tarpinis CO<sub>2</sub>, išskiriamas gaminant natrio karbonatą, laikomas išmestu iš įrenginio, kuriame jis susidarė, išskyrus atvejus, kai CO<sub>2</sub> yra surištas produkte, kuris atitinka šio reglamento 49a straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas.“;

h) 21 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) A punkto pirma pastraipa pakeičiama taip:

„CO<sub>2</sub> renkamas tam skirtame atskirame įrenginyje, į kurį perduodamas CO<sub>2</sub> iš vieno ar daugiau kitų įrenginių, arba jis renkamas tame pačiame įrenginyje, kuriame vykdoma veikla, dėl kurios išmetamas CO<sub>2</sub>, ir kuriam taikomas tas pats leidimas išmesti ŠESD. Visos įrenginio, susijusio su CO<sub>2</sub> surinkimu, perdavimu į CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą arba CO<sub>2</sub> geologinę saugyklą, įskaitant bet kokius funkciškai sujungtus pagalbinius įrenginius, tokius kaip CO<sub>2</sub> tarpinė saugykla, kompresorinė, skystinimo, dujinimo, valymo įrenginiai ar šildytuvai, dalys įtraukiamos į leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir į susijusį stebėsenos planą. Jeigu įrenginyje vykdoma kita veikla, kuriai taikoma Direktyva 2003/87/EB, ją vykdančią išmestų ŠESD kiekio stebėseną vykdoma pagal atitinkamus šio priedo skirsnius.“;

ii) B punktas pakeičiamas taip:

„B. **Perduoto ir išmesto CO<sub>2</sub> kiekio nustatymas**

B.1. *Kiekio nustatymas įrenginio lygmeniu*

Kiekvienas veiklos vykdytojas išmestų ŠESD kiekį apskaičiuoja atsižvelgdamas į CO<sub>2</sub> kiekį, kuris gali būti išmetamas vykdant visus atitinkamus procesus įrenginyje, ir į surinktą bei į infrastruktūrą perduotą CO<sub>2</sub> kiekį pagal šią formulę:

$$\text{Išmestas kiekis}_{\text{surink. įrenginio}} = \text{CO}_2 \text{ perduotas} + \text{Išmestas kiekis}_{\text{be surinkimo}} - \text{CO}_2 \text{ saugomas}$$

kur:

Išmestas kiekis<sub>surink. įrenginio</sub> = bendras surinkimo įrenginio išmetamųjų ŠESD kiekis;

CO<sub>2</sub>perduotas = į surinkimo įrenginį perduoto CO<sub>2</sub> kiekis, nustatomas remiantis vienu ar daugiau sukėliklių pagal masės balanso metodiką pagal 25 straipsnį arba matavimu grindžiamą metodiką pagal šio reglamento 40–46 ir 49 straipsnius.

Išmestas kiekis<sub>be surinkimo</sub> = ŠESD kiekis, kuris būtų išmestas iš įrenginio, jeigu CO<sub>2</sub> nebūtų surinktas, t. y. visų vykdančių visų kitų rūšių veiklą įrenginyje išmestų ŠESD kiekį, nustatytą vykdančią stebėseną pagal atitinkamus IV priedo skirsnius, įskaitant šio reglamento IV priedo 22 skirsnyje pateiktą B metodą, suma;

$CO_{2\text{saugomas}} =$  į  $CO_2$  transportavimo infrastruktūrą arba saugyklą perduoto  $CO_2$  kiekis, nustatytas remiantis vienu ar daugiau sukėliklių, pavyzdžiui, taikant masės balanso metodiką pagal 25 straipsnį arba remiantis matavimu grindžiama metodika pagal šio reglamento 40–46 straipsnius ir 49 straipsnį.

Tais atvejais, kai  $CO_2$  surenkamas tame pačiame įrenginyje, kuriame jis išmetamas, veiklos vykdytojas dydžiui  $CO_2$  perduotas naudoja vertę 0.

Jei tai pavieniai surinkimo įrenginiai, šių įrenginių veiklos vykdytojai atsižvelgia į:

- veiklos vykdytojas Išmestą kiekį be surinkimo naudos kaip ŠESD kiekį, išmetamą iš kitų šaltinių nei į surinkimo įrenginį perduotas  $CO_2$ . Veiklos vykdytojas tokį išmetamą ŠESD kiekį nustato pagal šio reglamento nuostatas;
- nukrypdamas nuo šiame skirsnyje aprašytos stebėsenos metodikos, veiklos vykdytojas gali stebėti įrenginio išmetamą ŠESD kiekį taikydamas šio reglamento IV priedo 22 skirsnyje aprašytą B metodą.

Jei tai pavieniai surinkimo įrenginiai, įrenginio, perduodančio  $CO_2$  į surinkimo įrenginį, veiklos vykdytojas  $CO_2$  perduotas vertę atima iš savo įrenginio išmetamo ŠESD kiekio, grindžiamo vienu ar daugiau sukėliklių, kaip nustatyta 25 straipsnyje nurodytoje masės balanso metodikoje arba matavimu grindžiama metodika pagal šio reglamento 49 straipsnį.

#### B.2. Perduoto $CO_2$ kiekio nustatymas

Kiekvienas veiklos vykdytojas iš surinkimo įrenginio perduotą  $CO_2$  kiekį ir į šį įrenginį perduotą  $CO_2$  kiekį nustato kaip vieną ar daugiau sukėliklių, taikydamas masės balanso metodiką pagal 25 straipsnį arba matavimu grindžiamą metodiką pagal šio reglamento 40–46 ir 49 straipsnius.“;

- 22 skirsnis pakeičiamas taip:

„22. PERDUODANT  $CO_2$  Į GEOLOGINĘ SAUGYKLĄ, KURIĄ LEIDŽIAMA NAUDOTI DIREKTYVA 2009/31/EB, IŠSISKIRIANČIO ŠESD KIEKIO NUSTATYMAS

#### A. Taikymo sritis

Transportuojant  $CO_2$ , įskaitant visus su transportavimo infrastruktūra funkciškai susijusius pagalbinius įrenginius, tokius kaip  $CO_2$  tarpinė saugykla, kompresorinė, skystinimo, dujinimo, valymo įrenginiai ar šildytuvai, išmetamo  $CO_2$  kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo ribos nustatomos transportavimo infrastruktūros leidime išmesti ŠESD. Kiekvienoje transportavimo infrastruktūroje turi būti bent vienas pradinis taškas ir vienas galinis taškas, kurių kiekviena sujungta su kitais įrenginiais arba  $CO_2$  transportavimo infrastruktūra, kurioje vykdoma viena ar daugiau veiklos rūšių:  $CO_2$  surinkimas, transportavimas arba geologinis saugojimas. Pradinis ir galinis taškas gali būti prie transportavimo infrastruktūros išsišakojimo (į dvi dalis) ar valstybių pasienyje. Leidime išmesti ŠESD nurodomas pradinis bei galinis taškas ir įrenginiai arba  $CO_2$  transportavimo infrastruktūra, su kuriais jie sujungti.

Kiekvienas  $CO_2$  transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas į stebėseną įtraukia bent šiuos galimus  $CO_2$  išmetimo šaltinius: deginimą ir kitus procesus įrenginiuose, funkciškai prijungtuose prie transportavimo infrastruktūros, įskaitant kompresorines ir skystinimo įrenginius; kurą deginančius įrenginius, įskaitant  $CO_2$  transportavimo priemonėse esančius vidaus degimo įrenginius, jei tais pačiais ataskaitiniais metais išmetamam ŠESD kiekiui netaikomi su Direktyvos 2003/87/EB I arba III priede išvardyta veikla susiję atsisakymo įpareigojimai; iš transportavimo infrastruktūros nevaldomai išmestą ŠESD kiekį; iš transportavimo infrastruktūros apgalvotai išmestą ŠESD kiekį; ir dėl transportavimo infrastruktūros nuotėkio išmetamą  $CO_2$ .

CO<sub>2</sub>, transportuojamas kitais tikslais nei geologinis saugojimas saugykloje, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB, neturi būti įtrauktas į CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros išmetamo CO<sub>2</sub> kiekio stebėseną ir ataskaitų teikimą. Tais atvejais, kai ta pati infrastruktūra naudojama CO<sub>2</sub> transportuoti įvairiais tikslais, be kita ko, į geologinę saugyklą, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB, tokiu būdu, kai skirtingų siuntų neįmanoma atskirti, CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas tai nurodo ŠESD išmetimo leidime ir nustato CO<sub>2</sub> kiekio, transportuojamo kitais tikslais nei geologinis saugojimas saugykloje, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB, registravimo ir dokumentavimo metodą. CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas vykdo dėl viso transportuoto CO<sub>2</sub> kiekio išmesto ŠESD kiekio stebėseną, tačiau nurodo išmesto ŠESD kiekio dalį, atitinkančią CO<sub>2</sub>, transportuojamo į geologinę saugyklą, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB, kiekį, padalytą iš bendro transportuoto CO<sub>2</sub> kiekio.

## B. CO<sub>2</sub> kiekybinio įvertinimo metodikos

CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas išmestą ŠESD kiekį nustato taikydamas vieną iš šių metodų:

- A metodą (visų sąnaudų ir išeigos srautų bendrasis masės balansas), išdėstytą B.1 poskirsnyje;
- B metodą (atskirų sukėliklių stebėseną), išdėstytą B.2 poskirsnyje.

Veiklos vykdytojas taiko B metodą, nebent, teikdamas leidimo išmesti ŠESD ir stebėsenos plano patvirtinimo prašymą, kompetentingai institucijai gali įrodyti, kad, remiantis geriausiais esamais metodais ir žiniomis, taikant A metodą bus gauti patikimesni rezultatai, t. y. bendras ŠESD kiekis bus nustatytas su mažesne neapibrėžtimi ir nepatiriant nepagrįstai didelių išlaidų. Jeigu veiklos vykdytojas taiko B metodą, jis kompetentingai institucijai tinkamai įrodo, kad bendras metinis iš veiklos vykdytojo transportavimo infrastruktūros išmetamas ŠESD kiekis bus apskaičiuotas su ne didesne kaip 7,5 % neapibrėžtimi.

B metodą taikantis CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas iš kito įrenginio ar CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros, turinčios leidimą pagal Direktyvą 2003/87/EB, gauto CO<sub>2</sub> kiekio neprideda prie savo apskaičiuoto išmetamo ŠESD kiekio lygio ir iš savo apskaičiuoto išmetamo ŠESD kiekio lygio neatima jokio CO<sub>2</sub> kiekio, perduoto į kitą įrenginį ar CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą, turinčią leidimą pagal Direktyvą 2003/87/EB.

Kiekvienas CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas bent kartą per metus naudodamas A metodą patvirtina B metodu nustatytų rezultatų patikimumą. Naudodamas A metodą tokiame patvirtinime atlikti, veiklos vykdytojas gali taikyti žemesnes pakopas.

### B.1. A metodas

Kiekvienas veiklos vykdytojas išmetamųjų ŠESD kiekį nustato pagal tokią formulę:

Išmestas kiekis[t CO<sub>2</sub>] = CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros + ΣiPerd<sub>i,i</sub> – ΣiPerd<sub>i,i</sub> – ΔCO<sub>2</sub> tranzitas  
kur:

Išmestas kiekis =

bendras iš transportavimo infrastruktūros išmestas CO<sub>2</sub> kiekis [t CO<sub>2</sub>];

CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros =

CO<sub>2</sub> kiekis [t CO<sub>2</sub>] iš pačios transporto infrastruktūros veiklos, t. y. susidarantis ne dėl transportuojamo CO<sub>2</sub> kiekio, bet dėl degimo ar kitų procesų, funkciškai sujungtų su transportavimo infrastruktūra, išmetamas CO<sub>2</sub> kiekis, stebimas pagal atitinkamus šio reglamento IV priedo skirsnius;

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| $Perd_{i,i} =$                    | CO <sub>2</sub> kiekis, perduotas į transportavimo infrastruktūrą pradiniam taške <i>i</i> , nustatomas remiantis vienu ar daugiau sukėliklių, taikant masės balanso metodiką pagal 25 straipsnį, arba remiantis matavimu grindžiama metodika pagal šio reglamento 40–46 ir 49 straipsnius.                                                                                                                       |
| $Perd_{iS,i} =$                   | CO <sub>2</sub> kiekis, perduotas iš transportavimo infrastruktūros galiniame taške <i>i</i> , nustatomas remiantis vienu ar daugiau sukėliklių, taikant masės balanso metodiką pagal 25 straipsnį arba remiantis matavimu grindžiama metodika pagal šio reglamento 40–46 ir 49 straipsnius.                                                                                                                      |
| $\Delta CO_2 \text{ tranzitas} =$ | CO <sub>2</sub> kiekis, perduotas į transportavimo infrastruktūrą pradiniam taške <i>i</i> ir į kitą įrenginį arba CO <sub>2</sub> transportavimo infrastruktūrą perduotas ne per tą patį ataskaitinį laikotarpį, bet iki šio reglamento 49 straipsnio 7 dalyje nurodyto termino kitais metais po ataskaitinio laikotarpio. Skaičiuojant kito ataskaitinio laikotarpio $Perd_{iS,i}$ tas kiekis neįskaičiuojamas. |

## B.2. B metodas

Kiekvienas veiklos vykdytojas išmetamųjų ŠESD kiekį nustato atsižvelgdamas į visus su ŠESD išmetimu susijusius procesus įrenginyje ir į surinktą bei į transportavimo infrastruktūrą perduotą CO<sub>2</sub> kiekį pagal šią formulę:

$$\text{Išmestas kiekis [t CO}_2\text{]} = \text{CO}_2 \text{ nevaldomas} + \text{CO}_2 \text{ apgalvotas} + \text{CO}_2 \text{ nuotėkio} + \text{CO}_2 \text{ transportavimo infrastruktūros}$$

kur:

|                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Išmestas kiekis =                                | bendras iš transportavimo infrastruktūros išmestas CO <sub>2</sub> kiekis [t CO <sub>2</sub> ];                                                                                                                                                                                                                                                    |
| CO <sub>2</sub> nevaldomas =                     | iš transportavimo infrastruktūros, kuria transportuojamas CO <sub>2</sub> , nevaldomai išmestas CO <sub>2</sub> kiekis [t CO <sub>2</sub> ], įskaitant per sandariklius, vožtuvus, tarpines kompresorių stotis ir tarpinius saugojimo įrenginius prasiskverbusį CO <sub>2</sub> ;                                                                  |
| CO <sub>2</sub> apgalvotas =                     | iš transportavimo infrastruktūros, kuria transportuojamas CO <sub>2</sub> , sąmoningai išleistas CO <sub>2</sub> kiekis [t CO <sub>2</sub> ];                                                                                                                                                                                                      |
| CO <sub>2</sub> nuotėkio =                       | transportavimo infrastruktūra perduodant CO <sub>2</sub> dėl vienos ar daugiau šios transportavimo infrastruktūros sudedamųjų dalių gedimo išmestas CO <sub>2</sub> kiekis [t CO <sub>2</sub> ];                                                                                                                                                   |
| CO <sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros = | CO <sub>2</sub> kiekis [t CO <sub>2</sub> ] iš pačios transporto infrastruktūros veiklos, t. y. susidarantis ne dėl transportuojamo CO <sub>2</sub> kiekio, bet dėl degimo ar kitų procesų, funkciškai sujungtų su transportavimo infrastruktūra, išmetamas CO <sub>2</sub> kiekis, stebimas pagal atitinkamus šio reglamento IV priedo skirsnius. |

B.2.1. Iš transportavimo infrastruktūros nevaldomai išmesto CO<sub>2</sub> kiekis

CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas į stebėseną įtraukia bent iš šių tipų įrangos nevaldomai išmestą ŠESD kiekį:

- a) sandariklių;
- b) matavimo prietaisų;
- c) vožtuvų;
- d) tarpinių kompresorių stočių;
- e) tarpinių saugyklų, įskaitant įrengtas CO<sub>2</sub> transportavimo priemonėse.

Eksploatacijos pradžioje ir vėliausiai pirmų ataskaitinių metų, kuriais transportavimo infrastruktūra eksploatuojama, pabaigoje veiklos vykdytojas nustato kiekvieno įrenginio vieneto ir atvejo, kai gali būti nevaldomai išmetamos ŠESD, vidutinę ŠESD išmetimo spartą *IS* (išreiškiamą CO<sub>2</sub> g per laiko vienetą). Tą spartą veiklos vykdytojas persvarsto bent kas 5 metus atsižvelgdamas į geriausias esamas technologijas ir žinias.

Veiklos vykdytojas nevaldomai išmesto CO<sub>2</sub> kiekį apskaičiuoja kiekvienos kategorijos įrenginių vienetų skaičių dauginamas iš išmetamųjų teršalų faktoriaus ir sudėdamas kiekvienos kategorijos rezultatus, kaip parodyta toliau pateiktoje lygtyje:

$$\text{Nevaldomas CO}_2 \text{ išmetimas } [t\text{CO}_2] = \left( \sum_{\text{kategorija}} IS [g\text{CO}_2 / \text{atvejui}] \cdot N_{\text{atvejų}} \right) / 10^6$$

atvejų skaičius ( $N_{\text{atvejų}}$ ) yra konkrečios kategorijos įrenginių vienetų skaičius, padaugintas iš laiko vienetų per metus skaičiaus.

B.2.2. Dėl nuotėkio išmetamas CO<sub>2</sub> kiekis

CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas pateikia sistemos vientisumo įrodymą pasitelkdamas reprezentatyvius (erdvės ir laiko) temperatūros ir slėgio duomenis. Jei duomenys rodo, kad įvyko nuotėkis, veiklos vykdytojas apskaičiuoja nutekėjusio CO<sub>2</sub> kiekį pagal tinkamą stebėsenos plane dokumentuotą metodiką, pagrįstą sektoriaus geriausios patirties gairėmis, be kita ko, pasinaudodamas skirtumu, gautu palyginus temperatūros ir slėgio duomenis su vidutinėmis temperatūros ir slėgio vertėmis, naudotomis vientisumui įrodyti.

B.2.3. Apgalvotai išmestas CO<sub>2</sub> kiekis

Kiekvienas CO<sub>2</sub> transportavimo infrastruktūros veiklos vykdytojas stebėsenos plane pateikia galimų situacijų, kai CO<sub>2</sub> būtų išmetamas apgalvotai, įskaitant techninės priežiūros ar avarijų atvejus, analizę ir tinkamą dokumentais pagrįstą apgalvotai išmesto CO<sub>2</sub> kiekio nustatymo metodiką, kuri būtų pagrįsta sektoriaus geriausios patirties gairėmis.“

j) 23 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) A punkto pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Remdamasi pagal Direktyvą 2009/31/EB išduotame leidime nurodytomis saugyklos ir saugyklos komplekso, įskaitant visus su saugyklos kompleksu funkciškai sujungtus pagalbinus įrenginius, tokius kaip CO<sub>2</sub> tarpinė saugykla, kompresorinė, skystinimo, dujinimo, valymo įrenginiai ar šildytuvai, ribomis, kompetentinga institucija kiekvienai CO<sub>2</sub> geologinei saugyklai nustato konkrečias joje saugomo CO<sub>2</sub> išmetimo stebėsenos ir ataskaitų teikimo ribas. Jei nustatoma, kad saugykloje įvyko nuotėkis ir dėl jo CO<sub>2</sub> išmestas arba išleistas į vandens stovymę, veiklos vykdytojas nedelsdamas atlieka tokius veiksmus:

- a) praneša kompetentingai institucijai;
- b) nuotėkį priskiria atitinkamo įrenginio sukėlikliams arba taršos šaltiniams;
- c) vykdo išmetamo ŠESD kiekio stebėseną ir teikia jo ataskaitą.“;

ii) B punkto pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Geologinės saugyklos veiklos vykdytojas iš kito įrenginio gauto CO<sub>2</sub> kiekio neprideda prie savo apskaičiuoto išmetamųjų ŠESD kiekio ir iš savo apskaičiuoto išmetamųjų ŠESD kiekio neatima jokio geologinėje saugykloje saugomo arba perduoto į kitą įrenginį CO<sub>2</sub> kiekio. Veiklos vykdytojas stebi iš visų papildomų įrenginių, funkciškai sujungtų su saugyklų kompleksu, išmetamą ŠESD kiekį pagal šio reglamento IV priedo 22 skirsnio nuostatas.“;

iii) B1 punkto antra pastraipa pakeičiama taip:

„Kiekvienas veiklos vykdytojas A CO<sub>2</sub> kiekį nustato kaip vieną ar daugiau sukėliklių pagal masės balanso metodiką pagal 25 straipsnį arba taikydamas matavimu grindžiamą metodiką pagal šio reglamento 41–46 straipsnius. Nukrypdamas nuo pirmo sakinio ir gavęs kompetentingos institucijos pritarimą, veiklos vykdytojas gali į stebėsenos planą įtraukti tinkamą A CO<sub>2</sub> nustatymo metodiką, grindžiamą geriausia pramonės praktika, kai taikant pirmame sakinyje nurodytas stebėsenos metodus būtų patirta nepagrįstai didelių išlaidų arba veiklos vykdytojas gali įrodyti, kad taikant pramonės geriausia praktiką grindžiamą metodiką galima nustatyti sumas bent jau tokiu pat tikslumu kaip taikant matavimu grindžiamas metodus.“;

iv) B2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Kiekvienas veiklos vykdytojas į stebėseną įtraukia bent šiuos galimus papildomus taršos šaltinius, susijusius su veiksmingesnio angliavandenilių surinkimo operacijomis:“;

53) V priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 lentelė iš dalies keičiama taip:

i) dvyliktos eilutės antraštė „**Naftos perdirbimas**“ pakeičiama taip:

„**Naftos (įskaitant ne mineralinę) perdirbimas**“;

ii) dvidešimt septintos eilutės antraštė „**Pirminio aliuminio gamyba**“ pakeičiama taip:

„**Pirminio aliuminio arba aliuminio oksido gamyba**“;

iii) lentelės pabaigoje įtraukiama tokia eilutė:

| „CO <sub>2</sub> surinkimas, perdavimas ir geologinis saugojimas saugykloje, kuriai išduotas leidimas pagal Direktyvą 2009/31/EB |   |         |         |   |         |          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---------|---------|---|---------|----------|
| Perduoto CO <sub>2</sub> masės balansas                                                                                          | 2 | netaik. | netaik. | 2 | netaik. | netaik.  |
| CO <sub>2</sub> apgalvotas išmetimas, nuotėkis ir nevaldomas išmetimas                                                           | 2 | netaik. | netaik. | 2 | netaik. | netaik.“ |

54) VII priedo lentelėje po antros eilutės „Gamtinės dujos“ įterpiamos šios eilutės:

|                                                      |                                                                             |
|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| „Perkeltas CO <sub>2</sub> “                         | Bent kartą per savaitę                                                      |
| Kaminų dujos 43 straipsnio 4 dalies taikymo tikslais | Kas 50 000 tonų viso CO <sub>2</sub> , bet ne rečiau kaip kartą per mėnesį“ |

55) IX priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 2 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) pavadinimas pakeičiamas taip:

**„Stacionariesiems įrenginiams taikomi konkretūs elementai.“**

ii) 6 punkte įžanginis sakiny s pakeičiamas taip:

„pirminio aliuminio ir aliuminio oksido gamybos įrenginių atveju šie papildomi elementai:“;

iii) 7 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b) reprezentatyvūs suvestiniai transportavimo infrastruktūros temperatūros ir slėgio duomenys“;

iv) įterpiamas 8 punktas:

„8) Jei CO<sub>2</sub> yra nuolat chemiškai surištas, kai taikytina, šie papildomi elementai:

a) dokumentai, kuriuose nurodomas nuolat chemiškai surišto CO<sub>2</sub> kiekis;

b) produktų, su kuriais CO<sub>2</sub> buvo chemiškai surištas, rūšis, jų pagamintus kiekius ir atitinkamą produktų paskirtį.“;

b) 3 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) 4 punktas pakeičiamas taip:

„4) Siekiant stebėti išmetamųjų ŠESD kiekį, jei taikytina, metodikos, taikomos trūkstamiems duomenims gauti, dokumentai, skrydžių, apie kuriuos trūksta duomenų, skaičius, duomenys, naudoti duomenų spragoms užpildyti, ir, tais atvejais, kai trūksta duomenų apie daugiau kaip 5 % į ataskaitą įtrauktų skrydžių, – duomenų spragų priežastys ir dokumentai, kokių taisomųjų veiksmų imtasi;“;

ii) įterpiami 5 ir 6 punktai:

„5) su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsenos ir ataskaitų teikimo tikslais – visi orlaivių naudotojo pagal šio reglamento 56b straipsnio 2 dalį stebimi duomenys, kai tokie duomenys naudojami kiekvieno skrydžio CO<sub>2</sub>e kiekiui apskaičiuoti pagal šio reglamento 56a straipsnyje nurodytą metodą;

6) su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio stebėsenos tikslais ir tais atvejais, kai orlaivių naudotojas nenaudoja NEATS, skrydžių, kurių duomenys buvo nepakankami, skaičių ir atitinkamas numatyjamą vertes, naudojamas šio reglamento IIIa priedo 5 skirsnyje ir IIIb priede duomenų spragoms užpildyti.“;

56) X priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 skirsnis iš dalies keičiamas taip:

i) pavadinimas pakeičiamas taip:

**„Stacionariųjų įrenginių išmetamų šesd kiekio metinės ataskaitos“;**

ii) 6 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) CO<sub>2</sub>e tonomis išreikštas bendras išmesto ŠESD kiekis, įskaitant 38 straipsnio 5 dalies nuostatų neatitinkančių biomasės sukėliklių išmestą CO<sub>2</sub>, arba šio reglamento 39a straipsnio 3 dalies nuostatų neatitinkančių RFNBO arba RCF sukėliklių, arba šio reglamento 39a straipsnio 4 dalies nuostatų neatitinkančių mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro sukėliklių;“;

iii) 6 dalies f punktas pakeičiamas taip:

„f) išmetamųjų teršalų faktoriai, išreikšti taip, kaip reikalaujama šio reglamento 36 straipsnio 2 dalyje; biomasės anglies dalis; netaršios biomasės anglies dalis, RFNBO arba RCF anglies dalis, netaršios RFNBO arba RCF anglies dalis, mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, netaršios mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, oksidacijos ir konversijos koeficientai, išreikšti kaip nedimensinės trupmenos;“;

iv) 7 punktas pakeičiamas taip:

„7) jeigu taikomas masės balanso metodas, kiekvieno sukėliklio atveju masės srautas ir anglies kiekis, patenkantys į įrenginį ir išeinantys iš jo; biomasės anglies dalis, netaršios biomasės anglies dalis, RFNBO arba RCF anglies dalis, netaršios RFNBO arba RCF anglies dalis, mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, netaršios mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis ir apatinis šilumingumas, jeigu taikoma;“;

v) 8 dalies a, b, c, d ir e punktai pakeičiami taip:

„a) sudegintas biomasės ir netaršios biomasės kiekis arba sudegintas RFNBO arba RCF ir netaršaus RFNBO arba RCF kiekis, arba sudegintas mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro ir netaršaus mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekis, išreikštas TJ, arba procesams sunaudotas kiekis, išreikštas tonomis arba Nm<sup>3</sup>);

b) naudojant biomasę ir netaršią biomasę išmestas CO<sub>2</sub> kiekis arba naudojant RFNBO arba RCF ir netaršų RFNBO arba RCF išmestas CO<sub>2</sub> kiekis, arba naudojant mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą ir netaršų mažo anglies dioksido pėdsako sintetinį kurą išmestas CO<sub>2</sub> kiekis CO<sub>2</sub> tonomis, jeigu išmestas ŠESD kiekis nustatomas taikant matavimu grindžiamą metodiką;

c) biomasės, RFNBO arba RCF arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro, naudojamo kaip kuras, sukėliklių apatinio šilumingumo pakaitiniai duomenys, jeigu taikoma;

d) sudeginto biomasės kuro ir skystųjų bioproduktų kiekiai arba sudeginto RFNBO arba RCF kiekiai, arba sudeginto mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekiai, jų energinė vertė ir juos deginant išmestas ŠESD kiekis, išreikšti tonomis (t) ir teradžauliais (TJ), ir informacija apie tai, ar toks netaršus biomasės kuras ir skystieji bioproduktai arba RFNBO arba RCF, arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinis kuras atitinka šio reglamento 38 straipsnio 5 dalies arba 39a straipsnio 3 dalies, arba 39a straipsnio 4 dalies nuostatas;

e) jeigu taikomas šio reglamento 49 arba 50 straipsnis, į įrenginį perduotas arba iš įrenginio gautas CO<sub>2</sub> arba N<sub>2</sub>O kiekis ir visas tranzitu vežamas CO<sub>2</sub> kiekis (nurodomas CO<sub>2</sub>e tonomis);“;

- vi) įterpiami 8 punkto i ir j papunkčiai:
  - „i) CO<sub>2</sub> kiekis, chemiškai surištas produkte pagal šio reglamento 49a straipsnio 1 dalį (nurodomas CO<sub>2</sub>e tonomis);
  - j) pagamintų produktų, kuriuose CO<sub>2</sub> buvo chemiškai surištas pagal šio reglamento 49a straipsnio 1 dalį, rūšys ir kiekiai, išreikšti produkto tonomis;“;
- vii) 9 punkto c papunktis pakeičiamas taip:
  - „c) kai taikytina, iškastinio kuro ir medžiagų ir biomasės kuro ir medžiagų, taip pat RFNBO arba RCF, arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro energinės vertės pakaitiniai duomenys.“;
- b) 2 skirsnis iš dalies keičiamas taip:
  - i) 8 ir 9 punktai pakeičiami taip:
    - „8) kiekvienos rūšies grynųjų degalų masė (tonomis) kiekvienai valstybių porai, įskaitant informaciją apie visus šiuos dalykus:
      - a) ar alternatyvūs aviaciniai degalai gali būti laikomi netaršiais pagal šio reglamento 54c straipsnį;
      - b) ar degalai yra reikalavimus atitinkantys aviaciniai degalai;
      - c) reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų atveju – degalų rūšis, apibrėžta Direktyvos 2003/87/EB 3c straipsnio 6 dalyje;
    - 9) bendras išmesto CO<sub>2</sub> kiekis (nurodomas CO<sub>2</sub> tonomis), taikant preliminarų išmetamųjų teršalų faktorių ir išmetamųjų teršalų faktorių, pagal išvykimo ir atvykimo valstybės nares;“;
  - ii) 12 punktas pakeičiamas taip:
    - „12) papildoma informacija:
      - a) ataskaitiniais metais sunaudotų alternatyvių aviacinių degalų kiekis (tonomis), nurodomas pagal degalų rūšį ir tai, ar tie degalai atitinka šio reglamento 54c straipsnio nuostatas;
      - b) alternatyvių degalų apatinis šilumingumas;“;
  - iii) 13 punktas pakeičiamas taip:
    - „13) orlaivių naudotojas prie metinės išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitos prideda šiuos priedus: per metus išmestų ŠESD kiekio duomenis ir metinių skrydžių skaičių pagal aerodromų poras. Jei taikytina, nurodomas alternatyvių aviacinių degalų ir reikalavimus atitinkančių aviacinių degalų kiekis (tonomis) pagal aerodromų poras. Gavusi orlaivių naudotojo prašymą kompetentinga institucija šią informaciją laiko slapta.“;
- c) įterpiamas 2a skirsnis:

„2a. ORLAIVIŲ NAUDOTOJŲ SU CO<sub>2</sub> NESUSIJUSIO AVIACIJOS POVEIKIO METINĖS ATASKAITOS

Šio reglamento 68 straipsnio 5 dalyje nurodytoje atskiroje ataskaitoje dėl su CO<sub>2</sub> nesusijusio aviacijos poveikio pateikiama bent ši informacija:

- 1) duomenys, pagal kuriuos nustatomas orlaivių naudotojo tapatumas, šaukinys ar unikalieji žymenys, naudojami oro eismo kontrolės tikslais, ir susijusi informacija ryšiams;
- 2) ataskaitos vertintojo pavadinimas ir adresas;
- 3) ataskaitiniai metai;
- 4) nuoroda į naujausią patvirtintą stebėsenos planą ir jo versijos numeris, data, nuo kurios jis taikomas, nuorodos į kitus ataskaitiniais metais taikomus stebėsenos planus ir jų versijų numeriai;
- 5) svarbūs veiklos pakeitimai ir nukrypimai nuo patvirtinto stebėsenos plano per ataskaitinį laikotarpį;

- 6) laikotarpiu, kurio ataskaita teikiama, orlaivių naudotojo veiklai, kuriai taikomas Direktyvos 2003/87/EB I priedas, vykdyti naudojamų orlaivių registracijos numeriai ir orlaivių tipai;
  - 7) į ataskaitą įtrauktas bendras skrydžių kiekvienai valstybių porai skaičius;
  - 8) kiekvienos aerodromų poros stebimų orlaivių naudotojo skrydžių CO<sub>2</sub>e suma, išreikšta šio reglamento 56a straipsnio 2 dalyje nurodytais klimato rodikliais;
  - 9) XML lentelė, kurioje, kaip apibrėžta šio reglamento IIIa priedo 1 skirsnyje, pateikiama kiekvieno skrydžio informacija, orlaivio tipas, variklio identifikatorius ir CO<sub>2</sub>e, išreikšti šio reglamento 56a straipsnio 2 dalyje nurodytais klimato rodikliais;
  - 10) jei orlaivių naudotojas naudoja ne NEATS CO<sub>2</sub>e kiekiui apskaičiuoti, o savo arba trečiosios šalies IT priemonės, kaip nurodyta šio reglamento 56a straipsnio 7 dalies b punkte, – aprašymas, kaip taikant šias priemones atsižvelgiama į veiksmingumą, laikantis šio reglamento ir NEATS, siekiant patobulinti VAP. Jei priemonėse neatsižvelgiama į veiksmingumą, orlaivių naudotojas pateikia aprašymą, kuriame paaiškinama, kodėl neatsižvelgiama į veiksmingumą.“;
- d) 4 skirsnis iš dalies keičiamas taip:
- i) 6 punktas iš dalies keičiamas taip:
    - a punktas pakeičiamas taip:

„a) CO<sub>2</sub> tonomis išreikštas bendras išmestas ŠESD kiekis, įskaitant ŠESD kiekį, išmestą naudojant 38 straipsnio 5 dalies nuostatų neatitinkančius biomasės kuro srautus arba šio reglamento 39a straipsnio 3 dalies nuostatų neatitinkančius RFNBO arba RCF sukėlėjus, arba šio reglamento 39a straipsnio 4 dalies nuostatų neatitinkančius mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro sukėlėjus;“;
    - d punktas pakeičiamas taip:

„d) išmetamųjų teršalų faktoriai, išreikšti pagal šio reglamento 75f straipsnyje išdėstytus reikalavimus; biomasės anglies dalis, netaršios biomasės anglies dalis, RFNBO arba RCF anglies dalis, netaršios RFNBO arba RCF anglies dalis, mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, netaršios mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro anglies dalis, išreikštos kaip nedimensinės trupmenos;“;
  - ii) 7 punkto a ir b papunkčiai pakeičiami taip:

„a) biomasės, RFNBO arba RCF, arba mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro sukėlėjų apatinio šilumingumo pakaitiniai duomenys, jeigu taikoma;

b) vartoti išleidžiamų biodegalų, skystųjų bioproduktų, biomasės kuro, RFNBO ir RCF, ir mažo anglies dioksido pėdsako sintetinio kuro kiekiai, jų energinė vertė ir juos deginant išmestų ŠESD kiekis, išreikšti tonomis (t) ir teradžauliais (TJ), ir informacija apie tai, ar jie atitinka šio reglamento 38 straipsnio 5 dalies arba 39a straipsnio 3 dalies, arba 39a straipsnio 4 dalies nuostatas;“;
- 57) Xa priedo įvadinis sakinyss pakeičiamas taip:
- „Kartu su informacija, pateikiama metinėje išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitoje pagal šio reglamento X priedą, veiklos vykdytojas pateikia šią informaciją apie įsigytą kiekvienos rūšies kurą, apibrėžtą Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio af punkte:“;
- 58) Xb priedo įvadinis sakinyss pakeičiamas taip:
- „Kartu su informacija, pateikiama metinėje išmetamųjų ŠESD kiekio ataskaitoje pagal šio reglamento X priedą, reguliuojamasis subjektas pateikia šią informaciją apie įsigytą kiekvienos rūšies kurą, apibrėžtą Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio af punkte:“

## 2 straipsnis

**Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2024 m. sausio 1 d.

Tačiau 1 straipsnio 2 punkto m papunktis, 42–46, 49, 57 ir 58 punktai taikomi nuo 2024 m. liepos 1 d.

1 straipsnio 3, 5–8 punktai, 9 punkto c papunktis, 21, 25–27 punktai, 28 punkto a papunktis, 29, 35, 36, 38, 40, 41 punktai, 47 punkto a papunkčio ii ir iii papunkčiai, 47 punkto b papunkčio i dalies pirma ir ketvirta įtraukos, 47 punkto b papunkčio iii papunktis, 48 punkto a papunkčio ii papunktis, 51 punktas, 52 punkto d, e ir f papunkčiai, 52 punkto g papunkčio ii papunktis, 52 punkto h, i ir j papunkčiai, 53 punktas, 55 punkto a papunkčio ii, iii ir iv papunkčiai, 55 punkto b papunkčio ii papunktis, 56 punkto a papunkčio vi papunktis ir 56 punkto c papunktis taikomi nuo 2025 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. rugsėjo 23 d.

*Komisijos vardu*

*Pirmininkė*

Ursula VON DER LEYEN